

ЯК ВИХОДИТИ
ЗАМІЖ СТІЛЬКИ
РАЗІВ, СКІЛЬКИ
ЗАХОЧЕТЕ

Ірена Карта

Ірена Карпа

**Як виходити заміж
стільки разів, скільки
захочете**

УДК 821.161.2(44)'06-31

K26

Літературно-художнє видання

Серія «Полиця бестселер» заснована 2017 року

Карпа, Ірена

K26 Як виходити заміж стільки разів, скільки захочете. – Київ : Книголав, 2020. – 216 с. – (Серія «Полиця бестселер»).

ISBN 978-617-7820-48-1

Якщо ви втомилися від невдалих стосунків, самотності чи просто нав'язливих нагадувань родичів про заміжжя, ця книжка вдихне у вас трошки оптимізму та любові до себе. Крім того, ви ще й від душі посмієтесь. Авторка поділиться своїм багатошлюбним досвідом, який точно стане в пригоді усім, хто прагне краще зрозуміти себе та відшукати свого ідеального партнера.

УДК 821.161.2(44)'06-31

Літературна редакторка *Ірина Ніколайчук*. Верстальниця *Ольга Фесенко*
Ілюстраторка *Мирослава Шевченко*. Фотографка *Оксана Гудименко-Жіру*
Випускові редакторки *Олена Пархоμεць, Міра Київська*
Відповідальна за випуск *Ірина Краснокутська*

ОФОРМЛЕННЯ

MRS_LVA

Підписано до друку 07.109.2020. Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 12,56.
Додатковий наклад 4000 пр. Зам. № 292/09.

ТОВ «КНИГОЛАВ». 04080, м. Київ, вул. Кирилівська, 23.

Свідоцтво ДК № 5188 від 25.08.2016.

knigolove.com.ua · facebook.com/knygolove · instagram.com/knygolove
sayhello@knigolove.com.ua

Надруковано у ПП «Юнісофт». 61036, м. Харків, вул. Морозова, 136.

Свідоцтво ДК № 5747 від 06.11.2017. www.unisoft.ua

Увага! Книга містить ненормативну лексику та сцени сексуального характеру. Рекомендовано для читачів віком 18+.

Усі права застережено. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якій формі й будь-якими засобами без попереднього письмового дозволу власника авторських прав.

© Ірена Карпа, 2020

ISBN 978-617-7820-48-1

© ТОВ «КНИГОЛАВ», 2020

Як виходити заміж
стільки разів, скільки
захочете

ЗМІСТ

Передмова	11
Розділ 1. Увімкніть уяву і конкретику.	15
Розділ 2. Де і як знайомитися.	22
Розділ 3. Як же на нього дивитися?	42
Розділ 4. Талісмани і лайфхаки.	46
Розділ 5. У кожній із нас живе пігмаліонка. . .	54
Розділ 6. Що зі мною не так?	63
Розділ 7. Перешкоди	76
Розділ 8. Одружитися з собою	104
Розділ 9. Знайомство з його батьками	112
Розділ 10. Як не лізе, то не пхай, або Коли мама таки мала рацію	120
Розділ 11. Українське виховання, або Чому українські діти не кидаються їжею . . .	134
Розділ 12. Діти – наші квіти.	140

Розділ 13. Чому холостяки – холостяки? . . .	143
Розділ 14. Як розпізнати динамо	151
Розділ 15. Але знаєш, любий мій екс	158
Розділ 16. Про полігамність	163
Розділ 17. То з ким же вони одружуються? . .	167
Розділ 18. Чому ж вони таки наважуються одружитися?	170
Розділ 19. Пропозиція (Досвід триразової нареченої)	181
Розділ 20. Той іще челендж: не з'їсти одне одного	202
Розділ останній. Happily ever after	206
Супербонус від Мадам Мармеладки, або Все те, що вона (чомусь) свайпнула вліво . .	208
Про авторку	215

Яким би гидким не був твій характер,
серед 3,5 мільярдів мужиків планети точно
є той, що мріє від нього потерпати.

Я

(І, може, й не один. А парочка сотень – щоби
замучити тебе проблемою вибору.)

Теж я

Передмова

Щоразу, питаючи читачок, який би курс чи лекцію вони хотіли послухати: про Париж і парижанок, про мистецтво жити чи про чарівний пендель для творчості – найбурхливішу реакцію у вигляді оплесків і захочень я отримую на стьобне «Як виходити заміж стільки разів, скільки хочете». Те саме з постами в соцмережах: коли пишу, що востаннє вдало вийшла заміж у тридцять сім із двома готовими дітьми і нічо, проканалю, тож варто всім, кого задовбали питання родини «ну шо, коли ти там, тобі ж уже скоро тридцять?!», послати стурбованих родичів подалі на хутір Михайлівський, – тисячі лайків і коментів. Наболіло, нагризло, дістало. То, може, настав час узяти й написати щось трохи більше за пост?.. Таку собі веселу інструкцію, що не претендує на почесне місце у вашій бібліотеці, але її можна кинути в сумку й, прочитавши, передати подрузі чи без жалю залишити десь у буккросингу, збавивши за читанням

час у літаку чи потязі. Не соромтеся – я в принципі дівчина без претензій. (Чого і вам бажаю – життя стає легшим).

Кажу одразу: я не психологиня і не суперкоучка, не ведіческа́я жєнщина і не колишня порноакторка, яка вам розкаже, де й за чим прокачати сексуальну енергію з торсіонними полями в кільцях жіночої сили під час глибокого мінету. (От ви зараз ржете, а я знаю не одну кобіту, яка занесла грошенят майже всім переліченим гуриням). Я – понура істота, яка пише книжки й музику і любить сміятися з себе. (За це ви мене любите). У мене метр шістдесят зросту, тонке волосся, нормальні природні риси обличчя й звичайна статура – коротше, все те, що в нашому балуваному народі називається «ні кожи, ні рожи». Коса не товста і не до пояса, ніс кирпатий, очі сяють рідко

Ірєна звєчайна

*зріст 160
волосся тонке*

(тільки від хорошої публіки, хорошого алкоголю і смачної їжі). Коротше, ні разу не фея й не німфа, як то зараз модно. А, і ще одне – я ненавиджу весь оцей хвальоний «пазітів». І «тудяжок» не люблю. І показних феміністок. Словом, жах, а не людина. Тож якщо ви почуваетесь десь так само – купіть цю книжку.

Якщо я ще не казала, то заміж я виходила тричі. Це лише офіційно. Бо кілька серйозних разів це було цілком легітимне життя в громадянському шлюбі, а ще незліченна кількість – різної інтенсивності романи, трагедії й інтриги, сліди яких ви могли спостерігати в моїх книжках чи піснях гурту QARPA.

Висновок з усього цього один: якщо вийшло у мене – вийде і у вас.

Спробуємо, певно, розбити нашу інструкцію на подобу розділів. Щоби вам читати не мемуари балерини і не потік свідомості, а те, що для вас актуально на теперішній момент. Пишучи ці тексти, я наводитиму приклади з життя реальних людей і думатиму про реальних жінок, яким би це все стало у пригоді. Бо я чесно не до

кінця розумію, як так сталося, що на світі є бісова купа самотніх людей. І вони часто (і з обох боків) бувають гарними, розумними, повноцінними й реалізованими. Просто чомусь не знаходять одне одного, і все.

Ну а ще, як не дивно, за статистикою одружені люди щасливіші за самотніх, розлучених чи сепарованих. Довше живуть, більше заробляють на душу населення, легше виховують дітей. Єдине уточнення – ці люди щасливо одружені. І на питання «хто твій найкращий друг» упевнено відповідають «мій чоловік». (Чи «моя дружина», якщо людина – чоловік чи частина пари ЛГБТ. Книжка підходить для всіх, і слово «чоловік», «партнер» чи «обранець» пропоную трактувати вільно). Коротше, у всіх інших випадках маємо індульгенцію на розлучення і «спробуй ще».

Розділ 1. УВІМКНІТЬ УЯВУ І КОНКРЕТИКУ

Щоразу, коли знайомі дівчата скаржаться мені на самотність, я уточнюю: а сама-то ти знаєш, який тобі потрібен мужик?.. І починається: *«Ну-у... щоб нормальний був. Не урод. Не тупий... Не знаю! Все одно його нема! Я така самотня, така нещасна!»* Я беру себе в руки і не роблю фейспалм. А тоді вкотре починаю терпляче пояснювати, що якщо вона сама не знає, який мужик їй потрібен, то Всесвіт і поготів не здогадається. І запит у цю божественну картотеку треба подавати максимально чіткий:

зріст, вік, професія, колір очей, характер, ставлення до грошей, ставлення до твоїх (чи ваших майбутніх) дітей, вміє користуватися дрилем чи ні, їсти сам зварить чи ні, веселий чи зануда, подорожує з екстримом чи любить валятися на березі з вудкою в одній руці і з шахами в іншій, любить собак чи котів зрештою...

Я так собі не одну, пардон, собаку загадала. І собаки дісталися мені цілком безкоштовно – шарпейку Карму знайшла, а Наю подарували. З мужиками це працює десь так само (тихо-тихо, собак я люблю більше за людей, тож така аналогія швидше на користь останніх, аніж для їх знецінення).

Приклади наведу трохи нижче, а поки закарбуйте собі правило:

треба дуже чітко уявляти, який вам потрібен мужик.

Щоби не дісталось вам чорті-шо. Наприклад, загадали інженера з блакитними очима і білою машиною – то й дістанеться вам товстий лисий жлоб на «ланосі» з дипломом політеху, який йому ніколи не знадоблявся, бо він «держит лоткі на базарі». А так-то да: очі блакитні, машина біла. Зрозуміли, про що я? Ну, фільм* про дияволицю і чувака, що гнався за своєю коханою через купу інкарнацій, стаючи то розумним хлюпиком, то амбалом із маленькою піською, то плаксивим романтиком,

* «Засліплений бажанням» (англ. «Bedazzled», 2000) – комедійний фільм Гарольда Раміса. – Тут і далі примітки авторки.

бо ніяк не міг задати всі параметри, ви бачили. Робіть, значить, висновки. І пам'ятайте: підступне Чорті-Шо особливо легко чіпляється до нас під впливом хору мам і бабусь, які завивають про си- ницю в жмені.

А тепер – приклади з життя бабусі Карпи.

Коли мене психологічно втопив юний мрійник Вова (він був освічений, красивий, тонкий естет із добрим смаком і геть непристосований до жит- тя), я загадала собі матьорого мужика. Умовно- го «пацанчика з майданчика», брутального, щоб у войнушки грався (справжня війна тоді ще не по- чалася). І дуже швидко знайшла такого – квадрат- ного біатлоніста Пашу в светрі НАТО, з кількома контузіями і складом напівлегальної зброї в гара- жі. Коли цей чувак вперше робив мені кунілінгус (тобто він в принципі робив його вперше в житті), то просив нікому не розказувати. Ну типу пацани не поймуть.

Паша навчив мене стріляти і не боявся драж- нити сепарів у Донецьку, коли там тільки почи- налося захоплення ОДА. Мені, дурі на підборах, видавалося страшенно романтичним оце-от ка- тання з «калашніковими» і крики «Слава Україні» й без того заляканим ментам. Паша не боявся

наметів і несприятливих погодних умов. Він міг дві доби їхати за кермом і не нив. Зворотна сторона медалі: Паша був диким жлобом. Щойно пронюхав, що я вмію готувати, як закінчилися наші рестіки. Зрозумів, що я люблю намети, – «так давай і жити будемо на березі два тижні, який готель, який душ – це ж дорого!». Ну і ще він жорстоко повівся з моїми дітьми. А це вже точно одноразова акція – Паша канув у небуття.

Поки я терпіла Пашу ті останні тижні на албанському узбережжі, він час від часу нагадував, що в нас із собою три кілограми тротилу й перепитував, чи точно я його не кину, коли ми повернемося додому. Тоді я молила Всесвіт про одне: щоби послав мені наступного мужика не жлоба, а такого, з яким я спатиму в дорогих готелях, смакуватиму каву на терасі, лежатиму в пінній ванні, їстиму в хороших ресторанах і питиму вишукане вино. Такого пошли мені, Всесвіте, мужика, щоби смак у нього був, просила я, і щоби він мене одягав, а не я його (як було в процесі трансформації гопніка Паші). І Всесвіт мене почув. Не минуло й пів року після того, як Паша віджав у мене бабки, які перед тим милостиво вкладав у ремонт моєї машини (машину я продала, а гроші віддала добробатам – на той

час Паша з них глузував, але відтак сам із якогось дива пішов у «кіборги»), як з'явився в мене новий мен. Та такий, що десь на третє побачення (полягало воно у вигулі моєї собаки в парку під наглядом його охоронця) приніс мені новесенький айфон. Чи то стало совісно, що собі купив, а мені ні, чи просто побачив мій «воєнний» із побитим екраном, обкусаним чохлам та іншими деталями образу «тиждевочки», але факт лишився фактом. Я тоді трохи припухла від такої щедрості, але наші спільні вподобання в музиці, кінематографі й сортах вин переконали мене – ось він, мій ідеал хорошого смаку. (Ну типу в мене ж хороший смак? Отже, у всіх, хто такі, як я, – автоматично теж хороший, бггг). Хоча він мене таки перевершував. Бо якщо я розумілася на населених пунктах Непалу й традиціях нацменшин Індонезії, то він запросто жонглював іменами як сучасних європейських філософів, так і нішевих японських дизайнерів одягу, та ще й знав, де цей одяг можна купити в Києві. Не банальні всі ці гучі-хуючі й пластмасу з позолотою «дорого-багато», як люблять наші тьолочки, а власне стримано, геометрично, концептуально. Як люблю я. І хоча ті з вас, хто читали «Добрі новини з Аральського моря», вже впізнали тут прототип Івана, попри

все травматичне, у мене залишився від нього прекрасний список адрес магазинів і дизайнерів. (Мій універсальний лайфхак непотрапляння пальцем в небо, якщо ви трошечки дальтонічка, – купуйте і вдягайтесь у все чорне. Точно не схибите).

І якщо цей чоловік свою любов чи що там у нього було до мене пояснював тим, що я «єдина дівчинка в його оточенні, розумніша за хлопчиків», у мене все було діаметрально навпаки: він був єдиною істотою, яка давала мені чесні поради щодо стилю. Не те що оці всі «падругі», які напарювали мені шмотки, які їм самим не підійшли. Брррр. Як же я радісно віддала на благодійність всі ті коралові плащики «з Італії» і лакові балетки, що вгризалися в ноги.

Ну і знову ж таки: шмотки, готелі, подорожі, спортивні машини. Не загадала Карпочка того, що мужик має бути вірним, спокійним, люблячим. Тож і отримала вередуна та зрадника. З хорошого: через витрачені нерви я стала худа, як ровер «Україна». Це тобі не на спокійному сімейному житті й круасанах наїсти три прекрасні кілограми...

І вже в час цього умовного «Івана», коли стало ясно, що поїзд далі не їде і треба звільнити вагони, я, ридаючи, загадала собі Луї. Дай мені, боже,

мужика, – казала я, сидючи в машині й розмазуючи соплі під Radiohead, – аби був із достатком, але з чесним і стабільним. Інженером щоби був, наприклад. Умів робити те, чого не вмію я. Дітей моїх щоби любив. А мене любив більше, ніж я його. Вірний щоби був. Терпів, коли хтось із нас (я, діти, собака) психуємо, і вмів залагоджувати конфлікти. Років на сім за мене старший хай буде. І щоби да – індика запікав і подавав отак красиво у вітальню на застелений скатертиною стіл. Щоби був високий, нормальний, начитаний. За кермом щоб їздив, а не я його катала. Мовами говорив різними. Не білоручка. Подорожі щоби любив – і комфортні, і з екстримом. І очі щоби карі. Вроді всьо.

Ну і що я вам скажу... Поки що лиш індика не запікав. А так – навіть собаку терпить, хоча в принципі собак на дух не переносив.

Розділ 2.

ДЕ І ЯК ЗНАЙОМИТИСЯ

1. У ТІНДЕРІ?

Чесно – уявлення не маю, як працюють алгоритми мобільних додатків для знайомств. Але від колег чула не одну «історію успіху». Щоправда, перш ніж зустрінеться гідний кандидат, часто доводиться перелопатити цілу картотеку жлобів-психів-хлюпиків-задротів-хамів. Одна знайома, що зрештою знайшлася з паризьким лікарем, який винаймає їй красивий дім і возить в елегантні подорожі, витримала двісті (!) невдалих тіндер-побачень. За цим чоловіком полювало чимало місцевих пантер, а він вибрав нашу – красиву, зрілу, з дітьми і... без найменшого бажання вийти за нього заміж. Що й вирізило її з-поміж усіх інших мисливиць за завидним женихом.

До речі, словом року в Німеччині якось стало «тіндерелла» – на позначення дівчини, що шукала

в додатку швидких романтичних стосунків, а знайшла непідробну любов.

Таку безплатну пораду про французький тіндер я одного разу дала дівчині, яка працювала в нас нянею. Вона просто-таки відкрила для себе дивний новий світ і після купи різнокаліберних побачень, поїздок на вікенди і вечер таки застрягла у стосунках із виробником годинників, який обожнює готувати для неї їжу.

Тут ви справедливо зауважите, що я плутаю грішне з праведним: українські дядьки в тіндері геть не ті, що в Нідерландах (о боже, які ж красивенні мужики в Нідерландах таки!). Знаю. Подруга надсилає мені скріни час від часу. У чуваків, які в сорок років живуть із мамою, ніки на кшталт *«Твой Бог»* трапляються частіше, ніж здорова самоіронія типу *«Я той хлопець, якого тобі видає держава, коли немає грошей на нормального»*. Я вже мовчу про кількість жонатиків, які спокійно про це заявляють, одразу вказуючи потенційній обраниці на її місце в їхньому насиченому житті. Фу-фу-фу. Хоча, з іншого боку, так чесніше. Бо й дівчат, готових за фіксовану суму бути чиймись утриманками, вистачає. Кожному своє.

Ви вже й самі мали помітити, що на теренах українського шлюбного ринку попит сильно перевищує пропозицію. І то не на нашу користь: цікавих жінок значно більше, ніж чоловіків, які б відповідали їхнім запитам. *«Та й так тих нормальних мужиків як кіт наплакав, а їх ще й розбирають як гарячі пиріжки в ядерну зиму!»* – нарікають мої подруги. Що ж, у контексті цієї кризи чому б не розглянути вихід на... міжнародні ринки? Бо вже навіть найбільш патріотично налаштовані знайомі дівчата, які все життя сповідували принципи збереження «найкращої української генетики», погоджуються, що іноземці в умовах, коли тобі «за тридцять», – дещо вигідніший контингент. Не повірите, але на момент знайомства рідна душа може ще навіть не говорити з вами однією мовою, а у вас уже буде багато спільного. До того ж на Заході заведено одружуватися пізніше, ніж у нас.

Але раджу: хоча б задля експерименту сходіть на тіндер-побачення за кордоном. На крайняк попрактикуєте іноземну мову та й загалом побачите, наскільки вам комфортно в міжнародній парадигмі. (І так, це в мені крекче ветеранка виходу заміж за неукраїнців).

2. У БІБЛІОТЕЦІ

Як би старомодно це не звучало.

Бібліотека – взагалі чудесний варіант офісу для фрилансера: ніхто не деренчить кавомашиною й не шкребе виделками по тарілках. І хоч до бібліотек у Парижі я ходжу частіше, ніж ходила в юності в Києві, одного разу мені таки пощастило. І то доволі знаково – на всю мою юність, за час якої я виростила в собі любов до подорожей світом, уміння розумітися на винах і віскі та відкритість до різноманіття. Звали моє везіння Гентрі. Він був фіном і цілковитою випадковістю – сиділа я собі в медіатеці Французького інституту, аж раптом на рецепцію подзвонили з питанням: шукали перекладача з французької. Тридцять євро за день для мене, студентки, були неймовірними грошима, тож я зголосилась недовго думаючи. І хоча в конверсії військового обладнання я петрала мало, найкрасивіший і наймолодший учасник тієї конференції залишився зі мною на шість років. Незабутніх років, у які я писала мої перші книги й пісні. Як раптом ви їх читали чи чули – то розумієте, про що я. Отже, якщо в районній бібліотеці можна просто побути з собою наодинці, то в яких-небудь Гьоте-інституті, Французькому

інституті чи Британській раді можна зустріти цілком живих людей, у яких знайдуться з вами спільні інтереси.

3. У СОЦМЕРЕЖАХ

Ну навіщо нам ще всі ті фейсбучики чи інсти здалися, якщо ними не проводити моніторинг потрібних нам людей? Наші віртуальні френди – найкраще означення нашої цільової аудиторії. Коли я організовую свої майстер-класи в Парижі, то ніколи-ніколи не роблю їм реклами поза межами своїх профілів. Орієнтуюся чітко на підписників. Ну бо нащо мені якісь чужі ліві люди, котрі, не знаючи, хто я і про що, чого доброго, ще почнуть висувати претензії, що стіл недостатньо квадратний чи круасан занадто масляний?..

Те саме з чоловіками. Якщо він більш-менш активний юзер, а не лише репостить чужі пости і прикольчики, можна дуже швидко скласти про нього картину. Мій другий чоловік (американець) взяв мене за живе...

одним доволі хитрим патріотичним прийомом. Написав мені у фейсбук, що йому страшенно подобається наша з QARPA музика і що він завдяки нам пишається своїм далеким українським (прабабця) корінням. Бінго! Взяла я і зустрілась із чуваком. У результаті – двоє дітей з американським громадянством.

4. У БАРАХ І РЕСТИКАХ

Але тільки якщо вас цікавить не one night stand*. Я не мала такої практики. Але точно гірко переживала б, якби в мене стався дикий перший секс із новим знайомим, а відтак виявилось б, що він був останній, бо цей знайомий не передзвонив би чи й просто не згадав, хто я така. Можливо, зараз я прозвучу консервативно, але: тримайте себе в руках, ladies, якщо вам хочеться стосунків, а не просто одноразової пригоди. Секс у наш час став легкодоступним (ті-таки французи той-таки тіндер називають не інакше, як *plan cul*, чи то пак вигідна пропозиція траху). Ну, й тим-таки французкам геть чужі заповіти наших мам, зате ідея права на швидкий секс (подякуймо за неї феміністкам) неабияк близька: мовляв, хочеться – візьми

* Пригода на одну ніч (англ.)

і зроби. Право на це я поважаю, вибір розумію, але сама так ніколи не роблю. Точніше, я не трахну людину доти, доки не зрозумію для себе, що мені від неї треба бодай скільки-небудь тривалі стосунки. Навіть якщо лише задля сексу. Чи дружнього сексу. Чи цікавого спілкування. Але не на один раз. На такий випадок є вібратор у шухляді. Людина «на один раз» – це ризик спустошення, марнування своєї уваги і, якщо хочете, енергії. Ніхто не виглядає більш розгублено за тих моїх знайомих жінок, які сплять з усіма охочими. Це все одно що без кінця жерти фастфуд замість зачекати і спокійно повечеряти в мішленівському ресторані.

5. У ЛІТАКУ

Презентація чоловіка під час перельоту – це те, що можна розглядати як доволі розлогий пітчінг (в сенсі pitch-пропозиції проєкту, а не те, де хліб печуть). От уявіть, що ви продюсерка, яка приймає рішення – знімати цей фільм чи ні. Цікавитися цим чоловіком чи не обмінюватися з ним ніякими контактами. (Те саме і для випадкових подруг працює, до речі).

Одна доволі часта героїня моїх книг про дитинство і моя подруга з дитячого садка щойно

народила дитину. (Різниця з її першим сином – рівно двадцять один рік). Її чоловік – французький пілот, із яким вона познайомилася під час перельоту до Києва. Секрет «гачка» – подруга так щиро й завзято захоплювалася його фотографіями з дайвінгу, що чоловік, звиклий до прохолодного «я всьо вже бачила в цьому світі» ставлення своєї тогочасної партнерки, розтанув. І кинув свою партнерку – дуже круту генеральну директорку підприємства – заради нічим не примітної, без особливих досягнень і не першої молодості моєї подруги. А все тому, що вона – *человек хороший*. Теплий, турботливий, люблячий, не вередливий. Це в наш час нескінченних кар'єрних перегонів теж багато чого варте. Екзотика, що тут поробиш?..

6. ПІД ЧАС АКТИВНОГО ВІДПОЧИНКУ

Наприклад, на лижах. По-перше, у вас із ним уже є спільний інтерес. Навіть якщо ви катаєтеся дуже калічно – ви ж хочете навчитися!

Наші попередниці, жінчини-в-шубах, допотопно практикували цей вид спорту ще на Буковелі. В бойовому розкрасі, одягнувши «всьо лучшеє сразу», вони попивали чайок чи мартіні,

стріляючи очима в обраного лижника на терасі. Принагідно, підозрюю, навівши довідки про кількість нулів на його офшорних рахунках. Більш кмітливі й відважні з них одягалися в рожеві костюми зі стразами і картинно падали на трасах, обравши вдалий момент наближення «рятівника». Я ніколи не вміла правильно придурюватися, тож і не випробовувала цей анцестральний метод. Я от за чесність без викрутасів – вона нерідко заворожує. Вмієте кататися – катайтеся, можна і з обранцем наввипередки, але вважайте, щоби не переїхати йому яйця, якщо реально катаєтеся краще за нього. Не вмієте кататися – то заглядайте йому в очі захопленою ланню й, повторюючи про себе «зато в мене докторський ступінь із фізики», кажіть: *«Ти ду-уже круто катаєшся. А підправиш мені трохи техніку?..»*

Чоловік мусить хоча би вряди-годи почуватися героєм. Крутим. Сильним. Мужнім. Потрібним. (Жінка, до речі, теж, тож ці поради підійдуть і для ЛГБТ-авдиторії). Ну і, підозрюю, «лижний» метод застосовний до будь-яких видів спорту. Навіть до шахів. Але там і справді добре приховуйте свій докторський ступінь до правильного моменту...

7. У ЧЕРЗІ У ТРАВМПУНКТ

Ну, після лиж. Ви зрозуміли. «А де ти так, а на якому повороті занесло... О, і в мене лижа не відчепилася. Пішли в кіно на милицях, а що робити ще?»

8. НА КОНЦЕРТІ

Ура! Ви обоє слухаєте цю музику! Отже, вже мислите подібно. Ну не можуть двоє фанатів Radiohead ходити хто в ліс, а хто по дрова. Згадайте вже зараз, яка музика юності поєднує вас із кимось особливим? І що відбувається у вас всередині, варто лише ввімкнути «той самий» трек?.. Музика часто працює як запах, несучи в собі значно більше чуттєвого, ніж ми можемо уявити. Вона кодує наш досвід – студентський, мандрівничий, віковий. Плюс музичні смаки дозволяють миттєво визначити культурний, та що там – інтелектуальний рівень потенційного обранця. Той, хто прийшов би слухати класичний концерт у філармонію, навряд чи трапиться вам у клубешніку середньої руки, де грає «умца-умца». (Але є шанс, що ви перетнетесь на хорошому рок-концерті).

Одна з моїх улюблених дуже міцних пар (він українець, вона каталанка) вже вісімнадцять років спокійно мешкає в Барселоні. А все завдяки тому,

що колись вдало погоцали й попідкидали одне одного на панк-фестивалі. Одразу стало ясно, що нудно в житті їм не буде – а хіба не це одна з основних «печеньок», яких ми прагнемо від сімейного життя?.. Музика відкриває в нас таємні двері, от просто повірте.

9. НА ВЕЧІРЦІ У ДРУЗІВ

Є як мінімум одна спільна тема для розмови – друг чи подруга, які вас запросили! Головне – не дати маху, якщо, скажімо, захочеться пообсирати картину на стіні, а ваш співрозмовник виявиться її автором. Чи поласувати ковбасою з тирадою про те, що салат – для слабаків і взагалі нащо тут стільки цвітної капусти, а він – веган. Утім, навіть у разі невдачі можна дуже швидко спитати, чи принести людині випити. А от якщо він ще й алкоголю не вживає (і тепер дивиться на вас як на втілення вселенського гріха) – переходьте до наступного кандидата. Народу на вечірці вистачає. Тем для розмов також. Обмінятися контактами після келиха вина значно легше, ніж вибудовувати стратегію зацікавлення в інших умовах. Головне – намацати спільний інтерес і знайти відповідний «гачок». *«А пішли на таку-то виставку – кажуть,*

крута?» чи «Ух ти, давно хотіла на цю ретро-спективу! Йдемо?». І навіть якщо він виявиться «зайнятим» і прийде з дівчиною, ви не виглядатимете жалюгідно, бо ж кликали чувака не на побачення. І зможете вийти сухою з води навіть за найгіршого розкладу.

10. НА ВЕСІЛЛІ В РОДИЧІВ

«Дивися, дивися, оно тьоть Олін син, нежонатий! Ану йди сядь коло нього, може, потанцювати візьме?»

Ой всьо. Нінада нам цей спосіб.

11. НА РОБОТІ

Наспівуючи що вам хочеться на тему службового роману – хоч Ріанну, хоч саундтреки з однойменного радянського фільму (ну раптом ця книжка дісталася в подарунок самотній, але веселій бабусі?), роззирніться навколо. Багатьох своїх колеженьок ви вже знаєте як облуплених: хто чим страждає, скільки заробляє і що приносить поїсти в судочку. Про колег по роботі одразу ясно, одружені вони чи ні, зануди чи гуляки, на вихідних залипають у телік чи їдуть кататися на конях (за винятком загадкових інтровертів,

які не хваляться в понеділок за кавою, хто як збавляв час наближення до пенсії).

За час свого недовгого офісного життя (якщо можна вважати офісним життям роботу на телебаченні) я пережила зо дві такі історії. Як правило, клинці підбивали всілякі там начальнички-фінансистки, які хотіли вразити борзу й незалякану «звізду». Таких дядьок манять обличчя, що блимають в екрані, навіть коли це екран їхнього ж телеканалу. Пам'ятаю, як стояла з фейспалмом над валізою прихильника, у яку він складав за відтінками й роками колекцій свої круїзні шорти і футболки для поїздки в дууууже бідну латиноамериканську країну. Пам'ятаю, як картинно напивалась, танцювала і падала замертво спати, так і лишивши того мачо ні з чим. І як зворушувалася, знаходячи по всьому його дому напоказ залишені для мене книжки Гайдеггера із закладочками й підкресленими простим олівцем цитатами.

Зараз, із висоти десятка прожитих років опісля, мені, звісно, совісно за ті дебоші, які я влаштовувала з веселими друзями в його ідеально чистій панорамній квартирі на Пейзажці. За забльовані панками білі килими й розбитий колекційний коньяк. За те, що морочила хлопцеві

голову, користувалася за його рахунок благами цивілізації (типу машини й охоронця), щоби потім – рраз! – і вискочити заміж за молодого письменника. Який, до речі, жив по сусідству, тож вони ще й не раз перетиналися з моїм колишнім... У нас би точно вийшла сім'я з дітьми, гостинами в його мами й дачею під Києвом. Брррр. Добре, що не вийшла. Все-таки в певних речах ліпше не йти на компроміси.

12. НА ЗЙОМКАХ ПРОГРАМИ/ НА КОНФЕРЕНЦІЇ, ДЕ ВИ СПІКЕРИ/ НА ІНШОМУ ПРОФЗАХОДІ

Мій перший офіційний чоловік був письменником, про якого на той час я багато чула, але ніколи не перетиналася з ним наживо. Він був класичним представником вузької київської тусовки, тоді як я була якою завгодно, але не такою. Підозрюю, цим ми одне одного й зацікавили. А ще якось ми стали двома запрошеними зірками чергового токшоу.

Мені на той момент вже стукнуло двадцять сім, і чогось тоді мені здавалося, що це межовий вік для виходу заміж. Захотіла – сталося. І я не писатиму тут «одна моя знайома зжерла екстазі на Гоа, погодилася вийти заміж, миттєво запросила всіх

на весілля і, коли протверезіла, їй стало соромно
всьо скасовувати». Бо ви і так зрозумієте, про кого
йдеться. А історія вийшла красива – втекти від
багатого нелюба до романтичного митця, полеті-
ти на Гоа, знайшовши в конверті куплені митцем
квитки... Коротше, всьо як треба письменникам
і письменницям. Яскраво і... недовго.

«Як думаєш, скільки ти проживеш у цій хаті?» –
спитав у мене майбутній кум, встановлюючи
пральну машинку. *«Ну-у-у-у... – протягнула я, – десь,
може, з рік»*. Так і сталося. Мій перший шлюб чемно
підтвердив українську статистику перших шлюбів:
половина розпадаються через рік після весілля.

І ще ж на самому весіллі мій покійний дід казав
на вухо моїй сестрі: *«Щось мені кажеця, Галочка,
ненадовго Ірочка в цій сім'ї задержиться»*. Отак

от ми як у воду дивилися (чи в пральну машинку). Тож якщо вам трапиться нагода вийти заміж задля набуття досвіду, тренування, якщо хочете – чом би й ні? На щастя, уявлення про те, що шлюб – це коли треба терпіти і мучитися, бо це раз і назавжди, канув у макабричне минуле.

13. ДЛЯ КРАЇН З АВТОРИТАРНИМИ РЕЖИМАМИ: У «МАВПЯТНИКУ»

Якщо вас затримали на демонстрації, ви як мінімум маєте спільні політичні погляди. А ще спільну емоційну ситуацію, схожий соціальний контекст і критичне мислення. А отже, вам точно є про що поговорити.

Чимало пар утворилося на хвилях революцій та волонтерських рухів. Якись із них розпалися, щойно спав адреналіновий наплив, а якись живуть спокійним сімейним життям. Як у кого піде. Знаю одне: в критичних ситуаціях люди часто виявляють свої найкращі якості. І встояти перед тим, щоб закохатися, стає вкрай непросто.

14. НА КУРСАХ

Кулінарна школа, курси сценарної майстерності чи студія гончарства – люди часто перетинаються

в «гуртках за інтересами». Сюди вони тікають від своєї щоденної рутини, а отже, зайняті чимось, в міру цікавим і більш розслаблені, ніж зазвичай. Тут може трапитися те, що «і уму, і серцю»: бо і навчаєтеся чомусь новому разом, і відповідно до пристрасі, яку потенційний партнер виявляє до свого захоплення, можна прикинути рівень пристрасі, на який він здатен у принципі. На різноманітних творчих курсах люди часто розкриваються, перестають прикидатися, діляться відвертостями. Словом, так можна «розкусити» людину за місяць, а не за рік і побачити, твоя вона чи не твоя, заощадивши чимало часу. Просто запросіть його випити після занять! (Чи взагалі замутіть вечерю вдома для всіх учасників групи, щоб обранець побачив вас у природній обстановці. Ну, або вечірку з вимкненим світлом і музикою...)

15. В СУПЕРМАРКЕТІ

От є ж цей старий жарт: якщо дуже хочеться заміж, треба йти в супермаркет у відділ напівфабрикатів і знайомитися з тим мужиком, що дивиться на заморожені пельмені найбільш безнадійним поглядом. Це – стовідсотковий кандидат на одруження.

А якщо чесно, то мій брат знайшов жінку свого життя у фруктовому відділі супермаркета. Вони одночасно вхопилися за останній банан на розкладці, і вона пообіцяла віддати йому фрукт тільки в обмін на номер телефону! Обоє були на той момент у стосунках. На сьогодні в чуваків – троє дітей.

16. ДО РЕЧІ: НА БАТЬКІВСЬКИХ ЗБОРАХ ЧИ ГУРТКАХ

Коли я розказую на виступах про Тих Самих Французок, постійно цитую смішний постулат Каролін де Магре про те, що завжди треба бути fuckable*. Навіть у натовпі батьків, які чекають дітей зі школи. Ба навіть особливо там – бо знаєте, скільки є прекрасних розлучених парижан, що ділять із колишньою другою половиною дітей із розрахунком «тиждень у мене, тиждень у тебе»? Діти – це неймовірно розлога і цілком невинна тема для розмов. Особливо якщо вони у вас із обранцем однокласники чи ходять на один гурток. Плюс діти ще й на дні народження одні одних запрошують, тож є нагода побувати в цікавого вам мена вдома. Ну, чи в його колишньої, якщо це

* Сексуально привабливий (англ).

вона організовує дитяче свято. Заодно й переконаєтеся, чи справді це колишня... Ну і так – якщо у вас самої немає дітей, то точно є племінники, діти подруг тощо.

17. НА ФЕСТИВАЛЯХ ВИНА

Підходить для тих, хто в темі й кому сам по собі цікавий івент із дегустацією, де всі щасливі й п'яні. У Франції такого добра відбувається чимало – Страсбург, Шампань, Бургундія, той-таки Париж (але в нас трохи «на висілках»). Гугліть «festival des vignerons indépendants» і пакуйте валізку. Заодно відкриєте для себе нові місця і привезете додому пару ящиків щастя. Ну, і де ще можна легко зав'язати розмову з іншими клієнтами, як не на дегустації? Всі благодушні й комунікабельні. І навіть якщо ви не шарите у вині – користуйтеся «лижним прийомом». Хай він пояснить вам, чим мерло відрізняється від ширазу!

18. НА ЙОГА-РЕТРИТІ

ОК, ОК. Вже почали звинувачувати мене в пропаганді алкоголізму?.. А от вам натомість пропаганда здорового способу життя. Йога на узбережжі в Індії, на березі озера в Покхарі в Непалі чи взагалі

на трекінгу в Гімалаях, якщо ви подорожуєте сама (так легше заводити нові знайомства, бо коли вас двоє чи більше, ви вже окрема, самодостатня соціальна група). Головне – щоб це була не віпасана, бо там триндіти заборонено, хе-хе.

19. СЮДИ Ж: У СПОРТЗАЛІ

Якщо ви не фітоняшка, тим легше. Завжди можна спитати в правильного пацанчика, де він знайшов свою програму (ви теж таку хочете). І скільки це він так уже займається. І що краще слухати в плеєрі під час тренування, і які купувати вітамінчики... А тоді ще перепитати, чи правильно ви качаєте прес і чи не притримає він вам штангу.

Розділ 3.

ЯК ЖЕ НА НЬОГО ДИВИТИСЯ?

СЛУЧАЙ ІЗ ТІНДЕРА:

«Всі пишуть про борщ, але його можна купити. А те, як вона на тебе дивиться – ні», – написав тридцятисемирічний таємничий S., і моя подруга, назовемо її Мадам Мармеладка, тут-таки переслала цей скрін мені. У морі повних кретинів цей короткий холостяцький запит вигідно вирізняв його автора як когось бодай із натяком на адекватність.

І ця сама Мадам Мармеладка, коли я запропонувала їй походити потренувати «такий» погляд на всіх доступних мужиках, обурилася: ну здрасті, будуть вони его за мій рахунок відрощувати! Треба, мовляв, щоб і справді він на «такий» погляд заслужив, і взагалі – не вистачало ще й тут прикидатися... Залишимо імітацію для оргазмів!

Ну, ми тоді з цього поржали, та й по всьому. Але я задумалася: який же він, згаданий тіндерним

лицарем «такий» погляд? І якщо його можна юзати тільки заради одного-єдиного (як вважає Мадам Мармеладка)*, то з якого переляку озвучувати це на весь тіндер?..

А може, річ не в ексклюзивності, а просто в прокачаному вмінні, раз із народження не дано це «очарованіє» під голосне кліпання віями?

Від психологині Ольги Юрковської я якось почувала про одну цікаву вправу. Умовна назва – «зачаровуватися – вертатися». Прекрасний спосіб маніпуляції всіма чоловіками, що потрапили під руку. Ідеальний тренажер – особливо для тих, кого мама з дитинства вчила бути серйозною й очима не стріляти, бо «неправильно поймуть». Ну, якщо чесно, то буває і таке: бідні голодні мужики, на яких усі жінки, разом з рідною дружиною, вовком дивляться, будь-яку ввічливу усмішку чи приязний погляд ладні сприймати як зізнання у вічному коханні. (Я так колись глипала на милого сумного дідуся в паризькому метро, то він аж вийшов на моїй станції – довелося

* «Не заради одного-єдиного, а того чи тих, хто дійсно викликає/-ють у тебе захват своїм ставленням, турботою, щедрістю і т. д. А не тому, що він запросив тебе на свіданку в парк погуляти і пригостив семками, а ти на нього вже дивишся як на принца, що спас тебе від дракона!», – Мадам Мармеладка.

заганяти його назад у вагон і в ще глибшу депресію, пояснюючи, що я просто йому всміхалася, ввічливо й людинолюбно, а тепер бажаю чудового дня). Але той дідусь із багетами й мімозою був надто відчайдушним. Більшість випадкових мужиків усе-таки сцикуни, тож можна робити цю вправу ні на що, крім покращення власної карми, не нариваючись. Та-таки Юрковська описує цей стан як «сонечко, що світить всім». І пофіг сонечку, що хтось за ним сумував усю полярну ніч, а хтось проклинає, бо воно світить в пику за кермом чи залишає по собі пігментні плями. Сонечко світить безплатно, йому не шкода. І хай собі поети вигадують, що сонце вийшло з-за хмар саме для них, а інстаграмні тьолочки біжать ловити його промені в «найкращий час»: сонечку по-фі-гу.

Пофігу має бути й нам, коли ми дивимося на випадкового мужика – хай то двірник, водій метро чи наш директор – як на когось, вартого захоплення. Нехай мужик собі офігіває і думає, що це найкращий день його життя. Ви собі «закохуетесь» на годину. Чи на три хвилини. І відразу ж «розкохуетесь», щойно вправа переходить у наступну фазу. І от ви не залипаєте (в голові тримаєте, що це всього лише гра і вправа), а людчоловічої статі-то раз-два і підсів.

Звісно ж, ця вправа вимагає певного стану душі. Але якщо натренуватися, воно все підтягнеться одне за одним. У нас закохуються, коли ми розслаблені, кайфуємо від життя, наповнені енергією. І при цьому байдуже, який у нас зріст і довжина ніг – от чесно. Тож практикуйте. І уникайте передчасного розставлення пасток – не накрутіть себе так, аби й самим закохатися. Поки не настане ваш час – вертайтеся, вертайтеся!

Розділ 4.

ТАЛІСМАНИ І ЛАЙФХАКИ

1. ЧП

Спокійно, це просто Червона Помада. Не знаю чому, але вона працює як вимпел упевненості. Якщо вам сумно-нудно-слабо – сміливо нею фарбуйтеся. Я не вірю, що вона комусь може не личити. Це все у вашій голові. Тільки відтінок підберіть потрібний, «ваш». Ну, і текстуру. Мені от серед усіх «шанелів» і «бобі-браунів» найбільше заходить скромний матовий Мас. Ну як скромний: колір там вирви-око, звісно, але не залишає таких драматичних слідів на паперових соломинках для смузі, як лишаються на сигаретних фільтрах у блатних піснях.

Бо якщо помада надто жирна, може вийти невдобененько, як у паризькій історії нашої Мадам Мармеладки: *«Накрасила я губ'я і вся така гарна пішла на зустріч з одним своїм колишнім. І він такий: оооо, яка помада, яка ти красива, бла-бла-бла. Спочатку ми подрінкали, а потім він*

запропонував піти повечеряти і ми пішли в якийсь душний рестік. Проляляли увесь вечір, нарешті розійшлися. Я, щоправда, завжди перед виходом із ресторану йду в туалет, а тут якось забулося, не захотілося. Карочі, їду я в метро і панімаю, що мужик навпроти на мене якось дивно палить. Але після такого прекрасного вечора сміливо дивлюся на нього так упевнено і думаю про себе: дивися, дивися, французе недобитий, на файну слов'янську жінку! Карочі, аж тільки в ліфті я побачила, що від жару і їдла та моя ЧП розповзлася по всій моїй пиці, й була я схожа на Джокера.

Саме обідне, що той сучий син, із яким я вечеряла, все бачив, але нічого мені не сказав. Мудак. Тому з ЧП треба бути обережною, не расслабляться».

Абсолютно правильно. Інша моя знайома якраз отак зайвий раз розслабилася і наквецяла на ходу в темряві губи ЧП, свято вірячи, що то гігієнічна помада з аптеки. Хлопець трохи дивно на неї дивився, але нічо не сказав, коректний попався. А тоді вона підійшла позирити у вітрину з дзеркальним декором... Загадку дивного погляду було розкрито.

Ну, і ще є одна поправочка щодо червоної помади: на зовсім юних дівчатах вона інколи виглядає

«ту мач». Зрештою, французки, серед яких я останнім часом живу, взагалі починають фарбуватися і носити підбори-декольте-сексі лук лише після сорока. (І мити голову регулярно теж). Бо до сорока вони впевнені, що в них і так усе гуд. А от після варто нарешті користатися зброєю спокуси. Доти оце наше слов'янське «я надену всьо лучшее сразу» взагалі обходить їх стороною.

2. МПП

Насправді в славнозвісного шарму парижанок і легкого виходу заміж є один спільний секрет. Це – Мистецтво Правильного Пофігу. Навіть якщо парижанка майструвала цей пофіг продумано і довго (спала на заплетеній косі, щоби всі на роботі думали, що в неї всю ніч був шалений секс, зав'язувала і розв'язувала пояс на пальті, заправляла й розправляла сорочку, щоби виглядало якомога більш невимушено) – ви ніколи про це не здогадаєтеся. Так само як у розслабленому пофігу жінки, до якої чоловіки стоять у черзі за серйозними стосунками, ніколи не прочитається все це «а бабця знов дзвонила і плакала, мовляв, що ж я собі думаю», «а часікі-то тікають» та інші «а в Оксани муж-мільонер і троє дітей, а я що

в житті достігла?!» Навіть якщо все це в неї є по три рази на тиждень.

У правильного пофігу є важлива складова – відсутність *вздроченості**. Так само як парижанка не співатиме дифірамбів немитій голові, адептка правильного пофігу щодо чоловіків не бігатиме з транспарантом *«Всі мужики козли, проживемо, бабоньки, без них»*. Ну, це ж очевидно, зрештою. Демонстрація агресивної самодостатності цілкомовито суперечить всім оцим пошукам внутрішньої богіні в клаптиковій спідниці ведіческої жінщини. І часто, як не дивно, маятник між цими двома протилежностями коливається з неймовірною швидкістю.

Нещодавно ми так проводжали на якийсь там курс розкриття жіночності одну нашу подругу-бізнесвумен. *«От, – казала вона, – піду відріжу собі яйця, пошукаю матку...»* То ми ржали, кланялися їй у пояс і заводили гнусаво: прощаваааайте, Ірині яйця, нам без вас буде сууууумноооо! Витримала вона недовго, щоправда. Аж один вечір

* Особливий стан тривоги, стресу, включення в усі потрібні й непотрібні процеси навколо, схильність легко образитися і дратуватися, використання агресивних інструментів захисту від примарної небезпеки (*Психологиня-теоретикиня, що померла в мені*).

із запропонованих чотирьох. Але поки я вам це пишу (і висилаю фрагменти дівчатам на експертизу), контекстна реклама знайшла і мене. «Почувствуй себе королевою вместе с ним!» – закликає мене червона дівчина в червоній сукні на червоному дивані. «Твоя жизнь точно не будет прежней!» – погрожує мені гурия-авторка тренінгу і з якоїсь неймовірної любові до ближнього пропонує почувувати себе женою короля цілком безкоштовно. Піти чи шо? Раптом там у шахи навчають грати? Хоча навряд чи.

3. ТК

Чи то пак Тимчасовий Камуфляж. Ну бо скільки б ми себе не обманювали, що всі ці кабли, сексі-білизна й щільні сукні – винятково для нашого доброго самопочуття, кам он! Давайте проведемо експеримент. У вас є цілий вільний день удома, де вас ніхто не бачить. На роботі всі, чи в школі, чи взагалі ви одна, захворіли й лишилися вдома, ну чи фрилансерка ви. І шо? В чому ми ходимо? Із самого ранку в поясі й панчохах, із укладкою й мейком цокаємо одинадцятисантиметровими шпильдрами порожнім домом?.. Ніт. Ми в піжамі чи в спортивках, патлаті й часто невмиті, жеремо

йогурти, гладимо kota і клацаємо в компі. Підтверджуючи цим прекрасну теорію того, що світ без мужиків був би наповнений щасливими, товстими й волохатими бабами.

(Ахаха, просто зараз я саме так і виглядаю. Тільки замість kota – пес під ковдрою, гріє ноги. І коли прийде доставка собачого корму, доведеться вдягнути штани й мінімально зачесатися, так, чисто з міркувань гуманності щодо кур'єра. Бо відправивши дітей до школи, а чоловіка на роботу, коли мені ліньки йти працювати у коворкінг чи в кав'ярню (ну, або коли доставку чекаю-от), я стаю ідеальною ілюстрацією мемасіка *«Що довше залишаюся вдома, то у мене бездомніший вигляд»*. Це, ясна річ, при тому що шафи мої тріщать від суконь, капелюхів, туфель, спідниць, вузьких штанів, високих чобіт і навіть однієї (штучної, що-правда, зате від Frolov-a) шуби).

Усі ці ТК-атрибути покращеної версії себе (разом з тісною незручною мереживною білизною) потрібні нам для вигідного існування в зовнішньому світі. Ну бо красивих нас пропускають уперед, нам не так сильно хамлять навіть тьоті в ЖЕКу, на нас із заздрістю дивляться інші мамуськи біля школи і з захопленням – чоловіки

на вулиці. Навіть якщо на нас не кабли, а вузькі штани й жокейські чоботи. Чи приталена сукня й балетки. Кому вже що личить – але елегантна жіночність завжди виграшна. (Послухайте людину, яка рідко вилазить із м'яких штанів, кросів і безшовної білизни, ага). Розуміння, що ми добре виглядаємо – це, як не крути, приплив ресурсу і наша спеціальна броня. Ну чи «мисливський костюм», якщо хочете, – у такому легше ловити самця на живця, ніж у піжамці.

Це вже потім вашому вже одомашненому самцеві доведеться навчитися любити вас а-ля натюрель: пелехатою, в домашніх шортах і розтягненій футболці чи його ж оверсайз сорочці. (Демонічний регіт мій чуєте?) Але тут уже будьте хоч трохи французкою – хай та сорочка буде застібнута лише на один гудзик, а футболка «ненароком» спадає з плечика. Ну а що ж до пелехатості – можна смикати тим самим плечиком і казати: *«А хай сусіди з вікон навпроти думають, що то я після обіднього сексу!»*

4. ТНХЗ

Тупо Не Хотіти Заміж. Перевірено мною і мені подібними – працює безвідмовно.

Та ви й сама, навіть якщо ніколи заміжня не були, точно вже мали нагоду перевірити, як це працює у стосунках. Варто нам оговтатися від попереднього роману і нарешті почати почуватися щасливою на свободі, як тут-таки вигулькне декілька охочих падлюк той кайф від комфортної самотності обламати.

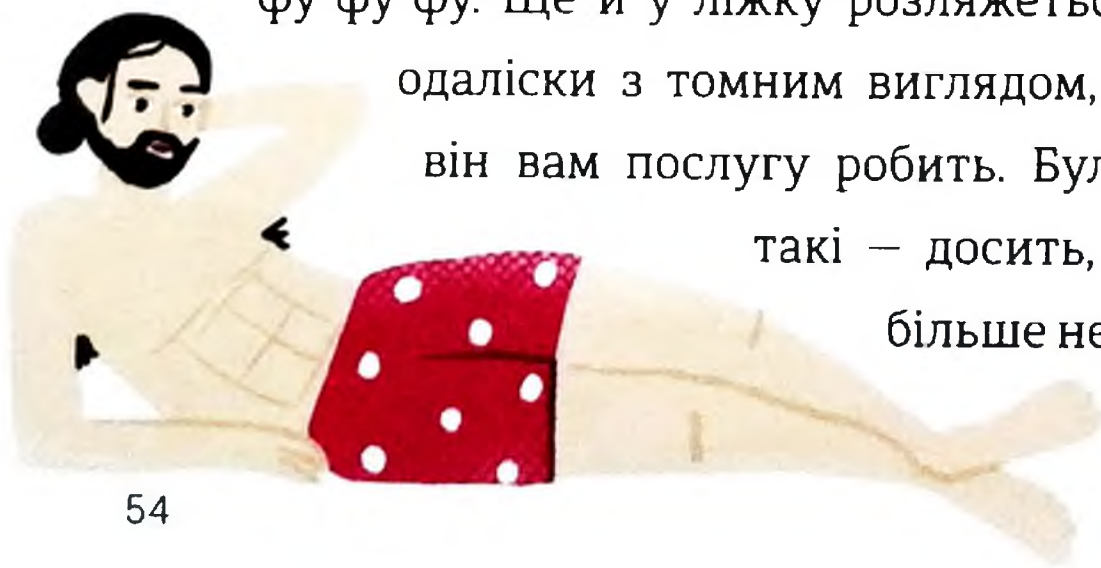
Розділ 5.

У КОЖНІЙ ІЗ НАС ЖИВЕ ПІГМАЛІОНКА

Тільки не треба тут мені заводити «я єво слепіла із таво што біла». (Хоча, сподіваюся, ви таки молодші за мене і цих перлів радянської естради не пам'ятаєте). Зліпила з того, що було, – це наче натяк на лайно як вихідний матеріал. А ви ж таки чомусь до цього чоловіка придивилися – отже, було щось якісне з самого початку.

І так: якщо ви не повелися на вже готового красеня-мачо-зірку – дуже правильно зробили. Розумничка ви, ясно?.. Бо мужик, який проводить перед дзеркалом удвічі більше часу, ніж жінка, – це, ймовірно, просунутий метросексуал і світ в окне (маркетологів, наприклад). Але для життя таке –

фу-фу-фу. Ще й у ліжку розляжеться в позі одаліски з томним виглядом, наче то він вам послугу робить. Були в нас такі – досить, наїлися, більше не кладіть.

У цій книжці-інструкції я час від часу занудно проситиму вас бути уважними і позбутися ілюзії, що ваша палка любов може змінити обранця. (Ага, махнете ви чарівною паличкою, і він тут-таки перестане блядувати, брехати, жлобитися, залипати в телефон, пити пиво цистернами, поводитися жорстоко, бути тупим – і раптом почне читати книжки, пекти вам зранку млинці й дарувати діаманти через день, не забуваючи надсилати квіти вашій мамі й бабці на 8 березня).

Ніт. Дорослі люди якщо й змінюються, то дуже несуттєво. Максимум, якщо до вас його тюкали й гнобили, а ви раптом ним захоплюєтесь й щодня нагадуєте, яка ви щаслива, що ви зустрілися – атлант може розправити плечі. Чи там жер-жер мужик жахливий фастфуд, бо махнув на себе рукою, а тут ви така – фея стейків і салатів. Прилетіли в костюмі Супер Спіруліни і кажете: *«Коханий, я тебе врятую! Відтепер ти будеш не лише смачно і здорово їсти, але й скинеш свій гіперсексуальний пузан до просто сексуального живота!»* І він такий: а шо, так можна було?.. І заживете ви довгим і щасливим ЗОЖ-життям.

Але навіть ці незначні за глобальними мірками трансформації можливі тільки тоді, коли в мужика вже є хороша база.

Мої подруги, яким пощастило намацати цю базу під шаром картатих сорочок, штанів із відстовбурченими колінами й заношених курток (шо, впізнали камуфляж перспективного айтишника?), часто питають мене, як би то зробити, щоб і его йому не поранити, і в бар разом не соромно було вийти. Не кажучи вже про аеропорт чи який-небудь тимбілдинг із дорогими колеженьками, яких треба роздраконити на заздрість, а не на співчуття щодо твого особистого життя. Якось я мала необережність, за прикладом глянцевого журналіста і контекстної реклами початку двотисячних «було-стало», виставити в інсті два фото свого теперішнього чоловіка. В перший день знайомства і через чотири роки. Ох... Він мене по голівці чомусь не погладив. Хоча дивно, адже:

Перевдягання свого мужика – дуже весела розвага. Причому в це поняття можна вкладати все що завгодно: від згаданого вже скидання зайвої ваги й коригування рельєфу м'язів до якоїсь людської стрижки. (О так, заради бога, змусьте його

повністю поголити голову, якщо вже видніється лисина! Особливо на маківці).

Мое попереднє нарікання не стосувалося передньої частини голови – обличчя. Тут вже лотерея флори і фауни – що кому личить. Один із моїх перших чоловіків мав доволі жалюгідний вигляд, варто йому було поголитися. Виходив такий собі чемний мамин синочок, невпевнений у собі й із жалібним поглядом великих блакитних очей. А варто було хоч трохи відпустити густу чорну щетину, як відсутнє підборіддя відразу ж ставало вольовим, очі вигідно вирізнялися на контрасті «світле-темне» і блищали, наче в блакитноокого демона. Щетина – це вам, дівчата, не данина моді, а універсальний лайфхак із набутої маскулінності. Ви думаєте, чого стільки гіпстерів розвелось?.. Отож-бо.

Мій другий чоловік був старший за мене на двадцять років. Одягався відповідно: то костюмчик респектабельного дядька, то якісь жахливі сорочки в пам'ять про жителів Техасу. Все це дуже швидко знеслося до смітників на радість доволі лишнім безхатькам. Причому знеслося з чистою совістю – за кілька місяців спільного життя із розміру XL він перейшов на S. Потім, коли мені самій

стало за нього страшно, повернувся в М. Але ніякого пуза за час, проведений зі мною, у чоловіка більше не заводилося – гори, рух, нерви врешті-решт... Хоча є й такі жінки, що люблять черевце й розміреність. Типу пузо – воно ж наче якір у тихій гавані чи гиря на нозі: раз вирросло, значить, нікуди він від мене піти не захоче. Хай собі сидить, *остепеняєця*... (Більшість із нас бачила ці приклади усе дитинство, та й досі в провінції цей спосіб життя залишається модним: ти ж дивись не схудни, а то люди скажуть, що тебе вдома жінка не годує!)

Щодо спорту, то тут треба бути ще обережнішими, ніж у дієті. Так само і перед введенням посилених доз клітковини в меню коханого варто перепитати, що в нього з кислотністю і чи не страждав він у студентські роки гастріком чи виразкою (я вже мовчу про «нічний дожор» – вакханалію, яку зголоднілий коханий влаштує біля холодильника, щойно ви заснете). А перш ніж обрати фізичну активність, варто взяти до уваги його звичку рухатися (чи не рухатися). Звісно ж, найкраще консультуватися з професійним дієтологом і коучем (в ідеалі це одна й та сама людина). Але якщо коханий рветься в зал тут-і-тепер

і вам страшно рубати його крила на льоту, просто нагадайте, що в залі ще бувають пілатес і йога... Для початку – дуже правильні активності. Від них точно ніхто ще не віддав богу душу прямо на килимку.

Проте аж дуже радикально ганяти мужика може бути небезпечно – не поодинокі випадки, коли цілком собі здоровий мен, сподіваючись наздогнати м'язистих оленів віку його молодшої коханки, таки радісно помирає прямо на орбітреку. Тромб там відірвався, серце не витримало... Тож ви вважайте. Женіть непідготовленого мена на силові тренування лише тоді, коли твердо хочете лишитися веселою вдовою. (Всьо, всьо, жартую я! Припиняю чорний гумор, поки не пришили цій книжці жіночий сексизм. Хоча вже ж і пришили. І цілком заслужено).

Легше за все **змінити стиль одягу**. Не треба (в жодному разі!) критикувати чоловіка за поганий смак чи відсутність стилю. Якщо він розлучений, то вже наївся цього всього у своїй минулій «ячейці общества». Якщо ж закоренілий холостяк, то давно вирішив, що так йому зручно, а всі, хто з ним не згодні, можуть піти деінде. Ну, і якщо він просто безумно закоханий, то є шанс його поранити

і забити в куток. Ще, чого доброго, перестане вам дзвонити, бо «я не підходив їй таким, як є, – то хай знайде гідного». А ви що думали – тільки в дівок такі проблеми?.. Хе-хе. You'll be surprised. Лише дуже невеликий відсоток мужиків є достатньо сильними, щоби сказати: «ОК, пішли купимо мені те, що тобі на мені подобається».

Тож наша універсальна тактика – посилено хвалити те, що робить його кращим. Хтозна, може, і в його гардеробі знайдуться неприбацані штани чи нерожева сорочка. А як не знайдуться – то подаруйте їх йому і страшенно хваліть, який він у тому всьому класний. І сексі, і вобщє. А наступного разу, якщо ви підете на шопінг разом – це буде бінго. Просто купіть йому весь капсульний гардероб. Мужики зазвичай таке спокійно стягують і видихають: все, тепер вона відчепиться. Головне – вам самій не впадати у тривале перебирання, змушуючи його переміряти асортимент трьох магазинів поспіль. Таке терпіти вже під силу тільки мужику – реінкарнації Будди.

З часом ваш мен втягнеться у ~~ваш~~ свій новий стиль і вирішить, що так і було, а всі свої гидкі речі (як із гардеробу, так і з квартири) сам винесе на

смітник. А ви лише сидітимете й потиратимете ручки, як все добре вийшло. Він вам гратиме на піаніно, а ви вголос читатимете сонети Байрона в оригіналі, попиваючи чай із низькокалорійними еклерами. А потім сядете писати паперово-чорнильного листа далекій кузині у Нову Зеландію: *«Бо головне в людині, як не крути, – це те, що всередині. А мужик – він теж людина, і головне – вчасно розгледіти в ньому потенціал. І вже потім, як Мічурін, направити цю вербу рости у правильний бік, аж поки на ній не вродять потрібні вам груші...»* (Ой ну всьо. Вже й помріяти про вашу ідеальну пару не можна, да?..)

Якщо ж серйозно, то цим ми, жінки, і відрізняємося від чоловіків якісно. Оцим-от умінням розпізнати важливе і докреативити наявний зміст до потрібної нам форми. Чоловіки, навіть цілком уже зрілі, часто бувають дивовижно поверховими в цьому питанні. Ліниві задниці вони, ці чоловіки. Їм бери і все готове подавай.

От нещодавно в нас на домашній вечірці сорокап'ятирічний парижанин, розлучений і весь із себе харизматичний митець, цілісінький вечір курил на кухні з тридцятирічною лондонською маркетингологінею. Ми вже вирішили, що між ними

іскра і бінго, коли він взяв і заявив моєму чоловікові: мовляв, божечки, вона ж товста!

«*WTF?!*», — сказала я, і мій словниковий запас закінчився. Бо потім ці люди скаржаться на самотність і відсутність соулмейта! І хто їм лікар?.. (Тим паче що маркетологиня була зовсім не товста. Ну, може, ноги трохи... Утім, він сам теж не Бред Піт — довготелесий, лисий, трохи зсутулений. «*І старий!*», — про це та дівчина та її тридцятирічні подруги заявили мені ще на початку вечірки, розпитуючи, хто тут перспективний холостяк).

Ех, жаль, що нічого в них не вийшло. Була би прекрасна закохана пара: «старий» і «товста». Нема на них ейджизм-контролю й бодіпозитиву.

Розділ 6.

ЩО ЗІ МНОЮ НЕ ТАК?

Не, цей розділ не впливає з попереднього. Просто це одне з питань, які ми собі ставимо найчастіше. Як правило, з червоними очима й істеричним придикуванням.

У більшості випадків я сказала би (і це було б абсолютною правдою): **та всьо з вами так**. Може, навіть занадто «так»? Занадто красива, засильно його любите, аж дуже розчиняєтесь у цих стосунках?.. Бо навіть дуже медійно успішні й усіма бажані жінки з мого оточення картають себе за те, що не можуть вчасно зупинитися і віддаються коханому чоловікові до кінця. Повірте, скільки б нам не було років – цей ризик є завжди. Ну, і пересічний мужик, як будь-яка пересічна людська істота, дуже любить приймати наявний комфорт (хай то сонце за вікном, смачна їжа, заряджений телефон чи ваші стосунки) як належне.

Отже, як би добре вам не було просто зараз чи яких би глибоких планів ви не будували на майбутнє, намагайтеся не забувати просту річ:

мужику ви потрібні тоді, коли вас страшно втратити.

Звідси смішний, але правдивий тьолочний постулат про «що більше він у вас інвестує, то більше цінує, і жаба задавить його вас кудись там відпустити». Причому вклав він у вас гроші чи час – не так важливо. Беріть всьо, що вам подобається. І передовсім – від життя. Бо коли у вас воно наповнене й активне, є ймовірність того, що сенс вашого існування не зводиться до мужика. Він це відчує й замислиться.

На практиці це реалізується ще й через деякі табу. Наприклад табу на наярювання й нескінченні меседжі в стилі *«ти де?!»*, *«люблю тебе, котік, а ти мене любиш?!»* чи стопіццот сердечок. Бачила я таке – виглядає незручно й жалюгідно. Чувак гуляє до ранку, а вона йому дзвонить і дзвонить, поки не сяде батарея. І плаче. І бідкається. І засипає меседжами про те, що в них, узагалі-то, діти і вона так більше не може. Замість того щоби

першою просто піти від лобуря, що висить із друзями й тьолками до ранку по сумнівних клубах і в сраці мав п. дітей і смски. Все одно нічим хорошим це не закінчиться. Буде вона або все життя, як лошара, отак сидіти вдома і плакати, або рано чи пізно розлучиться (але вже старша і більше морально пошарпана) і в найкращому разі знайде хороших адвокатів...

Якщо ви відчуваєте, що вже знаходитесь в подібній пастці чи близькі до неї, спробуйте таки взяти себе в руки і... спрямувати енергію в мирне русло. Точніше – на себе кохану. На улюблену роботу і творчість або на зовнішню красу. Тоді навіть якщо той мужик пропаде, легко знайдуться п'ятеро кращих. А поки ви ще на етапі «подзвонить – не подзвонить, запросить – не запросить», каналізуйте свою силу не в тремор очікування, а в усвідомлення того факту, що ви класна баба. Просто кайфуйте від себе!

ЯКІ МОДЕЛІ ПОВЕДІНКИ – ТОЧНО НЕ НАШ МЕТОД?

1. Скандальна баба з радянськими замашками «ти мене должен» і «мене мало».

2. Жінщина-кіся, покірна й інфантильна, яка «без мужа не проживе». У мене була одного разу така «попередниця». Так звана «модель», що з'являлася на сторінках максимум свого інстаграму. Улюблена програма по ТБ – реалітішоу «Дом-2». Улюблена книжка – та, що красиво виходить на фотках. Улюблене заняття – міряться діамантами з іншими такими самими жонами. Мрія – джип із білим шкіряним салоном, бо в чорному вона «плоха смотріцца». І хоча на момент нашого розставання з ним той мен забрав її назад – *«Ти ж Карпа, ти і сама проживеш, і дітей витягнеш, а вона у мене дурочка, сама нічо не вміє, ні дня не працювала!»* – станом на зараз цю «модель» просто замінили на таку саму, але новішу.

Наш із вами варіант, скоріш за все, простий і «європейський»: ми соціально активні. Нам потрібен партнер не для галочки і «що люди скажуть», а для щастя, сексу, спілкування й задоволення. (Згадаємо тваринну біологічну схему: самець завойовує самицю, а самиця вибирає з кількох самців. Самиця випромінює секс. Але

їй пофіг на самця – вона за ним не бігає). Рецепт правильного пофігу простий і неодноразово тут згаданий: бути зайнятою собою і кайфувати від свого життя. При цьому не обов'язково бути ні капець красивою (скільки самотніх красунь ми знаємо?), ні дико багатою, ні з Нобелівською премією. Можна хоч фіранки цілий день фігурно розвішувати й плести макраме, якщо це приносить кайф і додає ресурсу.

Звісно ж, це нелегко. Але так само нелегко було навчитися керувати автівкою, вивчити іноземну мову чи написати диплом. Стати такою жінкою – просто ще одна технічна навичка. Тож спробуйте відсторонитися й прийняти це як мікропрактику: енергію закоханості в мена щодня потрошечку *вкладайте в себе*, а не в очікування, що мен зробить те, про що ви мрієте. І не приведигосподи вкладати цю енергію в самоколування на тему того, що ви десь щось колись неправильно зробили і ваш «поїзд пішов». **Минуле вже в минулому, майбутнє ще не настало.** Живіть тут і тепер. Дивіться на небо, споглядайте кольори, вдихайте запахи свіжої випічки, слухайте сміх незнайомих дітей і шум води в фонтані. Скільки щосекунди може бути

занять, кращих, аніж паритися, бо «він не дзвонить» чи через ще якусь сраку-мотику! І що більше ви практикуватимете цю вправу (так-так, майндфулнес, перебування тут-і-тепер, теж корисна практика), то швидше він або подзвонить, або кусатиме лікті, що так швидко став для вас не надто актуальним. І що ви, така крута, пішли вперед.

Так, я розумію, що звучить все значно простіше, ніж робиться. Що ж, якщо у вас із практикою майндфулнес не складається, спробуйте перехитрити власні лінощі. Здобуйте всі ті круті навички і вміння типу для того, щоби сподобатися мужику. Мовляв, ви розберетеся в його зацікавленнях, ці зацікавлення стануть вашими спільними, буде про що поговорити ввечері біля каміна, бла-бла-бла. Таким чином усі ті нав'язливі думки про чоловіка трансформуються у вдосконалення і так уже майже досконалої вас. Мужик любить яхти? Тепер ви знаєте все про цей спорт і не тільки щоглу від кіля можете відрізнити. Він випендрювався перед вами знанням сучасної літератури? А ви побували на парочці живих презентацій, і тепер омріяні ним письменники вечеряють у вас вдома

(А шо? Я б от прийшла, якшо шо). Він мріяв про поїздку в Аргентину? Ха! Ви вивчили іспанську мову, дізналися найкращі адреси стейкових ресторанів у Буенос-Айресі й наосліп орієнтуєтесь у винній долині Мендоса. Бо вибачте мені – цей об'єкт вашого страждання (мужик тобто) може в силу обставин канути колись у Лету, а от

всі круті набуті навички залишаться з вами назавжди.

Тож ніколи, ніколи не буває зайвим вклас-тися у своє навчання, зовнішність, організацію житла своєї мрії чи в натхненне заробляння бабла.

І потім самі сміятиметеся: наче ж робили все це задля мужика, а жити краще стало вам.

Ну, все це в довгостроковій перспективі, справедливо зітхнете ви, поки гуглитимете курси кайтсерфінгу в Марокко. Добра новина: в короткостроковій це працює так само. Бо коли ми займаємося чимось цікавим, коли ми захоплені й наші очі сяють, у нас децю більше сексуальності, ніж поки ми сидимо як зажурені альйонушки

і гриземо собі нігтики в очікуванні, коли ж він зайде до нас на борщик*. (Ліпше самі смачного борщику поїжте, він у нас – об'єкт культурної спадщини ЮНЕСКО, між іншим).

Коротше, все просто і деколи складно: **перестати бути Понури́м Гівном (ПГ)**. Для чекінгу і швидкого припинення цього стану підійде вправа, яку психологи радять для дітей. *Щонайменше п'ять разів на день спитайте себе: мені зараз добре чи зле? І якщо добре – зрозумійте чому. А якщо зле – то як це виправити.*

* Апологія борщикам. Якщо ви любите їсти і готувати їжу – гуд фор ю. Не читайте. Я теж люблю, і це завжди мені робило добру послугу. Це для мене – творчість, і в поганому настрої я не готую. До того ж я рідко готую щось, що потребує стояти «два-три часа у пліти», як нам зверхньо заявляють деякі безрукі жіночки, аби виправдати свою пристрасть до розморожених готових страв. Мої страви смачні, свіжі, здорові й, за винятком яловичини по-бургундськи у вині (щоправда, вона спокійно тушкується кілька годин у казанку з овочами без моєї участі), готуються хвилин двадцять максимум. Я не печу солодкого – не моє це. Не люблю його, мій жир до мене і через смачне бухлішко прийде. Але бабоньки, не будьте дурні й не нехтуйте цим інструментом: запекти дораду в травах чи зробити овочі стир-фрай може кожна йолопиня. На крайняк скачайте мобільний додаток із рецептами (є купа простих і для чайників). Знадобиться, чесне слово. Бо колись у старості мине і секс, і всьо отето вот – а хавчичок смачний залишиться...

Бо одну й ту саму ситуацію можна трактувати з протилежних боків. Наприклад, от іду я зараз під дощем сутінковим Парижем, і мені так добре в цьому місті світла, і ліхтарі відблискують у калюжах, і бачу я те, чого не бачать заклопотані перехожі під своїми парасолями, і яка я молодець, що випхалася з дому. Цей самий епізод розглянемо з точки зору ПГ: бляха, понесло ж мене десь по цьому сраному дощу, вже всі капці мокрі, зашибіть яка якісна шкіра, дизайн срака-банька, люди ці прибацані, злі, парасолями один одному очі виколоти ладні, і Парижа ні чорта не видно, щоб він узагалі пропав зі своїм кліматом!

Тут уже вам вирішувати, як розрулити ситуацію. Повернутися додому залягти в гарячу ванну, купити пару гумових чобіт і радісно стрибати по калюжах, вибрати найближче кафе й напитися там кальвадосу чи таки забити на мокрі ноги й пишатися собою, бо ж далеко не кожен здатен, як писав класик, розгледіти у тих калюжах небо. (Блін, у мене всі варіанти якісь життєрадісні. Понуре Гівно ж просто ходить, ніє, нічого не робить і звинувачує весь світ, що всьо не так, як треба).

П. С. ДО ТЕМИ РОЗДІЛУ

І повірте: наша проблема геть не в тих зайвих двох кілограмах, що відклалися на стегнах від смачних булочок. Ні. Наша проблема – в сумнівах у собі, викликаних тими самими двома кілограмами чи:

- діастемою,
- тонким волоссям,
- коротшими, ніж в інстаблогерок, ногами,
- відсутністю сумки «Шанель» чи «рендж ровера»,
- неможливістю постити фотошпалери з Мальдів,
- надто тонкими губами й нетонкою талією,
- замалими чи завеликими грудьми,
- пласкою чи широкою дупою...

(Підкресліть потрібну маячню чи допишіть свою).

Дівки, це все – херня.

Бо як сказав колись один мужик (письменник Юрій Андрухович), СЕКСУАЛЬНІСТЬ – ЦЕ ВПЕВНЕНІСТЬ. Ніколи себе не питали, чого красуня з надменно-скувающим виглядом неприступного артефакту вікторіанської епохи сидить сама-самісінька, а весела реготушка з пишними формами ледь відбивається від натовпу прихильників?.. Усе просто. Як казав інший класик української літератури, Лесь Подерв'янський: *«Я себѣ хаваю от і до»*. Пампушка з мого прикладу – мама в декреті, яка живе в Нідерландах і від нудьги веде акаунт у тіндері. Так от оті красиві високі спортивні нідерландці абсолютно ВСІ пропонують їй серйозні стосунки (ОК, вона анонсувала дітей як племінників, але ж однаково це все для неї віртуально). І знаєте, що вона їм відповідає? *«Ой ні, серйозні стосунки – не для мене. Я – фривольна дівчина. Не витрачай на мене свій час...»*

Знайомі слова, чи не так?.. Тільки частіше доводиться чути їх від чоловіків. Типу я весь такий स्वाбоодний, світ ловив мене і не спіймав. А дівки тим часом крутять штруделі і кола сили ведіческіх женщин, прости господи. І скільки б суспільство зараз не втирало

нам про переосмислення жіночності, оцей-от вільний підхід до стосунків (ну типу по-чоловічому вільний, ага) – це найкраща тактика для заведення родини. Бо мужик нікого так не хоче заарканити, як волелюбну бабу, яка випромінює самодостатність. Їй так у цьому житті класно, що йому хоча б поряд із цією класністю постояти... А відтак уже навіть у найбільш зачохлому ботані (сорі, ми про вашого перспективного айтишника) візьме й прокинетесь інстинкт мисливця. І тепер він – хитрий і наполегливий, а ви його в віду імелі, поки він вас не доб'ється.

А щойно у вас виникне сумнів – ставайте і цитуйте перед дзеркалом чи в голові згаданого класика Подерв'янського: *«Я себя хаваю от і до»*. Як мантру, курва! Ніяких сраних оченят кота зі «Шрека» і вигляду побитої собаченьки чи майбутньої яжематері. Фу-фу-фу. Це вже потім, якщо стане нудно, народите собі двох-трьох дітей, а наразі ви – запекла чайлдфрі. (Навіть якщо вже є готові діти, гагага).

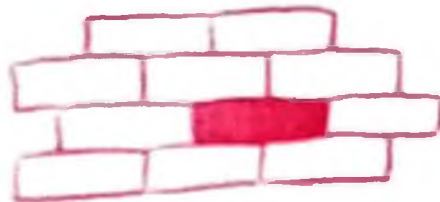
До речі, якщо таки є: у жодному разі не дозволяйте собі припускати, що вони, як у нас любить казати бикота, – «прицеп».

Діти – це ваша базова комплектація.

Любиш мене – люби моїх собаку, хом'яка, дітей і тарганів у голові. І взагалі мої діти – найкращі тестери на те, яка ти людина, бо вони мало кого люблять. (Те саме стосується й собаки з котом, якщо що). *«Ой, – типу, – та він узагалі нікого ніколи не визнає, а до тебе прям на руки пішов.. Гм. Це мене насторожує. Тобі краще піти. Я передзвоню».*

Бггг. Коротше, на початку в нас є індульгенція на всю дурь і непередбачуваність світу. Потім ваш уже не майбутній, а актуальний чоловік ще сумуватиме за тією прибацаною сучкою, якою ви були на початку.

Розділ 7. ПЕРЕШКОДИ

Перешкоди нашому парному щастю бувають реальними (цунамі там, карантин, підірвані мости) й уявними. Останні – з тих, що в нас у голові, –

часто нав'язуються культурою, суспільством,

оточенням, у якому ми живемо. Часто це

питання особистих принципів чи етики:

одним жінкам цілком комфортно будувати

стосунки з «чужим» чоловіком, бо конку-

ренції за виживання ніхто не скасовував,

а інші думають про карму й те, як гі-

потетичне «увела мужика із сям'я»

позначиться на її наступній

інкарнації. Хтось взагалі

кидається робити родові

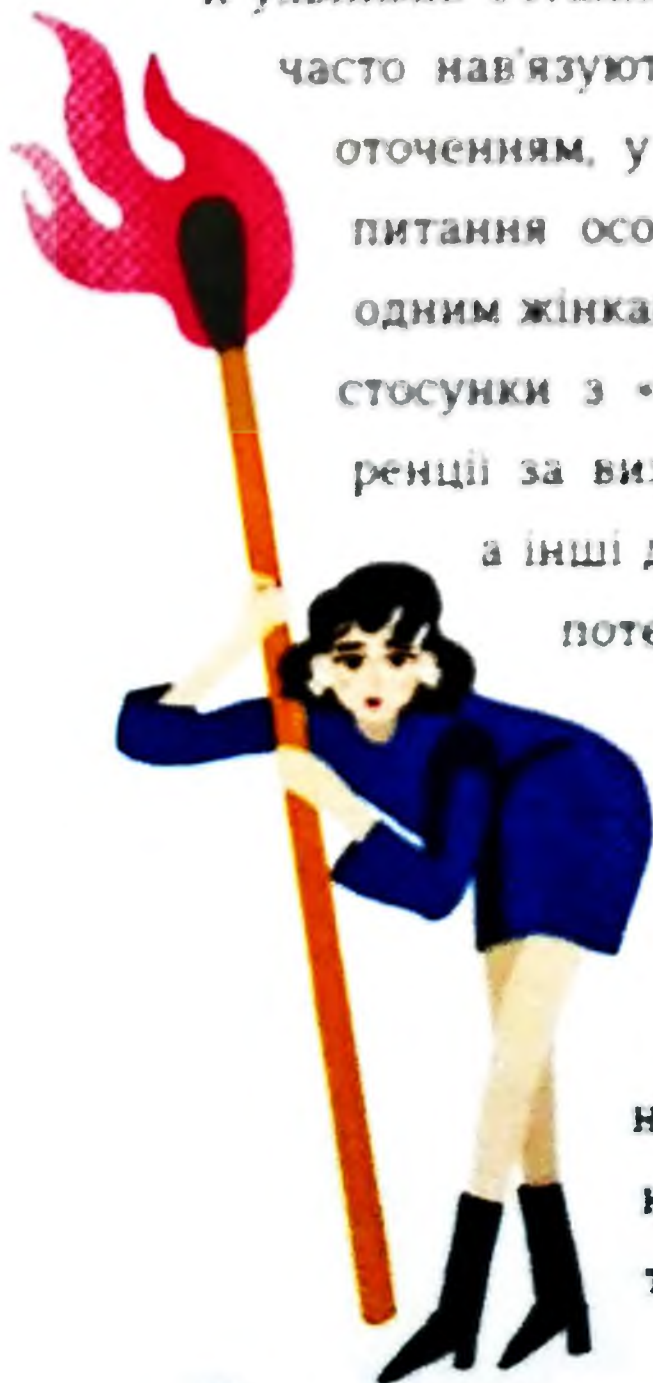
розстановки чи замовляти

розклади на Таро, щоби збаг-

нути, чого ж особисте життя

ніяк не клеїться. Я не люби-

телька заходити на території,

де не зовсім шарю (магія, езотерика тощо) – на все свої спеціалісти. Але поле, прооране моїм емпіричним досвідом, можливо, дасть якийсь урожай і вам. Отже:

ПЕРЕШКОДА 1. РІЗНИЦЯ У ВІЦІ

Ну от поки я це пишу і шлю читати шматки подрузі Мадам Мармеладці в месенджері, вона (у свої тридцять два) кричить, що це таки дика різниця – п'ятнадцять років. Ну не знаю. Мій другий чоловік, нагадаю, був старший за мене на двадцять.

«Хоча, може, ти й норм так придумала, – каже вона. – Чувак ще у формі, але, мабуть, вже більше цікавиться дітьми, ніж іншими бабами».

І справді – зараз він цілком собі активно тусить із нашими дітьми, звільняючи мені купу часу й економлячи гроші на няню. Хоча я не проти інших баб: мені значно спокійніше знати, що в тата моїх дітей є адекватна подружка, яка розчесе моїх монстрів і відправить почистити зуби (чого від тата не завжди дочекаєшся). Ну, а на закид із минулого про те, «як ви будете жити, коли тобі ще п'ятдесят і ти молода й енергійна, а йому вже сімдесят», я просто не знаю, що сказати. Не дожили: розлучилися ще цілком дієздатними.

Теперішній мій чоловік старший за мене лише на сім років. Різниці я не відчуваю – хіба що він знає якусь жахливу французьку попсу вісімдесятих, а я ні. У всьому іншому ми наче ровесники. Може, тому, що дівчатка швидше розвиваються? Хе-хе.

Загалом же все дуже індивідуально. Тут вам і гени, і психологія, і спосіб життя: середньостатистичний західний європеєць буде здоровішим за середньостатистичного українця, бо якісніше харчувався і більше рухався впродовж життя. Важливо й те, що в чоловіка в голові. Я стільки бачила старих, пузатих і лінивих на вигляд мужиків, які виявлялися від мене років на десять молодшими, що твердо переконалась: універсальних показників не буває. Когось із жінок пре бути винятково з молодшим чоловіком – проєктують на себе його енергію й молодість, а когось – зі старшим (досвід, самодостатність, турбота). Я от не могла би тусити з ровесником. Бо невже оцей-от трохи сивий (чи з залисинами?) непонятний чел із завищеною самооцінкою і сумнівними досягненнями – це я, якби була мужиком?!..

Почувши про молодших мужиків, та сама критична Мадам Мармеладка пхекає: «Пфф! От

наскільки молодших? На три, чотири, п'ять років? Знову їм, проклятим, більше повезло: для нас мужик, старший на п'ятнадцять-двадцять років, – це типу норм, але от скільки тридцятилітніх чуваків будуть женитися на п'ятдесятирічних жінках?» І всі мої історії про Демі Мур і Ештона Катчера, Мадонну, Джей Ло та їхніх юних коханих зводяться хіба що до аргументу, що це зіркові винятки. Ех, і справді – суспільство таке суспільство. Переорювати ниву консервативних стереотипів доведеться ще й нашим онукам, відчуваю.

ПЕРЕШКОДА 2. РІЗНИЦЯ В СОЦІАЛЬНОМУ СТАТУСІ (ЧИ УЯВЛЕННЯХ ПРО НЬОГО ШИРОКОГО ЗАГАЛУ)

«О боже, какой мезальянс! Что ж, будь щаслів, Антон...»

Це був іще доволі безневинний коментар із тих, що лишали представниці широкого загалу під публікаціями українських ЗМІ про моє перше весілля. Як же ж це – рафінований кіївській мальчик (завидний холостяк!) одружується з якоюсь непонятною панк-чувіхою, та ще й україномовною?! Кудя катіцца мір? А-а-а! (Тут авторки подібних

коментів, кісейні баришні з «прілічних семей», мали би пачками втрачати свідомість. В ідеалі падати під поїзд метро на станції «Майдан Незалежності», де сама назва щоразу нагадує їм, як безнадійно вони «залежалися»...)

Я походжу з класичного середнього класу, мої батьки – інтелігентні інженери. В принципі, дуже вигідне походження – не надто корона падає, коли дружиш із дітьми теслі чи кухаря, і завжди є чим крити у «високому товаристві», бо ж і ти читала книжки, і слухала музику, а вже якщо нашттовхнешся на снобів, то можна сімейний будинок у Карпатах описати так, що всі шале і замки курять у кутку. Я ж недарма письменниця. Але снобів я уникаю. Бо рідко люди, які чогось варті, будуть дивитися на інших згори вниз. Талановиті, відомі й багаті люди часто бувають дуже невимушеними у спілкуванні. Просто в них давно зникла потреба вивищуватися, принижуючи інших. Люди, які чогось справді досягли, можуть дозволити собі розкіш натомість цікавитися чужими життями. Бо часто вони радикально відрізняються.

Відішлю вас укотре до «Добрих новин з Аральського моря» (не проклиняйте). Там є чудова ілюстрація зустрічі французького міщанства

з українською інакшістю на острові в Атлантичному океані. Звісно ж, узято з життя. І в тому щоденному житті історій вистачить не на один ситком. Ну, просто для пересічного французького буржуа нечасто зрозуміло, що ж то воно за Україна така.

Для не зовсім обізнаного західного європейця комфортним зображенням жительки наших широт буде та сама анекдотична «няня-прибиральниця-збирачка мандарин». Або тьолка з губами, віями і волоссям (усе накладне), що приїхала до Європи «по роботі». А коли ти айтішниця, дипломатка, письменниця, вчена, адвокатка – це багатьох, знаєте, якось навіть ображає... Бо не налазить на готовий стереотип. Тому патріотично налаштовані французи вишукуватимуть у вашій іноземній (одній із п'яти, наприклад), а їхній рідній мові помилки і переможно потиратимуть ручки, коли знайдуть. Ну так – вони ж експерти! Після родинного свята в провінції, проводжаючи вас за поріг, вони будуть із надією допитуватися вашого чоловіка, чи його це «беемве», навіть якщо на машині українські номери. І просто вже з відчаю, не знаючи, в яку класифікаційну коробочку вас запхати, підскакуватимуть до

вас на званій родинній вечері та, вважаючи себе великими дотепниками, викрикуватимуть: «Ірена! А тебе хто сюди запросив?!..» Пообіцяла собі наступного разу голосно, перед усіма поцікавитися в цього старого расиста, який мене так «любить», у чому його проблема. Раптом це йому допоможе цю проблему усвідомити і стати, курва, кращим?! Буддистка в мені не померла, як бачите.

Архетипову історію про Попелюшку ніхто не скасовував, звісно. Бо якщо принц весь із себе з хорошої родини і з золотом-брільянтами, а ти бідна, але горда (розумна, красива, порядна, зі стартапом на потенційні мільйони, ну чи що там іще символізує хрещена-фея?) – все може скластися. Не одна історія простої, але доброї (ну ОК, зі сталевим характером) бібліотекарки, яка тепер володіє заводами й гектарами в Кончі-Заспі, це підтверджує. Тож хай люди розслабляться – вам своє робить. Навіть якщо у вас не було необхідних «вихідних даних». Бо якщо за вашим коханим бігав невеличкий табунець хороших девочок із правильними татами, а він вибрав вас – це вже про щось свідчить. Щось же він у вас розгледів. То невже погляди злиднів

(так я називаю особливо «доброзичливих» представників ШЗ – широкого загалу) важать більше, ніж його погляд?.. Тут уже вкотре доречним буде нагадати собі улюблену цитатоньку (пробач, авторе, забула твоє чесне ім'я):

Немає універсального рецепту успіху, але є стовідсотковий рецепт провалу: спробуйте сподобатися всім.

ПЕРЕШКОДА 3. ВІН ТАКИ У СТОСУНКАХ!

Репутація в мене така, знаєте, що коли треба пораду безпринципного циніка, всі йдуть до мене.

Ситуації в кожній різні. Одна дівчина після бурхливого онлайн-флірту з малознайомим чуваком виявляє (шляхом аналізу соцмереж), що в нього багато років є гьорлфренд. Але навіть те, що він вибачається за п'яні неконтрольовані емоції, не відбиває в дівчини бажання завести з ним короткочасний романчик із хорошим сексом. (До слова, карколомний секс на словах далееееко не завжди виявляється таким на ділі... Та й ракурси в натурі трохи не ті, що через камеру айфончика).

Інша полюбила інтелектуала-кінематографіста, якого розуміє з півслова і який дивиться

на неї «такими» очима, і стільки в них спільних тем, але ж він такий інтелігентний, і десь там є якась стара і сіра дівчина, ну і що ж робити – якщо все лишати як є, він не наважиться на перший крок.

Третя просто скаржиться, що як не познайомиться з кимось нормальним – так щоразу він виявляється одруженим, а роки йдуть...

Не знаю, чи мої поради стають для тих дівчат короткою дорогою до «жили вони довго і щасливо», але точно допомагають зекономити час і нерви. Якщо, звісно, не чіплятися за ілюзії й хоч трохи бачити реальний стан речей. (А це не завжди виходить і в мене самої, звідки й досвід, набутий на помилках).

Що ж.

Майже всі жонатки починають свою солов'їну пісню з того, що їхнім сімейним стосункам уже кінець і що з дружиною вони тільки ділять житлову площу, а сплять давно в різних кімнатах, і взагалі вона от вже збирає речі й їде до мами, треба тільки трошки почекати. Чули таке, правда?.. «Я зараз в епіцентрі розлучення з черговою моделлю...» – томно зітхав на першому побаченні один мій екс. Таким чином даючи зрозуміти, що:

а) він уже практично вільний;

б) всі ці «моделі» настільки взаємозамінні, що порівняно з інтелектуалкою і зіркою Мну вони – як одноразові серветки в ресторані, де ми зараз їмо (між іншим, радісно з'ясовуючи, що м'ясо обоє любимо з кров'ю, а вино бургундське – ну чи ж не рідні ми душі?!).

Отже, я така собі ходила, свято впевнена, що зустріла прям чоловіка мого життя, до того ж цілком вільного («Всі ці моделі, пхе! Я ж не така!»), коли мені почала надзвонювати якась дзвінкоголоса істота. Я, канєшно, з дитинства таких не любила. Їх, худих, високих і писклявих, ще ставили в хорі солістками (на протывагу таким, як я – малим, темноволосим і з низьким «п'ятим голосом»). Тому на її «нет, я просто хотєла спросіть, у вас всьо серйозно ілі нет» відповіла веселим реготом і чесно пообіцяла їй передзвонити, коли в нас стане шось «серйозно». Плюс моя засліплена новим захопленням довбешка недовго переймалася тим, що його («Я в епіцентрі розлучення») і її («Ми вже два тижні з ним не розмовляємо, я вагаюся, чи не переїхати мені назовсім до батьків») версії життєвої правди зовсім трішки відрізнялися... Зрештою я отримала прокляття-порчу-зглаз (поки не

забанила її в телефоні, мені йшли повідомлення з детальними списками), а поживши з коханим менше року в цивільному шлюбі, – бінго! – зраду з цією ж самою та іншими «очередними моделями». Ну бо я стала тією самою «надійною, розумною, справжнім другом, партнером, братньою душею і своїм пацаном». З такими ж і справді тільки одружуються. А гуляють з... ну ви поняли. Слава богам, це закінчилось. Відгребла я по повній і вирішила ніколи в житті більше не зв'язуватися з людьми, у яких «всьо складно» в статусі і в голові.

Мій теперішній чоловік на момент нашого знайомства уже не жив зі своєю громадянською дружиною десь із пів року. Після того як пішла вона. А потім щось не склеїлося в неї з коханцем, хотіла повернутися, а тут вже раз – і місце зайняте. Звісно ж, жіночка підключила важку артилерію – дітей. І плела їм страшні історії про те, що це я розлучила їх із татом, розбила прекрасну сім'ю. Діти ж наївні – їм усі ці таймінги дорослих мало про що кажуть. Тож вони й малювали на стінах малюнки, де мама і тато разом, а зла мачуха (я) вмерла страшною смертю. Втім, кілька відвертих розмов із ними мого чоловіка, де він чітко розказав, хто

куди чого пішов, перевели їх зі стану холодної війни у стан нейтралітету.

Звісно ж, є ліміти. І перестороги. Бо якщо чувак заради вас і романтичного періоду з вами («Нарешті я літаю! Ти диво!») кидає глибоко вагітну розгублену дружину... що ж, любов фатальна. Просто будьте готові, що те саме одного дня може трапитись і з вами.

Ну і наостанок історія з гепіендом. Одна тридцятирічна красуня-розумниця довго-довго страждала від того, що вже кілька років кохає одруженого чувака з двома маленькими дітьми. І вся така совісна: ні, не проситиме вона його кинути законну дружину з дітьми, ніколи. Відповідно – готелі, мікропоїздки на вікенди, все це «короткими перебіжками». А тут іще він зібрався переїздити в Тайланд по роботі з родиною. Вже майже коробки зібрав і з коханкою слізно прощався за кожної нагоди, аж раптом дружина викликає його на серйозну розмову. Знаєш, каже, дорогий, давай начистоту. Нікуди я не поїду. Бо невже ти не відчув, що щось не так у нас?.. (Чувак, ясне діло, похолов). І тут дружина, дивлячись йому просто у вічі, видала: «У мене є інший. І то вже кілька років. Тож вибач, хочу бути чесною...»

Я не знаю подробиць: жер він там-таки лимони, щоби зробити кислу пику, чи став на radoщах підкидати невірну дружину з криками: «*І я! І в мене є! Ура!*»* – але коробки в Тайланд тепер допаковує моя знайома. Як то кажуть, bon voyage!

ПЕРЕШКОДА 4. ВІН ТУПІШИЙ ЗА ВАС

Ну, чи ви тупіші за нього – теж буває. Нічого страшного. Просто я от, наприклад, така, що шукаю користі – якщо поряд розумніші за мене люди, намагаюся взяти від них знання, лайфхаки чи хороший смак. Те саме я спокійно роблю, коли реципієнти готові чомусь навчитися від мене – віддаю безплатно. Але одна річ – далекі родичі чи двадцятирічні студенти, що «подають надії», а інша – мужик, із яким ви спите. Чи, чого доброго, за якого збираєтеся заміж. Якщо він суттєво тупіший за вас і, попри чудеса в ліжку, виявляє феноменальну неотесаність в елементарній розмові за межами спальні – рано чи пізно іспанський сором вас замучить. Часто, коли мене питають, як саме я зрозуміла, що мій чоловік – *саме той*, я знизую

* «От бляха, я б на місці цієї подруги реально була б в бешенствє! В мужика яєць ваще нема. Тільки в жінки його. Хоч одна порядна людина в сім'ї», – коментує Мадам Мармеладка.

плечима й кажу просто: «*Мені за нього не соромно*». Він нічим мене не бісить, а це вже чимало.

Кожна з нас має відповідні антиприкладі з власного життя. То він фантастично красивий, із накачаною дупою і білими зубами, але на питання ваших подруг, чим займається професійно, лише кокетливо стріляє оченятами у ваш бік – і от уже ви сприймаєте себе як перестарілу секс-туристку в рідному місті. То в нього купа грошей і хороша машина, але єдине, про що він може говорити натхненно й годинами – це свині (ну бо він збудував свій капітал на їх розведенні). Чи там батьки у вас прогресивні демократи, а ваш коханий за столом поводить себе добре і навіть цілком смішно жартує, поки не заходить мова про євреїв, арабів чи темношкірих... І ось він уже розказує свої расистські анекдоти (з яких іще в машині наодинці ви би сміялися, але ж не тут!). А у вас палає обличчя. Чи фермер із добрим серцем і круглою головою розказує, як правильно розбирати тушу і яке найкраще сало в поросяти, а ваших снобських столичних подружок не по-децькі кособочить, і вам самій стає соромно за щирі любов до полядвіці, бекону й хамону. І ви готова, як святий Петро, підскочити і на весь

пафосний ресторан зарепетувати: «Я не з ним!
Я біжу Шопена слухати і пити амброзію!»

Ну звісно ж, ви розумієте, що є суттєва різниця між «що люди скажуть» і «що насправді відчуваю я». І треба фільтрувати. Бо якщо ваш мен простецький, але вірний, сильний, із комерційною жилкою, бажанням носити вас на руках і готовністю «підтягнутися» до вашого рівня якщо не читанням книг і походами в оперу, то хоча би переглядом документалок і правильних художніх фільмів – жити можна. Інколи людина в принципі може бути носієм іншої культури й елементарно не розуміти якихось наших космополітичних приколів: мій чоловік-француз і Гемінгвея то відкрив для себе тільки після нашого знайомства, що вже казати про Muse чи Radiohead. (Французи в принципі поділяють світ на Францію і «все решта», у них і музики своєї вистачає, і кінематографу, і часто про їхніх зірок і культових персон ми в широкому світі й не здогадуємося). Але внутрішній фільтр точно не дасть вам пропустити людину, яка в принципі тупа, нудна, зациклена на собі і «какая різниця», раз ви й так на нього повелися. Людина, з якою вам нудно вже тепер, – це стовідсотковий НІТ.

Бо ви уявляєте, що буде потім, коли вам обом стукне по п'ятдесят, шістдесят, сімдесят?.. Що старші ми, то важче відкриваємося до нового. Запам'ятайте це і вчасно викиньте на смітник історії тупого й зарозумілого мужика. Йому вже нічо не pomoже. *«Як каже одна моя мудра подруга: трахатися ти з ним будеш ну ще років двадцять, а от розмовляти вам доведеться чи до смерті, чи до розлучення»*, – додає тут Мадам Мармеладка.

До прикладу: є в мене одна знайома пара. Вона старша за нього на шість років, крута програмістка в міжнародній компанії, забезпечує родину нормальним рівнем життя за кордоном. А він – такий собі вайлуватий дядько, не особливо розумний і доволі скупий, сидить удома і навіть прес покачати не годен. І на мої розповіді про те, що життя в парі мотивує людей ставати кращими (мій чоловік зайнявся боксом і йогою, щоби не стати пузаном, – бо його любов до доброго вина і десертів не перебити вже нічим), цей чоловічок просто почухав своє пузо і гордо заявив, що він-то себе хаває от і до. Всі засміялися, крім його дружини... Цур нас від такого, цур!

ПЕРЕШКОДА 5. ВИ НЕ ПОДОБАЄТЕСЯ ЙОГО МАМІ

Чи татові, чи бабці. А тато фізіогноміст, а бабця – ворожка, яку боїться все село. А що, буває й таке! Особливо небезпечною може бути сестра вашого обранця – бо тут він наче вже й не мамин синок, який слухається старших, а весь такий прислухається до «найближчої людини». Я колись таке мала – сестра мого бойфренда повністю замінила йому «материнську фігуру». І тільки їй було дозволено вдягати підбори, фарбуватися і бути тьолочкою. На мене ж він дивився як на неясне пришествя зі Східної Європи, «зніми це все» і «ти мені в джинсах і футболці подобаєшся найбільше». Та сестра була страшенно прискіпливою. І, курва, капець позитивною. Я завжди терпіти таких не могла. От сядеш собі помедитувати на березі моря, а вона підбіжить і починає скакати: давай, пішли гуляти, рух – це життя! Візьмеш така комп і на терапі писати зберешся, а вона тут-таки з-за кущів вискочить і почне тебе розпитувати з апломбом випускниці районного гуртка юних журналістів: *«Розкажи мені, як ти пишеш, де береш натхнення – в собі самій чи в людях довкола?!»* А коли ти безпомічно зітхаєш, твій мен навіть береться

тебе захищати і просить її дати тобі трохи спокою. І тільки потім, через кілька місяців, похмуро повідає, що його сестра плакала в аеропорту, бо ти її образила (what?!). А відтак, коли у вас щось не клеїться, валить бетонну плиту на могилу ваших стосунків: *«Так і є – сестра відразу казала мені, що цей тип жінок до добра не доведе. Всі ви в мене такі, як ти – маленькі, худенькі і творчі – чимось подібні, тільки й радості з вас, що відходити від розбитого серця!»* І тут ти вже не знаєш, що жахливіше: опинитися складеною з кимось в одній коробці (за розміром?) чи вкотре переконатися, що він із сестрою солідарний: ближчих людей, ніж вони одне одному, не знайти у всьому світі...

З того часу чимало води збігло і промило (в хорошому сенсі) мій мозок. Тоді мені було двадцять три чи двадцять чотири, і я була закоханим курчатком, що плавало в екзистенційних каламутях пошуку себе. Якби мені тепер хоча б натякнули, що я не подобаюся якимось кровним родичам, я би щиро запропонувала мену йти і жити з тими родичами, раз не для мене мама квіточку ростила. Причому, може, його родичі й праві – я ж не ЗОЖниця, аби стовідсотково позитивно впливати на їхню кровиночку. Дивіться, он він уже й бороду

відпустив, і до мами на обід щодня не їздить, і взагалі зайнявся екстремальним спортом, а це для життя небезпечно! Ужос.

(Тут не можу не згадати одного свого ще шкільного бойфренда, який про всі наші з ним етапи інтимних стосунків відразу ж повідомляв мамі-медсестрі – називав він її не інакше, як «мамця». Мамця допитувалася про всі подробиці: чи плакала я в процесі дефлорації, чи клялась йому в вечній любові й скільки було крові. Хлопчик все мамці чемно повідав. І мамця винесла вердикт: нечесна попалась дівка, вже, нібось, із кимось загуляла, і то не раз, не підходить така нам! Він-то мене великодушно «пробачив», але я сама після тих «мамціних» експертиз недовго думаючи залишила хлопця в минулому. І дуже правильно зробила: він виявився потім рідкісним балаболом і невдахою. По декому це видно вже в ранньому віці, на жаль).

Ну і, на щастя, з останніми родичами, за винятком кількох дрібниць, у нас усе гаразд. Але так було не завжди, тож скарбниця досвіду наповнена по самі вінця.

(Кільком мамашам, які мене гордовито «не приймали», то пхекаючи над моїми книжками

й верещачи, що я далеко не Франсуаза Саган, то взагалі оцінюючи мене за моїми шмотками як непонятне чорті-шо й не пару їхнім мажорам-кровиночкам, я щиро вдячна: хтозна, як склалося б моє життя, якби вони мене любили, як рідну. А так – тільки прискорили розвиток подій).

Ну а якщо у вас із меном таки любов, а з його родичами ніяк не складається – лімітуйте ці «теплі» родинні візити. Як будь-які візити до токсичних людей. Дешевше буде мамі квіти онлайн замовити (але справжні, не цифрові у вайбері, пліз). І ваші, і її нерви будуть у коробочках.

Ну а якщо вже мамина думка для чоловіка важливіша за власну – відпускайте. Він іще просто до вас не доріс.

ПЕРЕШКОДА 6. ВІН НЕ ПОДОБАЄТЬСЯ ВАШИМ РОДИЧАМ

Ну, в цій книжці ви знайдете цілий розділ про те, що родичі інколи бувають праві. Але зазвичай ми їх якщо і чуємо, то щосили намагаємося їх (і себе) переконати, що наш обранець – сіль землі і мощі Бреда Піта. А вже коли гормони попускають, то або бачимо, що мати була права,

або живемо десь далеко-далеко в хатинці-землянці чи в турецькому полоні й змінили номер телефону. (Щоб не чути «Бачиш, я ж казала!»).

ПЕРЕШКОДА 7. ВИ ЖИВЕТЕ НАДТО ДАЛЕКО ОДНЕ ВІД ОДНОГО

Може, навіть у різних країнах. (*«Або навіть ще гірше: ти на правому березі, а він – на Троєщині»*, – додає бувала в бувальцях Мадам Мармеладка). При цьому ви щосили живите свої «стосунки на відстані», романтично зустрічаючись десь посередині, купуючи спонтанні квитки одне одному як не в Венецію, то в Париж. Або хоча б у Львів чи в Одесу, якщо живете в різних кінцях України. Щодня питаєте одне одного, як проходить день, у що ви вдягнуті й чим вечерятимете. Вночі займаєтеся сексом через скайп, перед тим носячись із комп'ютером по хаті в пошуках найкращого світла й вигідного ракурсу.

Знайомо? Було таке?.. Знаю ж, що було. В мене теж було. Причому ще в ту сиву давнину, коли люди надсилали одне одному листівки з незвіданих місць. Десь у мене в архівах, якщо поритися, мають бути аналогові фоточки й конверти з Соломонових Островів, Сулавесі, Східного Тімору

і Йоганнесбургу, отримані в студентську юність від скандинава Гентрі й дбайливо збережені.

Моя закохана уява тоді малювала картинки спільних подорожей тими далекими далями, красивого весілля на вершечку скелі понад океаном і родини з дітьми, які були б такими ж гарними й розумними, як він, і такими ж творчими і замороченими, як я. Діти мали бути обов'язково білявими і синьоокими – просто тобі мечта Адольфа. Щоправда, в реалі нам доводилося зустрічатися здебільшого в Берліні чи в Таллінні (куди можна було з моїми тодішніми бюджетами доїхати хіба автобусом чи потягом), але щасливого майбутнього це не скасовувало.

Правда розкрилася тоді, коли ми таки нарешті почали жити разом. В Індонезії, у не найгарнішій її частині, далекій від туристичної екзотики. Там, де люди справляють потребу просто на вулиці (бо туалет – це розкіш), дерева вирубуються просто так – бо треба дрова, щоб зварити їсти, а на вулиці задихаєшся від пилу. При цьому тобі як білій жінці не дають проходу: розпитують, куди ти йдеш, що їстимеш, як звати маму й тата. Тобто екзотика тут – це не вони, а ти. При цьому весь час дико жарко і купатися в океані

не можна: по-перше, надто сильні хвилі, по-друге, варто тобі роздягнутися до купальника, як набігає натовп місцевих підлітків і з відстані п'ятдесяти сантиметрів береться тебе розглядати, коментувати і тикати паличкою, як у цікавого хробака. Бррр... На пляж я там ходила рівно один раз.

Ну, і вишенькою на торті стало те, що в найближчому майбутньому мій коханий ніякого одруження не бачив (хоча в принципі колись там бачив, інакше я би здиміла відразу), а ще був популярним серед місцевих – і дівчат, і хлопців: біляве волосся, блакитні очі... Його вважали просто божеством. А мене – його жалюгідною тінню. Яка ще й вимагала особливої уваги, бо ж наче його офіційна гьорлфренд. *«Ну от чого ви ВСІ хочете бути особливими?.. –* якось скрикнув мій сердешний хлопець. *– Чи ж мені на всіх розірватися?!»* Кажись, десь тоді й стало ясно, що кіна не буде. Надто вже він любив усіх людей на землі, щоби зосередитись на комусь одному. Я повернулася в Україну, бо там на мене чекав чувак, якого я хоч не кохала, але який готовий був одружитися хоч вже – настільки я для нього була особливою.

До чого ця плаксива історія? Та просто до того, що поки з людиною не поживеш хоча б в тестовому режимі – не зрозумієш, чи зможете ви це робити довгі роки, поки смерть вас не розлучить. Без підготовки це завжди лотерея. І якщо такі люди, як я (хто з кимось весь час жив з вісімнадцяти років, мене зараз розуміє), можуть пристосуватися до вісімдесяти відсотків клінічних випадків співжиття, то закоренілим холостякам і одиначкам із віком стає лише складніше. Вироблені звички, свій побут, розпорядок, затишний мікросвіт і священна рутинна. Для таких стосунки на відстані (чи ілюзія стосунків) – ідеальний варіант.

Моя барселонська подруга – розумниця, красуня, колишня манекенниця, а тепер успішна менеджерка – якимось дивом витримує, коли ми з собакою приїздимо до неї в гості. Ця педантка й акуратистка навіть не вбила нас, коли собака зжерла її улюблену подушку й подряпала двері. (Тут я роблю фейспалм). Вона терпляче зносить і мої речі, які містичним чином вилазять із валізи й розповзаються по всій кімнаті, і те, що я ставлю склянки не в те місце, до якого вона звикла. Зціпивши зуби, вона навіть встає з ліжка і плентає

зі мною в гори, які ненавидить. Бо вона моя добра подруга. Але потім вона з мікроскопом прибирає дім і відпочиває від хаосу, який принесли в її життя сторонні істоти. Ну, і ви ж розумієте, що я не зовсім нагла морда і мене час від часу мучить совість за наші вторгнення.

Десь те саме має відчувати мужик, який порушив порядок священного жіночого королівства. Бо рано чи пізно з'являється ризик, що вона його таки задушить шкарпетками, кинутими під ліжком. Чи пожбурить у голову непомитою сковорідкою. Або вже просто, як людина інтелігентна, акуратно збере його речі й виставить їх за двері. Сумлінно протерши вологою ганчіркою всі місця, де він ходив. І обробивши санітайзером все, до чого торкався...

Коротше, ця моя подруга заводить стосунки дуже ненадовго. Пара ночей бурхливого сексу і перегляд його сторіз із іншої країни (вибір падає, як правило, на іноземців) її цілком влаштовують до нового захоплення. Водночас дівчина не проти завести родину й дітей, тому працює над собою. Морально готується впустити в свій простір волохату істоту в шкарпетках, яка, можливо, ще й хропе. (Щоправда, істота має

обов'язково ходити в душ двічі на день). А поки подруга не готова, тренується на моїй не дуже волохатій собаці... Вже три рази ми в неї жили, успіх не за горами!

Брат мого чоловіка-француза одружився з дівчиною алжирського походження, коли їм обом було по тридцять вісім. Здавалося б – ось вона, звільнена жінка Востока, зараз як напече йому пахлави, як наварить таджину, а ще танець живота станцює, і заживуть вони як у Аллаха за пазухою. Але ніт. Жінка попалася таки добряче звільнена – себто емансипована. Познайомилися вони на науковій конференції, і доти вона керувала готелем і жила сама. А він був програмістом, активістом політичної партії й жив із чотирма такими самими чуваками, винаймаючи будинок за містом. Його батьки дуже переймалися за нього, бо ж син «у секті». Її алжирські батьки, підозрюю, вже давно махнули на доньку рукою, бо де то бачено – до такого похилого віку ще не вийти заміж. Коротше, ніхто з них двох ніколи не жив із партнером протилежної статі, лише їздили одне до одного в гості на вихідні (точніше він їздив, бо вона вважала його чотирьох співмешканців дебілами). А тут от взяли

й одружилися: вона продала свій готель у Пуасі, він з'їхав зі зйомного дому на зйомну квартиру. Там молодятам належало організувати собі любовне гніздечко. От тільки площа квартири виявилась геть мікроскопічна, і вже на етапі розпакування коробок треба було вирішувати життєво важливі питання. Наприклад, де зберігати побутову хімію – у ванній чи в спальні. Тож романтичний фльор, яким ще влітку напередодні весілля був оповитий мій свояк, купаючись у теплому морі й плануючи дітей, трохи зів'яв на тлі нових челенджів штибу «де знайти нову роботу» і «як облаштувати спільний побут». Я дуже сподіваюся, що вони це вирішать і все буде добре. Все-таки це моя родина тепер. Але на їхньому прикладі я вкотре пересвідчилася: не довіряйте винятково стосункам на відстані. Хоча б пів року поживіть разом, перш ніж приймати важливі рішення. Благо не в дев'ятнадцятому столітті живемо, і церковна громада не збіжиться побивати нас камінням за «життя во гріху».

ПЕРЕШКОДА 8. ВІН ВАС БІСИТЬ УЖЕ ЗАРАЗ

А оце-от реальна перешкода. Бо якщо він вас уже зараз бісить, коли ваш мозок, по ідеї, ще

перебуває в гормональному полоні, то що ж буде далі? Пам'ятаєте про Попелюшку? *«Не підозрювала бідна дівчина, що всі пелюстки троянд, які Прекрасний Принц розкидав по їхній спальні, після півночі перетворюються на шкарпетки...»* Тож якщо він вас чимось дуже бісить і ви вже зараз розумієте, що не зможете звикнути (або виправити) це плямкання, запах ніг, нелюбов до душі, відригування чи дурнувятий регіт, – біжіть. Міняйте варіант. Бо далі буде тільки гірше.

ПЕРЕШКОДА 9. ВІН – АЛКОГОЛІК

Отут одразу руки в ноги, як тільки це зрозумієте. Не давайте других і третіх шансів, просто не дозволяйте втягти себе в цю гру: **воно не лікується.**

А взагалі-то, перед тим як робити це з кимось іншим, нам варто б...

Розділ 8.

ОДРУЖИТИСЯ З СОБОЮ

Ми самі стали тими хлопцями,
за яких хотіли в юності заміж.

Шерон Стоун

Дуже корисна думка. Але я собі її нагадую не від відчаю чи самотності, а коли треба вирішити щось самій, а не роззиратися довкола в пошуках групи підтримки. Ну бо кому з нас не знайомі ці стани – коли терміново треба «совет держать»? Причому переважно з приводу якихось дурниць: чи купити ці туфлі, чи личить мені блонд чи ні, їхати в гори чи на море, а то і взагалі яку страву замовити в рестіку. Прибацано, правда? А менше з тим особисто в мене в телефоні вистачає цих селфачів із примірочних з істеричними: «Альо! Богдана, прийом! Лена!! Тут рішення мого життя

приймається – чорну кофту брати чи білу, аааа! Ви де?!» В результаті я купую обидві й більше не мучуся. А якщо накупила гівна, то просто дарую його тим, кому це гівно не здається аж таким вже гівняним. Бо шмоток на кшталт «у чому собаку вивести» у мене вистачає і так.

А оця-от дівчача тема – ходити в туалет парами?.. Щоби шо? Бо вовк нас поїсть там?! (Вам тут не видно, але я роблю фейспалми).

Психологи багато вже розказували про ці наші небажання «впоратися самим». Про те, чому ми потребуємо схвалення подруг чи інших «поглядів збоку». Думаю, в більшості випадків не все так запусчено – ми робимо такі штуки задля розваги, прокрастинації чи просто бажання поспілкуватися й відчути себе не самотньою. І в критичний момент запросто беремо себе в руки і кумекаємо, що до чого. Бо сісти посеред вулиці й плакати – не вихід. Коли нам доводиться вигрібати зі справді складної ситуації, запускаються резерви і вмикається розуміння, що насправді тобі не три й не тринадцять років і ти вже багато чого давно можеш сама. І без подруг можеш, і без мами, і без мужика, якщо на те пішло. Можеш – але не хочеш. Інакше не читала би цю книжку зараз.

Тож повернемося до нашого предмету дослідження. Нагадаю, це – одруження.

Українська мова прекрасна тим, що слова «одружитися» і «дружина» мають спільний корінь зі словом «дружба». Це ніби натяк на союз двох людей, а не лише вибір того, хто найшов собі жону, щоби «женитися». Наші предки, виходить, були відкритішими до ідеї партнерства, ніж деякі сусідоньки.

Я часто думаю, ущербна я чи ні, якщо моїм найкращим другом у Парижі є саме мій чоловік, а не якась прекрасна фея. Гм. А що як тим самим найкращим другом, подругою, дружиною для себе маємо стати ми самі?.. Я ще до такого – чесно – не доросла, але той-таки чоловік, заставши мене за черговим самоколупанням, часто каже мені: невже так само тебе зараз би гнобила твоя близька подруга?.. Інна чи Лена, каже він, точно зараз не називали б тебе лошарою і «самавинуватою»*. Вони би сказали, що так, шит хеппенз, але це вже в минулому, і якщо нічого не можна виправити, то навіщо про це паритися. А якщо ще можна, то треба спокійно виправляти, а не мучитися. Так іще Далай-лама говорив. А ще твої

* А от Мадам Мармеладка би назвала!

подруги сказали би тобі, що ти чудова і все вийде. Якщо це справжні подруги. Тож якого милого ти сама собі це жлобишся сказати?!

Мудрий чоловік. Треба прислухатися частіше.

Розумні тьоті, до речі, з ним солідарні. Тільки вони пішли ще далі – концепцію вірної дружби з собою розвинувши до... одруження. Наприклад от, письменниця Трейсі Мак Міллан, красива зріла жінка з нереальними ногами, розкішною шевелюрою, кількома вченими ступенями і трьома невдалими шлюбами по п'ять-десять років, каже, що основною її помилкою було одразу не

одружитися з правильною людиною – з собою.

Як там заповідається? Любити в горі і в радості, в бідності і в багатстві, у хворобі й при доброму здоров'ї, поки смерть вас не розлучить? (Сорян, я тричі виходила заміж у різних країнах, точні формули не згадаю, але всюди приблизно те саме). Тож на практиці, коли одружуєтеся з собою, ви приймаєте себе такою, як є. І маєте бути готові тримати себе за руку і гладити по голові, коли захворієте. Жаліти себе, коли вам погано. Втирати

собі сльози, заспокоювати, казати, що ви класна і що все у вас вийде. Заборонити собі порівнювати себе з іншими і пнутися зі шкіри, аби виправдати соціальні очікування. Відділяти своє власне від нав'язаного. Цілувати себе в плечико, як це роблять бразильці, щоби себе похвалити, – бо ви ж розумниця й гарнюня, вкотре впоралися там, де можна було б і забуксувати. Розуміти себе – бо саме ви знаєте своє покликання, свої травми і свої мрії так, як ніхто інший. Тому ви собі й допоможете, хай би навіть світ навколо розсипався на пісок. Ви – ваша фортеця.

Тож просто зараз можна взяти і покохати себе БЕЗ:

- вілли біля моря
- «Оскара»
- мільйонів на рахунку
- проданого (дорого) гаража
- натовпу веселих друзів
- дітей-вундеркіндів, які в п'ятирічному віці виграли всі конкурси з одночасної гри на скрипці й фортепіано
- «мерседеса макларена»
- підкореного Евереста
- дупи, як у Кім Кардаш'ян

- докторського ступеня з генетики
- інших успішних успіхів.

Полюбити себе назавжди з таким волоссям, яким наділила природа, з такою фігурою, як є тепер, а не після скинутих у примарному майбутньому п'яти кілограмів, з такою шкірою, яка є тут і зараз, бо, бляха-муха:

ви у себе одна.

Найвірніша, найрідніша. Яка не підведе, не підставить, захистить.

З таким новим налаштуванням (так-так, це як змінити properties у гаджеті) нам, по-перше, стає спокійніше жити. По-друге, ми перестаємо бути needy і жебрати ці захист-підтримку-розуміння в інших. Коли ми щасливо одружені самі з собою, інша людина отримує право бути іншою людиною, перестаючи бути об'єктом наших нескінченних претензій.

Нас можна щиро полюбити тільки тоді, коли ми самі себе щиро любимо. Коли робимо для себе приємні речі, дбаємо про свій душевний спокій, а не безкінечно кидаємось грудьми на амбразуру «за коханого, за родіну, за цінності». Так і хочеться сказати: чувіха, зупинися. Що класного

ти для себе зробила за цей день?.. Я от, наприклад, дивилася на хмари. І на свою тінь на стежці, поки гуляла в лісі з псом. І на те, як біжить пес і як у нього м'язи виграють на сонці. А потім купила собі чорного шоколаду і зібралася в бібліотеку. Кілька простих деталей «щастя» – і вже життя не гівно. І на партнера не сичимо вже, і не жаліємося йому на беззмістовність існування. А якщо ще ванну прийняти з хорошою книжкою і смачненьку маску на обличчя нанести – мммм... Коротше, мораль лишається незмінною:

перестаньте до себе дойобуватися.

Ви – класна чувіха. Жінка вашого життя. Саме та, з якою варто одружитися і бути до самої смерті. Всьо. Решта – деталі.

П. С. ЛІРИЧНИЙ ВІДСТУП

Інколи я сідаю біля вікна з кавою, споглядаю перехожих, калюжі й дах, і мрію про те, щоб мене було дві. Одна я жила би тоді в Києві, скакала на концертах QARPA, раз на три місяці їздила би в Гімалаї і пила коктейлі з подружками на терасі до ранку. А інша жила б у Парижі, була спокійна

і водила дітей до консерваторії і на заняття з їзди
верхи. І не психувала би. І вечорами слухала би
Шопена біля каміна. Можливо, дві мене інко-
ли би зустрічалися, скажімо, біля моря. І, мож-
ливо, навіть заздрили би способу життя одна
одної. А одного дня зустрілись би й одружилися.
Відкритим таким, вільним шлюбом – щоб, якщо
захочеться, завести собі ще й хорошого мужика.
У господарстві знадобиться, хе-хе.

Розділ 9.

ЗНАЙОМСТВО З ЙОГО БАТЬКАМИ

(Надто – з мамою)

За рідкісними винятками кожна з нас, хто коли-небудь робила «це», знає, який то челендж – уперше побачитися з батьками свого мена. По-перше, це значить, що між вами з ним «щось є». І це щось – цілком можливо, серйозне. Ну хіба що ваш обранець із родини ліберальних гіпі, де тьолочки міняються з такою ж легкістю, як кольорові браслетики шепочуть на південному вітрі. Або він бере і не представляє вас мамі, яка підозріливо дивиться на вас, скільки би ви не прикидалися, що просто проходили повз. *«Та я нічо, я так, знайома без імені й прізвища, добрий день – до побачення».* Думаю, за такою презентацією неважко визначити вашу цінність у житті прекрасного чоловіка.

У романі «Добрі новини з Аральського моря» я описувала подібну історію: Альберт просто нічого не сказав родичам про Богдану і якомога швидше вивів її з приміщення, де випадково опинилась

ного (з великої літери) Мама. Потім він пояснив це тим, що Мама в житті настраждалася, тож казати, що в нього є стосунки, та ще й з іноземкою – це лише змушувати її стресувати й пити корвалол. У романі Богдана швидко зрозуміла, що до чого, а от у житті ми часто ладні вірити в усі можливі казочки, тільки би не руйнувати свою ілюзію Чарівного Кохання.

Першим моїм чоловіком, як я вже казала, був красивий і розумний єврейський хлопчик. До кожного такого хлопчика в комплекті йде що?.. Ні, не скрипочка. До нього в комплекті йде Канонічна Єврейська Мама.

Ну самі розумієте: вже те, що я – гойка, та ще й із Центральної України, було не дуже комільфо. Але батьки інтелігентного хлопчика й самі були людьми стриманими й інтелігентними, тож терпіли мене, як могли. І до певного часу навіть кликали в гості по кілька разів на тиждень. А ще чудовий син дзвонив мамі раз (чи два? Не, точно не три) на день. Спитати, як справи і що робить тато. Та це ж чудово, скажуть зараз ті з нас, хто самі вже мами. Не син, а мрія! Я згодна. Проте було одне «але»: мама внадилася дзвонити ще й мені.

«Ану розкажи, чим ти мого синочка годувала?» – питала щодня по телефону невсипуща хранителька родинного вогнища.

«Ох, – облизувалася я, – знаєте, робила сьогодні лінгвіні з артишоками і пармезаном у соусі з білим вином, без анчоусів, як у класичному рецепті, бо ж він вегетарі...»

«Що-що ти там сказала?!» – перебивала мене його мама.

«Кажу: лінгвіні...»

«А-а-а... – розчаровано протягувала вона. – Макарони зварила. Всьо понятно».

І йшла на кухню рубати синочкові черговий вінегрет, аби не здох із голоду з такою неробою, як я. І дарма що той нещасний вінегрет синочок не їв і вже зацвілим чи прокислим викидав в унітаз – для мами головне було почуватися життєво необхідною. Чи варто казати, що в день, коли я не витримала і зізналася, що салат цей він не їсть, а мама даремно витрачає час і продукти, я стала з любої невісточки запеклим ворогом?.. Ех, відтоді вже ніхто не готував мені гефельтефіш.

Друга моя свекруха була ідеальною. Вона жила у Каліфорнії й у гості заходила винятково скайпом.

Наживо ми бачилися лише раз: попили чаю з печеньками та й розїхалися з богом. Ночували ми з чоловіком у готелі, як у них заведено. Це вам не триденні українські застілля імені реклами засобів від панкреатиту.

З іншого приємного – після років п'яти обіцянок нашим дітям з Америки таки надіслали лялькові будинки і трохи книжок.

Третя моя офіційна свекруха, на відміну від певних інших частин їхньої великої французької родини, – чьотка тьотя. Бо там у родині є всяке: нудні прокурори, снобуваті домогосподарки, старі буржуа з ідіотськими жартами, замасковані расисти і просто довбні. А тут – ціла психоаналітикиня. Хоч є з ким поговорити. Сестра, тато і брат – теж норм. Інших всіх можна потерпіти один-два рази на рік, на Різдво і чиєсь весілля (в такій величезній родині весь час хтось та й одружується). Моя актуальна свекруха вдячна мені вже за те, що її син тепер спокійно приїздить до неї в гості (з моєю попередницею весь час були конфлікти). Хоча інколи в неї теж бувають загони з приводу того, що я виделки розклала зубчиками вгору, а слід було вниз (чи навпаки?). І що так роблять в Англії, а не у Франції (чи навпаки?).

У таких випадках я вирішую, що нефіг бути аж такою класною і з усіх сил намагатись вислужитися. Хай краще мене вважають тонкою натурою, непридатною до хатніх справ, думаю я, звалюю з кухні і йду гуляти в бургундські виноградники. Конфлікт вичерпано.

Який висновок я можу зробити з цих пережитих історій? Та такий самий, як і з усіх інших. Максимально будьте собою як при першому знайомстві, так і потім. Швидше за все, його мама і тато розпитають вас про все на порозі не гірше за гестапо. Готуватися пітчити себе не варто – все одно своє випитають. І вже потім нашепчуть синочку, підходите ви йому чи ні. Причому вимоги в мамі і тата різні, як ми розуміємо. Вдягнетеся красиво, що буде видно обриси тіла й довжину ніг – тато скаже, що хороша генетика, а мама – що прастітутка. Будете сильно умнічати – тато поцікавиться, чи й їсти ви так вправно готуєте, а мама взагалі може психанути і піти виймати пляцок із духовки. У вас уже є діти? Не переймайтеся, це так чи так буде травма для батьків, якщо в обранця їх досі немає. І навіть якщо ваші діти в побуті суцї янголи (а бувають такі, да?) – не сумнівайтеся, що при першій же зустрічі

з «прийомними» дідом і бабою вони розіб'ють п'ятнадцять рибок із серванту й намалюють на стіні прекрасний замок. (Ліпше не беріть їх із собою, думаю. Ну, або запрошуйте потенційних свекрів до себе. Тільки тоді доведеться посилено демонструвати «високу культуру бита» і відтак питати себе, коли це маман устигла перевірити рівень пилюки у вас на антресолях).

А ще бути собою означає не тягнути на першу ж зустріч коштовних подарунків і восьмиповерхових букетів – ліпше таким обмежитися на дні народження і Різдво. Бо якщо ви поставите таку планку, накладненько буде її весь час тримати. Пам'ятаю, як одного разу на Різдво ще навіть на той час не наречена, а просто гьорлфренд чоловікового брата, не приїхавши на свято сама, передала його мамі в подарунок айпад. Мовляв, щоби мамі було зручніше фотки зберігати. Брат цим страшенно пишався, а от всі решта (разом із самою мамою) почувалися незручно. Ну бо ви уявляєте середньостатистичний треш, який дарують на такі свята в Європі: шкарпетки, книжки (мій Луї, позорище, того самого Різдва забув здерти з книжки наклейку «Спеціальна знижка 75%», було невдобненько), чашки, дурнуваті

сумочки і в кращому разі – вино. А тут цілий айпад. «Не знаю... Ти там вже розберися з нею...» – сказала мама братові Луї, і я досі не можу збагнути, що означала та її інтонація. Незручність, заскоченість, нерозуміння?..

Щодо мене, то я чиню хитро: викупивши мамин улюблений колір (бірюзовий), дарую їй щоразу те, що точно підійде. Сумка, блузка, кокотниця, дощовик, японські дизайнерські чашки... Це коли пробиває на індивідуалізм і випендрюж. А взагалі-то в нормальних родинах заведено робити вацапні чатики і вішлісти. (Мені, щоправда, все одно дарують якийсь відстій, якщо не приводжу за руку в магазин і не тицяю пальцем у те, що хочу, але то вже інша історія. Головне що півень-шапон, фарширований чорними грибами, їм вдається на славу).

Ну і якщо вже геть «не то пальто» і ваша потенційна свекруха заздрісна, токсична, тупа чи ревнива щодо «кровиночки» – звалюйте. Не від мужика, від цієї злої тітки. Нехай щоразу, коли вона кличе в гості, у вас стається конференція (похорони, весілля, родичі з Нововолинська). Мужику ж своєму або прямо скажіть, що вам і мамі окремо буде тільки краще, або... **все-таки**

вибудуйте той рівень довіри, щоби м'яко, але чесно все пояснювати. Без образливих слів і голок у мамин бік. Відмежуйтеся, ви доросла людина.

А, і найважливіше: ніколи, нізащо не живіть із його дорогою родиною разом. Бачте, навіть Меган Маркл того не подужала.

Розділ 10.

ЯК НЕ ЛІЗЕ, ТО НЕ ПХАЙ.

або

КОЛИ МАМА ТАКИ МАЛА РАЦІЮ

Можете, звісно, з цим не погодитися, але я твердо переконана, що ліпше поповнити статистику розлучень у найкоротші терміни, ніж тягти kota за яйця так довго, як тільки можна, а потім усе одно розлучитися. Тільки вже з більшими енерговитратами, травмами і згаяним часом.

Ви точно знаєте приклади пар, які жили в шлюбі по вісім-десять років і накривались мідним тазом (у таких тазах найкраще варення варити, до речі). І якщо близькому оточенню (найкращій подрузі, мамі, бабці, психологу) закоханої дівчини було відразу ясно, що не то було пальто, то самій їй знадобилися довгі роки благородних мук, сліз і «роботи над шлюбом», аби нарешті викинути каку.

Ось вам приклад із життя: він – авторитарний мужик, який звик, що жінка – це друг человека.

Таких ще називають «східний чоловік». І він, звичайно, красивий, розумний, сильний, багато заробляє, але в обмін на це хоче мати дім – «тиху гавань», де його кохана красива жінка (на косметолога він їй денег дасть) займається створенням «високої культури бита», дітьми, пирогами за останніми рецептами й ублаженням його в спальні. Буде в неї нервовий зрив, кажете? Нічо, він дасть денег на психолога. Ну, не йому ж вона буде мозок колупати? Він її муж, а не подружка. Прибирати з її манікюром не комільфо? – що ж, дасть грошей і на прибиральницю.

Була б її мама пересічною тьотюндрою, то кланялась би зятеві в ніжки і шепотіла би рідній дитині «заткнись і терпи, бо ж головне, щоб забезпечував...» (Ну бо хто з нас сам не прожив, то точно ж був свідком того, як традиційна українська маман переживає за добробут нещасливої доньки з дітьми: *«Та кому ти тепер нужна будеш, потаскана і з двома дітьми? Не розводься, бо прокляну! Неси свій хрест, а то підеш по світу, як гамно на лопушку! Помреш ото одна!»* Та інші слова щирої любові і підтримки).

Але мама конкретно цієї дівчини завжди була просунутою (викладала філософію) і все життя

вчила її цінувати власну свободу. От і виростила доню – успішну джазову співачку, яку до знайомства з її мачо-меном цілком і повністю влаштував її спосіб життя. Гастролі в інших містах, пізні виступи в клубах, квіти від прихильників... От тільки сталось непоправне. Закохалася вона в ефектного мушкетера настільки, що дала себе переконати – вся ця кар'єра не для неї, варто би вже й заземлитися (у двадцять п'ять років, ага) і перемкнутися на дітей, чоловіка і «тихий рай», тим паче що не в шалаші, а у пристойному «елітному» житловому комплексі на Печерську. Все у них закінчилось погано: зрадами з обох боків (але йому «можна», а їй чомусь ні), тотальною самотністю жінки, що звикла бути в центрі уваги, її нервовим зривом і клінічною депресією. Ех. «А мама ж казала...» Але ніхто її не слухав і «на березі» не домовився. Ілюзія не може тривати вічно, а прірву в системі цінностей пари не закидати жодними коробочками з «Тіфані» і соболиними шубами «в пол». (А, так, історія не про Камалію, якщо що).

Давайте розберемо, що тут по чому. Якими б індивідуалістками ми себе не вважали, гетеросексуальна наша пара чи гомосексуальна, під час закоханості й розгортання невдалих стосунків,

вважає професорка Алекс Редкей, всі ми проходимо подібні стадії:

1. Ой як же всьо кльово, це чоловік мого життя! (Ага, після трьох днів знайомства. Десь тижні за три мало б попустити – гормони більш-менш стають на місце, але випадки бувають різними).
2. Перший дзвіночок. (Щось він недобрим поглядом на наш телефон дивився, за плече заглядав. Зробив зауваження, що ми в майці без ліфчика. Не відповідав на дзвінки і прийшов під ранок щасливий-і-п'яний, типу в сауні з друзями тусив. Програвся в карти і просить грошей, бо ми ж його любов і опора. Сказав при друзях, що щось ми набрали вагу, а сам він – Аполлон... Та будь-що, що змушує нас недобре почуватися!)
3. Друзі та родичі кажуть: щось тут не то. (Ну бо їм видно збоку, як то всьо виглядає і які ми стали дьоргані).
4. Та пішли ви нафіг, друзі та родичі, вам усім просто завидно! («Не хочете ви мого щастя, не переносите, коли мені добре, і взагалі: наодинці, коли ніхто не бачить, мій Вася не такий!»)

• Дякую, що терпите мої скажені інтерпретації, гайз!

5. Поліфонія вже-не-перших дзвіночків. (Алярма! Та ти глуха, чи шо? Альо! Чи тобі повилазило?! Не, не чули).
6. Стосунки – це тяжка робота. (Да-да, це ми часто кажемо собі, коли не вистачає яєць закінчити токсичні стосунки. Всі ці «насправді він мене любить», «та ми просто італійська пара» і «ско-ро все зміниться і буде як колись». Ага, щас).

7. Наступ важкої артилерії. (Наша мама (бабця, подруги) витягають нас на серйозну розмову й безапеляційно заявляють: мовляв, чувіха, ти ж чахнеш на очах. Дивися: ти схудла, одягаєшся як бомж, ще більше дьоргана,

знецінена, нестрижена (чи навпаки попра-
вилась на двадцять кілограмів від стресу
і волосся вибілила, бо він задивлявся на сра-
катих білявок), ти навіть говориш винятково
про свого чувака... Камон, у тебе вища освіта,
ти ж мусиш бачити, наскільки все у тебе не
в порядку?!

І ми такі наче й бачимо, але все це сильніше за
нас, тому ми вирішуємо: ось я зараз влаштую
всім цим порадицям...)

8. Бойкот. Спершу пускаємося у сварки, а відтак
ідемо в добровільну ізоляцію. Заливаємо бе-
тоном становище, у якому ми й так застрягли
обома ногами. Не ходимо більше в гості до
людей, які кажуть нам неприємні речі й яких
ми дратуємо. (Ага, я так свого часу добровіль-
но ізолювалася в гетто Кончі-Заспи, про що
ви могли прочитати в історії Рити у «Добрих
новинах»: щоб ніхто до мене не добрався
й щоби я не нила іншим, щодня трясучись,
«а раптом все от-от закінчиться». Хоча, звісно,
є кому й підвивати цій нашій деградації. Були
у мене подружайки, з якими мій тодішній мен
був максимально галантним, тож вони і спі-
вали мені: *«Ой, та то він тимчасово такий,*

насправді він тебе лю-у-убить і позаочі про тебе каже тільки добре». Бррр...)

9. Близькі друзі й родичі остаточно йдуть нафіг. (Усе як ми хотіли. Більше тобі не дзвонять після того останнього скандалу. Розуміють, що весь їхній гнів – до сраки карі очі. «Роби що хочеш»).
10. Усвідомлення. (Воно таки настає рано чи пізно, і що раніше, то краще. Ми прозріваємо: це ж і справді був якийсь треш, а не стосунки. Раз – і спала полуда. Як не бувало. І ми бачимо монстра Васю з його пузом, треніками, зрадами й замашками тирана, який ще й лупцює наших дітей, і тут вже точно не проканає постулат про «італійську родину»).
11. Відчай. (Теж з'являється як кінцевий етап. Ми можемо битися головою об стіну і кричати: чого ж я була така сліпа? Чого не слухала найкращу подругу і маму (бабцю, тьотю, психоаналітика)? Могла би стільки часу зекономити, а не віддавати безплатно життя цьому уродові. І як мені тепер, покоцаній, знайти нормально-го чоловіка?.. У мене ж нічого не лишилося!)
12. Узбагойтеся. (Цикл закінчився. Ну да, близьких ми вчасно не послухали, спустошення,

біль і зневіра накривають мокрим парашутом. Хороша новина в тому, що поки ми не здохли – ресурси можна відновити. Так, це важко. Так, не швидко. Але ж можна. Кожна баба – це фенікс. Хтось із пишним пір'ям, хтось більше скидається на мокру курку. Але так чи інакше – фенікс. Просто всі ми фенікси різнокаліберні).

Про поповнення ресурсу вже сказано багато. І кожна з нас найкраще знає, який спосіб підходить для неї. Для одних це похід у Гімалаї з десятиденним мовчанням віпасани в буддійському монастирі. Для інших – курс аюрведичного масажу і йога в Кералі. Комусь просто достатньо викричатися чи піти в тир і довго-довго стріляти по мішенях. Хтось любить їхати тисячі кілометрів за кермом під улюблену музику – «тікати» з токсичної ситуації до себе іншої. Комусь треба абсорбувати максимум прекрасного, і вони зависають у музеях серед світових шедеврів. Комусь – наїстися смачного і пити найкраще вино. Чи полежати у спа з найкращою подругою. Помедитувати. Читати улюблені книги і не брати до рук телефон. Ходити по вулиці, споглядаючи дахи будинків

незнайомого міста. Лежати на траві й дивитися в небо... Думаю, цей мій список ви доповните своїм. І я би дуже хотіла його прочитати.

Що ж, ресурс ресурсом, скажете ви, але питання нікуди не поділося: якого милого ми проживаємо той клятий цикл знову і знову?..

Ну... Життя – невтомний вчитель, якщо хочете. Не дійшло до нас із першого разу, то нате, будь ласка, ще разок. Жуй-жуй, ковтай. Смачного. І так поки не втомимося наступати на знайомі граблі. А наступаємо ми на них, тому що:

1. Так влаштований наш мозок. Кажуть, та його частина, що відповідає за кохання, відповідає й за залежності. І якщо кортекс, який контролює логічне мислення, не дозволить нам набити пику противному політику (але ж як хочеться!), бо ж сядемо в тюрму, то там, де йдеться про «прекрасне почуття», кортекс просять заткатися і сісти мовчки в кущі. Оця вся тахікардія, недосип і недоїд – усе це називається «любов» і керує нами, як безумний підліток болідом. Брр. Добре, що така «любов» минає. Інакше ми просто не вижили б.

2. Такі в нас рольові моделі, набуті з дитинства, така в нас генетика чи там родова карма (хто як хоче, той так пояснює). Таких ми фільмів надивилися, врешті-решт, де за чарівною принцесою вмирають два умовних принци, а вона бере й закохується в чудовисько. От тільки в реальному житті те чудовисько рідко стає прекрасним нареченим.
3. Так-так, нас просто тягне до небезпек, скажете ви. Ми любимо таких «поганих хлопців», забуваючи про те, що взагалі-то є в цьому світі хлопці цілком хороші. І ось замість того щоби, не літаючи «на крилах пристрасті», спокійно жити з вірним, серйозним, надійним чуваком, ми западаємо на тих, хто вихваляється минулими зрадами, просто при нас плете побрехеньки дружині в телефон чи просто зневажливо відгукується про нашу «попередницю». Та що ж таке з нами? Чого ми вирішуємо, що тепер усе буде по-іншому? Не буде, дівки. Просто повірте досвіду. І якщо ваш ма-чо-мен зажимає зараз аліменти матері своїх дітей, те саме чекає й на вас. Якщо він покинув заради вас, молодої, свою «гідку стару дружину» – нова свіжа тьолочка дочекається

його за новим життєвим поворотом, а «старою й гидкою» називатимуть вже вас. Усе просто – люди НЕ міняються. Приймати свідомі рішення у світі інфантилів здатен дуууже невеликий відсоток гомо сапієнсів.

То що ж із цим робити?

Перш за все,

вмикати чесність із собою. Якщо вже ми не слухаємо найкращих подруг, що на початку шепочуть нам «Біжи!», і вважаємо, що вони нам просто заздрять, то чом би самій собі чесно не відповісти на питання: *«Чого ж я так за це чіпляюся? Може, боюся, що не знайду кращого? Чи, може, я не гідна його, сонцесяйного, і щодня треба дякувати долі, що він мене поки не вигнав?»* (Останнє – діагноз усіх жінок, якими маніпулюють токсичні партнери. Знаю, бо там була). А ще

- прочистити собі голову. О, це всім нам знайоме (і від того не менш ідіотське) побоювання під час походу на перше побачення: чи сподобаюсь я йому?.. Так от: мудрі люди кажуть, що треба забити на це і паритися тільки про одне:

а він мені сподобається?..

І вже відразу на тому першому побаченні – винятково з метою економії часу – можна рубати всі свої питання напяму. Чи хоче цей мен одружуватися? Чи бачить він себе батьком? Не обов'язково він має хотіти одружитися найближчим часом і завести дітей саме з вами, але в принципі – коли-небудь і з ким-небудь – так? І якщо він переконаний холостяк, якому й так жити зашибісь, і ніщо його так не пре, як короткострокові романчики з бурхливим сексом в туалетах, а ви шукаєте тепло й родину, то спокійно знизуйте плечима й обіцяйте йому передзвонити, як заведено в Україні після співбесіди.

Метод радикальний, звісно. У нас-бо всі звикли грати в ігри й сипати в очі опонента порошок зі стразами. Зате – повторюю – дієвий. Бо відразу ж відсіює майже всіх сцикунів і половину брехунів. Тоді ж можна запитати й про його політичні й релігійні погляди, зробити тест на гомофобію, нелюбов до тварин і плюс-мінус оцінити культурний рівень. Головне – не вивалюйте на стіл усі свої запити на предмет «хочу собі отакого і такого мена», бо людина швидко адаптується

й радісно прикинеться тим, кого ви хочете бачити. Ненадовго. Аби затягнути вас у ліжко. Тож якщо вас не цікавить «льогкій флірт» – не стримуйте себе. Рубайте прямо, у вас немає всього часу на землі. Вийде – то вийде. А не вийде, то хоч поржете. Головне – не шкодуйте й не прив'язуйтеся. (Якщо що – вертайтеся до епіграфу про сім мільярдів).

Якщо ж ви раптом завалили вищеописаний інквізиторський метод допиту і таки втюхалися у випадкову людину, будьте уважні до «перших дзвіночків». Бреши воно? Фліртує на стороні? Принижує вас «жартома»? Валіть від нього скоріше. Прислухайтеся до своїх інстинктів, якщо слухати маму, сестру, найкращу подругу чи психолога (останньому я вірю більше, ніж іншим людям) вам не захотілося.

І наприкінці цього розділу – майже ліричний відступ про щастя.

Щастя – воно в нас під ногами, а не в довгостроковій перспективі. Наполегливіше, ніж розв'язувати математичні задачі чи малювати правильні «стрілки», ми з юності мусимо вчитися бути щасливими самі з собою. Тоді щастя дивовижним чином притягується до нас саме. А коли

ми ниємо і зітхаємо, що в інших все зашибісь, а ми одні нещасні, смакуємо свої реальні чи вигадані біди – вони лише множаться, як гремліни від води. Це капець як важко – бути щасливою тут і тепер. Я теж щоденно борюся з цим-от бажанням побути ПГ. Воно ж як рак – що більше запускаєш, то більше захоплює територію. Хочу, щоби з вами такого не сталося.

Розділ 11.

УКРАЇНСЬКЕ ВИХОВАННЯ,

або

ЧОМУ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ

НЕ КИДАЮТЬСЯ ІЖЕЮ

«Ну ти диви, як воно пискує! Зараз як дам ложкою по лобі!» – погрожувала мені мати в дитинстві. («Пискувати» значило «звертатися до біологічних батьків чи інших старших за званням без належної шанобливості». Ймовірно, якщо ви не дитина Західної України, у вас вдома це називалося «што ти мнє грубіш» чи «як це ти зі мною розмовляєш?!»). Можливо, вас періщили: татовим ременем, маминими руками (що пахнуть хлібом, як запевняють нас поети), скакалкою (бляха, реально боляче), книжками (бо тупіца), шлангом від пилососа (вирваним від люті, що ви кепсько пилососите), вибивалкою для килимів, дідовим дрючком чи класичною лозиною (тепер би це називали еко-френдлі).

Найбільш принизливо було отримати брудною ложкою по лобі, кажуть очевидці. Це коли ви вже

вобщє мать достали. А дуже боляче й противно – мокрою рукою. Бо не у всіх була пральна машина в ті часи. Мать зависає, панімаєш, у малоприємній медитативній активності «обстірать всю семью» у тазиках, а дітьо весь день не відповідає нормам радянської педагогіки. (У народі – «проситься». Напрошується на смачний підсрачник чи інший різновид українського ляпаса).

У те, що в майбутньому за такі виховні дії буде передбачена кримінальна відповідальність (так, у Франції з 2019 року не можна давати дітям по сраці), тодішні мами нізащо б не повірили. На думку народу, в якого що не прислів'я, то зі словом «срака» – «руки зі сраки», «все робиш через сраку», «до сраки карі очі», «всрайся, та не дайся» тощо – розум, він же хороші манери, заходив у дитячу голову з того самого кінця. Вас лякали тим, що від солодкого дупа злипнеться? А що дерево там виросте, якщо їсти вишні з кісточками?.. Що ж, декому довелося спростовувати ці міфи вже в майже дорослому віці. Заодно зі страшним усвідомленням того, що чебурашок у природі не існує...

Так от до чого я це все.

До того, що часто ми і в дорослому житті лишаємося занадто стриманими і вихованими, інколи

навіть собі на шкоду. Бо пам'ять про принизливу ложку по лобі живіша за Леніна в хрустальному гробу. Парадоксально, але цієї умовної ложки ми не тільки намагаємося уникнути, але й... шукаємо. Ну бо як у дитини? Довело багатостраждальну матір, відгребло по сраці, поревло (отримало окситоцин), в кутку постояло (медитація), а в кінці ще й дістало порцію ніжності (якщо матір загризла провина, а воно стало бідненьким, чемним і лагідним).

Усім нам відоме твердження про те, що виховання в сім'ї потім впливає на наш вибір в особистому житті. Але якщо тема про те, що дівчинка шукає чоловіка, схожого на тата – «розкручена» (насправді часто шукає якраз татову протилежність), то те, що в чоловікові ми, бува, шукаємо... маму, знають не всі. Звісно ж, ми не шукаємо мужика в бігудях і халаті, який пече пиріжки, готуючись щонеділі до навали гостей, і розривається при цьому на трьох роботах заради дітей. Все значно тонше, бо заховано глибше. Помічали, скільки разів ви почувалися покинутою, забутою, не підтриманою своїм мужиком? Коли він вам не допоміг, не втішив, не провів, не захистив від злого світу?.. Нічого не нагадує, ні?.. Мені от нагадує:

всі ці претензії в дитинстві ми висували мамі. Голосно чи мовчки, про себе.

Те ж саме час від часу пробиває броню нажитого досвіду і тепер. Коли захворіли, коли депресивний стан, коли ПМС – ми отак-от беремо й у нашому дорослому віці шукаємо «маму». В особливо складних клінічних випадках – ще й маму злу, яка нас зловить на гарячому і зробить «атата». Звідси береться непереборне бажання щось десь залажати, напартачити, втекти, зрадити чи втнути іншу каку. Щоби «мама» впіймала, надавала по сраці, бойкотнула кутком чи мовчанням, а потім пробачила, пригріла й пожаліла...

Якщо ви десь тут побачили себе – нічого страшного, все коригується. Головне – бути з собою чесною і вчасно звернутися по професійну допомогу: досить уже привидам дитинства керувати нашим дорослим життям.

Звісно ж, є й вигідні моменти традиційного українського виховання. Наприклад, якщо мама в підлітковому віці казала навіть не думати цілуватися на першому побаченні (див. «всрайся, а не дайся»), то це закарбувалося нам у голові на віки вічні. Всі ці прописні істини про те, що не слід бути легкодоступною, берегти честь змолodu (коли

морда крива, ггг, вибачте) тощо – засіли в нашому підсвідомому, як партизани в криївці. Щоби через багато років, сексуальних революцій і етапів феміністичного гарту взяти й вистрелити в найбільш несподіваний момент. І навіть – цілком парадоксально – на тлі всіх «вільних і розкутих» інколи зіграти на вашу користь. Бо ви трохи більше перебиратимете харчами, ніж середньостатистична одиниця, і не вестиметесь на першу-ліпшу пропозицію веселого траху (в народі – «льогкій флірт», він же «секс без зобов'язань»).

Утім, як і всюди, тут є ризик перекоосу. Коли мама (чи тато) ростили принцесу, якої ніхто не вартий, – існує серйозна перспектива пересидіти «на печі» купу не найгірших років, а потім вийти заміж за першого-ліпшого солом'яного бичка, бо та ж мама скаже, що «часіки тікають», а її подруга, покурюючи на кухні, додасть, що все це – кабаре «последній шанс»...

Одним словом – всім нам треба до психолога.
(І мамі з її подругою – в першу чергу).

Бо варто вже в нашому віці відділяти те, що нам нав'язано батьками, від того, що ми обираємо самі. Одну просту вправу, яку мені радить моя терапевтка, я пораджу і вам.

Отак беріть і впродовж дня відслідковуйте свої реакції, мотивації, рухи і думки. І кажіть собі: *«Я це роблю, як моя мама»*, – зашиваю погризену псом подушку, наприклад, чи ріжу цибулю, підставляючи ніж під холодну воду. Чи: *«Я це роблю зовсім не так, як моя мама»*, – імпровізую на кухні, не заглядаючи в книгу записаних від когось рецептів, вправно керую автівкою, катаюся на борді тощо. Тоді ми уникаємо автоматизму, стаємо свідомішими і чіткіше бачимо себе. Зникає ризик робити щось лише тому, що це – умовний рефлекс. З'являється те, що є найкращим вираженням людської свободи – **ВИБІР**.

Розділ 12.

ДІТИ – НАШІ КВІТИ

У старшій школі обов'язково знаходився якийсь дотепник, що казав це у вигляді тосту. Додаючи з фейковим грузинським акцентом: «Так віп'єм же за то, щобі ані раслі в чюжом агароде!» Всі тоді сміялися, і дітей «післязавтра» ніхто не планував. За винятком хіба моєї найкращої подруги Кропиви, що народила одразу ж після випускних екзаменів. Нині її старшому синові двадцять два, а молодшому всього кілька місяців.

Статистично одружені люди щасливіші й живуть довше, ніж одинаки. А от люди з дітьми – увага-увага! – ніт. Тобто до появи дітей більшість пар була щасливішою. У пар із дітьми є шанс віднайти хоча б приблизний рівень свого «додітного» щастя хіба тоді, коли діти стають самостійними і покидають батьківський дім. Звісно ж, перед тим усі довго плачуть, бо нелегко відбруньковуватися. Але скільки ж можна сидіти на маминих борщах,

молоде покоління?! Вам уже по тридцять стукнуло, пора знімати памперси...

Ясна річ, я це пишу не для того, щоби віднайти вас від дітовиробництва. Я сама, колишня зятя-та чайлдфрі, як бачите, зробила двох своїх дітей і час від часу опікуюся ще й двома чоловіковими. І не уявляю собі життя без них. (Хоча ладно, уявляю: в нас усіх було життя ДО дітей, і не найгірше).

Але діти ж уже як раз вилізли, то назад не заважаються. Тому треба жити далі, та ще й робити це максимально якісно. Як мінімум для того, щоби не поповнювати сумну статистику, про яку я казала вище.

Тож якщо у вас є готові діти на момент нової перспективи одруження, це, по-перше, не перешкода, а **ваша повна комплектація**. Нормальний мужик це розуміє і не вимагає всієї вашої уваги. А ви, суто з вдячності Всесвіту за нормального мужика, що не возбухає, маєте пам'ятати, що він теж потребує уваги й якісного часу разом. Та що там – ви сама потребуєте цього часу з вашим партнером. Тому ви плануєте вікенд удвох, ходите в кіно удвох, влаштовуєте неспішний ранок із кавою на терасі – теж удвох. Бо якщо, дай боже, все складеться, щасливу старість ви проводитимете з цим чоловіком,

а не з дітьми. У них буде своє життя. І намагатися ними жити робить гірше і вам, і їм. Пам'ятаєте ме-масік про таку мамашу: *«Я своє життя прожила, і твоє проживу»?* Ну от, робимо висновки.

Якщо чесно, то для жінки зручніше буває, коли діти інколи лишаяються з колишнім чоловіком. Можна економити на няні: тиждень відпустки вони з батьком, тиждень із мамою. Коли діти спільні – надія на бабусю й діда. Подбайте завчасно про їхню психологічну підготовку. Частіше надсилайте їм малюночки там дитячі, відосіки. Бо ж є традиційні українські баба-дідо, що йдуть у комплекті з любов'ю, турботою, пляцками і майонезними салатами, а є нова емансипована модель. Такі кажуть: *«Ми вже вас виростили, так що тепер гуд бай, ми на Мальдіви, скільки того життя».* Ну, є ще й найгірший варік, віроломний: ті, що вимагали онуків, а відтак заявляють: *«Сама народила – сама і виховуй!»* В останньому випадку замисліться про няню, в кого дітки маленькі, або про табір – у кого більші. Це дисциплінує дітей і робить їх самостійнішими. А вам у цей час приходить «нагадалочка», що ваше життя – це не безкінечне обслуговування біологічних нащадків.

Розділ 13.

ЧОМУ ХОЛОСТЯКИ – ХОЛОСТЯКИ?

У моєму оточенні є чимало французьких холостяків. Запитати в них напругу, чого вони, такі дорослі, успішні, розумні й навіть не потворні, ніяк не одружаться, я не можу. Заважає вроджена тактовність і страх бути українською бабцею з її «то коли ж то ти вже?». Тому мою допитливість живлять лише спостереження, здогади і думки Луї (бо це ж переважно його друзі). *«Думаю, їм просто страшно, – міркує він. – Страшно, що прив'яжуться, почнуть довіряти, що все наче піде добре, а потім вкотре полетить під три чорти, і доведеться сидіти, обійнявши свій броукенгарт, і дивитися релбі».*

Ти ба, які ми ніжні, – хотіла було вигукнути я, але не стала, бо таки ж друзі його. *«Ну, а є й такі,*

що зробили вибір залишатися вільними до кінця життя, – додає він, – не треба їм стосунків, та й усе. Вони відразу про це кажуть. Напевно...»

Тут я згадую про одного його друга з розбитим після карколомної історії з японською акторкою серцем (відсилаю вас до роману*, там все описано, і про «Йоджі Ямамото» теж, хе-хе), який самотужки виховує двох синів.

Про іншого, в якого колишня настільки токсична, що час від часу він не певен, чи колишня вона взагалі і чи має він право бодай дивитися вслід іншим жінкам.

Третій мій «золотий приклад» – узагалі українська зірка, в якого по черзі закохувалися всі мої подруги, незважаючи на його нестерпний характер, але свої прекрасні гени він так нікому й не наважився передати. (Може, в тому є й моя опосередкована провина: коли я вперше одружилася, у нього промайнула надія, що ЦЕ можливо і для таких волюбних монстрів, як ми. А коли вперше розлучилася – дуже засмутився, що тепер і в нього все пропало. Шкода, що я про це дізналася від третіх осіб, а то би точно процитувала йому свою психологиню Ларису Волошину. **«Шлюб, що закінчився**

* Все ще «Добрі новини з Аральського моря».

розлученням, не обов'язково невдалий. А от шлюб, який триває і триває, коли вже давно пора було розлучитися, – це й справді катастрофа»).

Ну ще й не треба забувати про окрему категорію – чоловіків-інфантилів. (Моя подруга Іра каже, що ці – найстрашніші, бо легше покинути тирана, ніж чоловіка-дитину). Чоловік, що шукає мамку, – це дуже на любителя. Усі ці «я без тебе пропаду», очка побитого спанієля і сракощипальна історія про те, що його мама в дитинстві не любила, а ви єдина, хто його пригрів. І навіть якщо ви збагнете, що стосунки ці токсичні, і зможете з них вийти (я далі опишу вам історію про Антошу-ручки-ножки), вас іще може довгий час підмучувати почуття провини за те, що викинули напризволяще безпорадну дитину...

Тому що інфантили – це ще й часто-густо маніпулятори і латентні тирані. Тож якщо у хлопчика в паспорті вік більший за вісімнадцять років – совість ваша чиста. Повнолітній громадянин – це не дитина. І тим паче не ваша.

А є ще просто трошки перелякані.

От моїй подрузі Мадам Мармеладці один зрілий француз якось популярно пояснював, що нині молодняк лякливий пішов. І тридцятирічному

Мадам-Мармеладчиному ровеснику, мовляв, просто дико сцикотно підвести на неї очі. Не те що в часи молодості дідуся, потирав руки він. Тому, провадив літній мсьє, якщо бачиш якийсь непоганий варіант, приміром, у черзі в булочну, то прям одразу підходь, бери його за руку і веди!

Мадам Мармеладка на аж такі радикальні кроки не наважувалася, але з тим, що знайомитися зараз важче, ніж іще років десять тому, погоджується. Чоловіки, які «завойовники», можуть намагатися «завоювати» по десять дівок на день із надією на те, що якась одна та й піде з ними в ліжко. Таких мужиків видно за кілометр – правильний прижмур, такий весь із себе «арррр», може й на курси пікапу ходив.

Пам'ятаю одного такого колись біля басейну на Балі. Ходив навколо лежаків із дівками з великою банкою крему від засмаги у волохатих руках. Казав усім однаковий текст: *«Хай прінсес! Ю гонна бьорн лайк хел! Лет мі пут ю сам крім он!»* (ну ви поняли: привіт-принцеса-ти-щас-згориш-к-єб-еням-дай-ка-я-тебе-намажу-кремом). Спершу він кружляв навколо шикарної білявки з шикарною засмагою, яка його послала. Потім – навколо трохи бюджетнішої брюнетки, яка його проігнорила.

І вже насамкінець, суто з відчаю, підійшов до мене – на той момент двадцятичотирирічного панк-чудовиська з коротким червоним волоссям. Ну, ви зрозуміли – так я провтикала любов мого життя. (Насправді ніт). Але я реально всілася тоді на шезлонгу й уважно спостерігала за чуваком: він оце серйозно, да? З тим самим підкатом до трьох різних баб, які на відстані двох метрів одна від одної все це слово в слово чують?!

Ну ОК, це був дуже наочний приклад такого «завойовника» Пилипа-прилипа. А прикиньте, скільки їх таких вдає, що вони так вперше?.. Ще ж, напевно, текст якийсь вчать про те, яка ви ексклюзивна і не така, як всі... Бррр. Ну і, відповідно, на контрасті часто-густо цілком собі **нормальні хлопці** просто не ризикують першими підійти до дівчини знайомитися, бо:

- їх колись жорстко висміяли при такій спробі;
- з приходом активного фемінізму вони самі чекають, що їх прийдуть і заберуть у потрібний момент;
- ви здаєтеся занадто красивою і неприступною;
- ви в принципі активна: заклопотана, забігана й очей не відриваєте від телефону... який тут може бути зоровий контакт?!

Останнє при знайомстві – найважливіше. Кажу це як людина, яка тричі виходила заміж саме за тих, із ким цей контакт був особливим. Недаремно ж існують банальності про «очі – дзеркало душі». Щось є там таке, у тих очах, що показує, хто ця людина і чи ваша вона. Жодні онлайн-знайомства і свайпання тіндера цього не замінять. Тільки хардкор, тільки «наживо».

(Але все одно в кінці книжки я обов'язково зроблю частину «супербонус від Мадам Мармеладки». З хітами тіндера і словесними описами фотографій (ну бо ж приватність, йолкі-палки)).

І якщо нас із вами у дитинстві вчили відводити погляд, коли на нас дивиться чоловік, бо «ти-жедевочка», то в дорослому віці це не завжди нам на користь. Ану згадайте, скільки разів на вас дивився нормальний мужик, а ви відвели погляд чи зробили вираз обличчя «красивої й гордої суки» (як у класика)? Щоби продовжити вас клеїти після цього гордого повороту голови на дев'яносто градусів, треба бути або маніяком, або тим самим Пилипом-прилипом, котрий «завойовник». Дівки! Погляд – то не рука на задниці в публічному місці! Не відводьте очей, якщо людина хоч мінімально вам подобається. Просто усміхніться – і не вмикайте

третю швидкість і думку «о боже, це він або не мені, або що він про мене подумає». Навпаки – сповільніться. Запитайте там, як пройти в бібліотеку чи ще якусь фігню невинну. Навіть якщо він усміхався не вам – просто розійдетесь і все. А якщо вам – у вас обох з'явиться крихітний, але шанс.

Ну бо нас ще з чарівних казок вчили «суперської» стратегії – сидіти і ЧЕКАТИ принца. Щоби прийшов і добивався. Частина про «добивався» – абсолютно правильна. Лишилося зрозуміти, як у сучасному світі впоратися з «чекати». Бо подушки, вежі, перини і зачакловані замки давно змололися на порошок у жорнах прогресу. Тому оце «чекати, що він завоює» варто мінімально доповнити:

сама виберіть того, хто має вас завоювати.

Ніхто не забороняє нам заговорювати першими. Про щось цілком нейтральне і не «приставальне». Типу там, запитайте чувака за сусіднім столиком у ресторані, що це в нього за суп і як він йому. Бо виглядає супчик добре, а ви якраз вагаєтеся, що собі замовити (французи обожнюють прохавку тріпатися). Зверніться до колеги на роботі чи когось симпатичного десь на конференції щодо

якоїсь цікавої вам і добре зрозумілої йому штуки. До спортивного мена в залі, щоби показав вам вправу для квадрицепса, бо в нього він он який, а ви ваще не шарите, де це. І потім вже, коли розмова зав'яжеться і ви поржете трохи разом, просто дайте йому свій контакт. Фейсбучний, візитівку – байдуже який. Типу «будеш поруч – маякуй». Чи там «блін, було цікаво, якщо раптом трапиться щось у цьому роді – маякуй». Або «я часто роблю вечірки, ось тобі мій контакт, буду рада!».

А самі не просіть у нього телефон, якщо незручно. Залиште чувакові вибір. І тоді він міркуватиме над тим, як вас завоювати. Який такий цікавий івент він обере, щоби вас запросити, де відкрилося нове трендове місце для їжі, яке вам точно сподобається, бо ви любите трюфелі, чи там яку нову програму для тренування підбере й скине вам. Ну, а якщо не напише і пропаде – теж нічо, норм. Може, у нього дівчина чи жінка вдома. Чи просто не відчув між вами іскри. Буває! Як мінімум ви потренувалися і покачали простір навколо себе. Я оно Луї після першого знайомства і зорового контакту сама цілу презентацію про себе надіслала, в кінці додавши, що буду рада пообідати чи випити якое. Відразу ж написав і запросив!

Розділ 14.

ЯК РОЗПІЗНАТИ ДИНАМО

«Якщо мужик тобі не дзвонить, то він або помер, або не хоче дзвонити», – каже народна мудрість. Хоч як смішно, так воно і є. І всі ці «ой, він, напевно, надто зайнятий, у нього роботи купа, ремонт, полювання, а може, Ілон Маск приїхав» – це тупо наші підліткові відмазки. Хоча не завжди. Я, як правило, вмикаю гордість надто рано: так, щоб самій встигнути кинути до того, як кинуть мене. Проте одного разу я так ледь не прогавила чоловіка, який зрештою став моїм найкращим другом. Бо його «не знаю, коли зустрінемося, може, уже в наступному житті» нічим іншим, як посиленням мене в країну рожевих поні, назвати не можна було. Правда ж?.. Але моя подруга Леся (тоді ми ще вчилися в універсі) таки змусила мене передзвонити йому ще один, останній раз – із телефона-автомата, взимку, з вулиці, як тепер пам'ятаю. З такого великого, холодного й бездушного, що зазвичай з'їдав весь кредит твоєї картки, і ти так і не

встигала додзвонитись у потрібне місце. Але того разу – о диво – абонент взяв і відповів. І в абонента з його пекельним графіком навіть щось там скасувалося, і він прийшов до мене в гості.

Через неповний місяць ми почали жити разом у великій зйомній сталінці. І оскільки додому він приходив ледве живий і серед ночі, стало ясно: таки не брехав про зайнятість. Як могли, ми покращували життя одне одного. Хай навіть і їли при тому тушкований буряк, моркву і гречку з цибулею (коли з'являлися гроші, ми купували ще яйця), але то було щастя. Бо не було більше в моєму житті жахливого репресивного гуртожитка з людьми в халатах і жадною «камендою», а було багато сучасної літератури, музики і хороших фільмів. Завдяки тому «останньому» дзвінку я, цілком імовірно, і є зараз тією, ким є. І так, із тим хлопцем ми досі разом. От уже (о ужас) двадцять років, скільки би кілометрів чи шлюбів нас не розділяло. Добрі друзі – найсильніша спайка.

(Примітка: це все-таки був не звичайний чоловік, а трохи спейсмен, інтроверт і геній. А стосовно тих, хто звичайні й цілком собі адаптовані в житті мужики, справедливим лишається пункт про «помер і не хоче». Тож, коли нам ближче до сорока, час

на таких «сильно зайнятих» витратити не варто. Його просто трохи менше залишилося, ніж коли нам було двадцять...)

Тому продовжуємо про динамо, досить із нас ліричних відступів.

Моя вже згадана барселонська подруга місяці два зітхала, передивляючись сторіз скандинавського чувака, з яким познайомилася на пафосній дискотеці. *«Ти не розумієш, я відчула хімію, ми з ним не розліплялися, так за руку й ходили, танцювали лише вдвох, прийшли спати до мене додому, уявляєш, навіть не трахалися в перший вечір – це ж бодай щось та й значить, – а лише наступного ранку...»*

Ні, я не просила її поміряти температуру. Діагноз «закохана дурепа» ставиться навіть за тисячі кілометрів. Тим паче, хто з нас там не був?.. Словом, писав він їй спершу щогодини, потім тричі на день, відтак, може, кілька разів на тиждень. Коли вона приїхала «у справах» у його місто, хлопець так само «випадково» був у відрядженні. (Але порадив їй, куди сходити і що подивитися). І хоч він казав їй, що давно уже сингл, в інстаграмних постах «чоловіка свого життя» та людей, у нього затеганих, подруга швидко виявила одну й ту

саму дівчину. Щоправда, подруга щосили переко-
нувала себе, що з тією вони «просто друзі», а у них
же «хімія». Я довго терпіла її постань літерою «Г»
(голова і плечі занурені в телефон – нескінченно
оновлює сторінку), а тоді махнула рукою й поле-
тіла додому. Само пройде, вирішила я. І таки про-
йшло. Чи то пак – прийшло. В особі цілковитого
антипода стрункому синьоокому шведу. І її новий
еквадорський бойфренд подобається мені значно
більше зі своїм чорним неслухняним волоссям,
оверсайз-куртками і статурою пупсика. Не знаю,
як там хімія, але подруга таки виглядає щасливі-
шою, ніж в образі вірної онлайн-Пенелопи.

Взагалі-то класно було б, запідозривши динамо,
спитати просто в лоба: слухай, Вася, якщо тобі не-
цікаво час зі мною проводити, так і скажи, ми всі
дорослі люди. Та варто бути певною, що не будеш
плакати, битися головою об вітрину «Шанель»
і пити сорок аперолів, коли Вася зітхне і похва-
лить тебе за здогадливість.

Утім, як правило, пересічний Вася – боягуз. Ну,
чи просто «не хочет вам делать больно». І коли вже
навіть продавчині тьоті Каті з кіоску стало ясно,
що ви йому не треба, Вася, якщо його таки випад-
ково виловити після сотні дзвінків, пробелькоче

сакральне: «Я був зайнятий, я і зараз зайнятий, наберемося чуть-чуть пізніше, добре?» І якщо ви – закохана дура, то будете чіплятися за оце «наберемося» і «зайнятий», як потопельник за соломинку замість погребти гордим брасом у протилежний бік. Знову і знову слатимете Васі смс і прекрасні селфі з ванної й ресторанних туалетів замість зайнятися своєю справжньою любов'ю – СОБОЮ.

Ну, це я зараз така вумна. Переживши навіть не одну історію з подібними «Васями» і зрозумівши, що клин клином вибивається, а Вася – новим Васьою. Щойно на горизонті з'явиться інший цікавий мужик, ваше «фатальне кохання» від'їде вбік, як стара декорація. Але для того щоб розгледіти щось на горизонті, не завадило би протерти очі. А, ви не хочете іншого мужика? Все ще жива пам'ять про недосяжного Васю?.. Теж не страшно. Займіться тою самою СОБОЮ, про яку я згадала в абзаці вище і про яку дружним хором співають сучасні психологи. Вкладіть усі ті зусилля, які б мали йти на завоювання ненаглядного Васі, у прокачку себе. Не конче в прокачку дупи і живота (хоча це теж похвально), але в прокачку мозку – неодмінно. Мову йдіть нову іноземну вивчіть, на курси запишіться, на які вічно жлобилися, – енологія,

творчість, гастрономія... Змініть набридлу роботу, купіть червону сукню, пострижіться, станьте трохи іншою і трохи кращою. Щоб, як в азійських легендах, привид Васі не впізнав вас нову й відчепився назавжди.

Можете в процесі трансформації навіть думати, що все це ви робите «для нього». Стаєте освіченішою, цікавішою, сильнішою лише з метою, щоби серце Васіне назавжди прикипіло до ваших ніг (свят-свят-свят). Ну, щоби там змогли нарешті з ним обговорити Гайдеггера й останні екологічні загрози, пов'язані з видобутком урану для двигунів «Тесли». І знаєте, яка потім меджик хепенз?.. Коли ви станете крутішою і по-чесному зайнятою собою, Вася відпаде сам по собі. Ви його просто переростете. І ще й вдячні будете колись, що нічого з ним не вийшло, бо не було б у вас такого адекватного сьогодення.

(Я от часто ржу, що якби в мене у мій ще домайданий час все склалося з одним таким Васьою, то жила би я зараз у Маааскве в спальному районі Марьїно чи як там ще цей ужас називався, ходила на свята до супермаркету «Азбука вкуса» (це там дорого-багато типу) і слухала би за компанію з моїм мушціною песьні із совєцкіх фільмов про

війну, стоячи у двогодинних пробках на окружній. Йому в тих піснях, бач, ввижалася істинна духовність. (Тридцять три фейспалми). Словом, спасибі, чуваче, що похерив мене тоді, зруйнувавши будь-які надії на перевиховання твоїх радянсько-імперських загонів. У Парижі мені якось краще. І Кобзон тут не співає).

Розділ 15.

АЛЕ ЗНАЄШ, ЛЮБИЙ МІЙ ЕКС

– А яка у тебе суперсила?

– Я не пишу колишньому...

Людська пам'ять – в принципі цікава штука. З часом вона затирає непотрібні моменти, лишаячи головню те, що англійці називають «past is golden», минуле – це золото. Золото золотом, але якщо його набрати чимало, можна вилити цілу важкеньку гирю. І як її, цю гирю-ностальгію, не розцяцьковуй, а, причеплена до ноги, вона таки потягне нас на дно. Чи назад, звідки прийшли. Чи просто триматиме на місці, не даючи рухатися вперед. Поки не помудрішаємо, ми здатні нескінченно порівнювати своє теперішнє життя з колишнім, свій настрій зараз із настроєм раннього студентського віку (ах, як тоді перло, по три доби можна було не спати,

гоцати та ще й на пари йти!) і теперішнього мужика з колишнім.

Порівняння – один із коренів зла. Воно близький родич заздрості (що найбільш очевидно, коли ми порівнюємо себе з іншими). І як би ми не намагалися практикувати майндфулнес і жити теперішнім моментом, інколи оборона свідомості слабне і на волю проривається все оце гівно, що змушує нас почуватися нікчемами і плакати. Особливо коли ми не виспалися. Коли перевтомилися. Коли «все разом наклалося». І вже точно – коли ми напилися. Бо тільки лінива баба тоді не починає нишпорити профілем колишнього, а особливо натхненні з нас (це якщо в кінці була ще парочка шотів самбуки) беруться своїм ексам іще й писати-дзвонити. Ну мало там що терміновим виявиться серед ночі: попросити вибачення, запитати, на кого схожі його діти чи ще раз нагадати, що він, падлюка, зіпсував тобі всі лучшие годи. А якщо він слухавку не візьме – то можна взяти убер і заявитися до нього в гості. Так, о третій двадцять. А шо нам?..

Все би нічого, якби ми просто були нарваними самотніми тьолками. Ну подумаєш, опозорилися на п'яну голову. Так ми ж і вибачилися на ранок

перед ним (його дівчиною, котом, сусідкою в бігудях) або й не вибачилися, бо все одно він козел. Значно гірше, якщо ми пишемо колишнім тоді, коли в нас цілком вже є *теперішній*. Ну тобто як «гірше»... Якщо теперішній нас за цим ділом не застукав і екс після наших відчайдушних серенад не влаштував оточечку під вікном із квітами – теж забити можна. Але інколи так просто з руки не сходить. І нічні фото губ-цицьок чи селфі з божевільним поглядом візьмуть і застрягнуть у телефоні. А ваш теперішній візьме і в телефоні пошукає шось (невинно). А там так – рраз! – вискакує увесь цей порнотреш, надісланий далеко не йому. Гірше може бути, тільки якщо ваш екс вам відповідав макрознімками своїх первинних статевих ознак. Спробуй доведи потім, що все це був «льогкий флірт» для підняття самооцінки, бо «жінка без секретів – як прісний шпинат». Не, дівки, так не піде. Запишіть собі ще одне золоте правило для успішного життя в парі. Навіть якщо щось таке й було, то...

стирайте нафіг усі ті переписки і блокуйте контакт на той час, що телефон не у ваших руках!

Прочитавши цей розділ, моя подруга Мадам Мармеладка знизує плечима і каже: «Тю, а я от ніколи не дзвоню ексам. Може, тому, що я не п'ю? І не шкодую за ексами, навіть наодинці чи подумки. Швидше навпаки: зустрівши їх на вулиці, не без зловтіхи дивлюся, як вони постаріли-потовстіли й панічно шукають обручку в мене на пальцях. Іду потім така і думаю: і от через ЦЕ я страждала? Це ж треба було так себе не любити, от капець. І взагалі: що більше було страждань за мужиком, то глибше мені на нього потім пофіг. Із французом розійшлись два роки тому – і що думаєш, я хоча би раз на його сторінку заходила? Не-а. Бо якось із часом стало ясно, що щасливими ми б не були».

Отакі-от у Мадам Мармеладки (та й у багатьох із нас) захисні механізми. Добре подумавши, я теж дійшла висновку, що ніколи не дзвонила чувакам, які мене кинули. А от дзвонити тим, кого кинула я... то інша справа. Бо десь у глибині душі нас таки мучить совість, і противний внутрішній шептун нагнітає про «якого ж парня потеряла...»

Що ж. У мене справді вистачає ексів, які були багатшими, успішнішими, можливо, красивішими за мого сьогоднішнього чоловіка. Ну то й що?..

Ніхто з них не був мені ближчим. Тому – про що тут шкодувати?

Ексам треба тільки дякувати:

за прожитий досвід, за те, що ми тепер краще розбираємося в людях, за подорожі, за дітей (якщо дійшло до цього), за аліменти (якщо ваш екс – диво дивне і платить їх), ну, чи просто, як у моїй веселій пісеньці: «Знаєш, любий мій екс, дякую за секс!»

Розділ 16.

ПРО ПОЛІГАМНІСТЬ

*«А хто сказав, що любити треба когось одного?..
У людини ж багатокамерне серце...»*

Це суперпояснення полігамності побутувало в часи моєї буремної юності серед десятка інших пояснень як найбільш поетичне. Ще я розпиналася про те, що моногамія нав'язана нам суспільством, європейською культурою та християнством. І що в архаїчних культурах та в багатьох матріархальних племенах жінка живе собі з кількома чоловіками аж бігом. Їй так як мінімум легше по господарству поратися. Ви от почитайте, казала я, Давід-Неель про тибетські звичаї. Там весела історія була про те, як третій чоловік не слухався суворої дружини. А без нього ж ніяк – таке поле велетенське у спадок дісталось, що з двома наявними «чемними» чоловіками не впоратися...

Якось ми навіть були на токшоу в самої Ольги Герасим'юк, де я з висоти моїх двадцяти років доводила проплаченій масовці пенсійного віку те,

що людина не мусить мати щире почуття винятково до когось одного. І що ті, кого ця людина любить, теж повинні ставитися до неї з розумінням і поважати її свободу. Інакше це не любов, а бажання привласнити іншого. Зі мною ще були мій підкований у психоаналізі друг Артим і найкраща подруга Саша. Артим просто підписувався під кожним словом, а Саша вже наприкінці програми, після всіх знайдених консенсусів і компромісів, перед усією публікою й мільйонами глядачів гордо заявила: *«І взагалі, Карпа, навіть якщо ти спатимеш із тисячею мужиків, я все одно буду твоєю подругою!»* (все це з твердими «ч» і «щ», попрошу зауважити).

Тут, канєшно, вже впала завіса і по черзі попадали забрала у всіх моїх багатостраждальних родичів, що саме жадібно споглядали мій бенефіс на «1+1». Але це ще було не все. Після зйомок із авдиторії вийшла така собі пергідрольна тьотя 60+ (може, їй було й сорок, але в мої двадцять це вже була «тьотя при смерті») й видала канонічне: *«Дєвачька мая! У тебе в жизни не било ні настаящей любви, ні настаящево секса!»* Ми ще потім цю фразу в пісню вставили, в альбом «Kurva Sum Back»*.

* Хардкорний альбом гурту «Фактично Самі» (2006).

З того часу збігло чимало води, сліз і чорнил у типографії. Кожна моя нова лавсторі давала плоди різної корисності в музиці й літературі. Я кидала мільйонерів заради гонщиків і гонщиків заради маминих синків. Усі ці вибори були моїми, а отже, правильними, бо привели мене туди, де я є тепер.

Рекордним випадком у моїй полігамній практиці був час, коли я мала стосунки із сімома чоловіками одночасно. Звісно ж, вони не знали одні про одних. І часто жили в різних містах чи країнах. Але ніщо мене так не розважало, як знайомити їх між собою. *«Це мій кум, а це брат і сват»*. Чоловіки нерідко заводили між собою справжню дружбу і навіть тепер, коли минули роки рокенні з того веселого часу, продовжують дружити, ходити в гості одні до одних, екстремально подорожувати і навіть хрестити дітей. *Карпа – connecting people*. Це мені й справді завжди добре вдавалося.

Тож хто-хто, а я точно не та, хто вас засудить за множинність виборів. Чимало моїх подруг тримають парочку «запасних гравців», коли не зовсім впевнені в тих, хто зараз «на полі». Та й коли впевнені – теж. Не чоловікам же єдиним тримати собі «запасні аеродроми», правда? Бо та розумна, та красива, а третя – «свій пацан», і з нею хоч на

рибалку, хоч на борд. Жінкам у принципі сама природа заповіла «перебирати харчами» для створення максимально сильного потомства. Ну і якщо відійти від елементарної антропології й пі-дійти до питання з точки зору свідомого вибору, все одно лишається те саме: ми шукаємо сильного, цікавого, надійного партнера. І якщо Коля геній ін-форматики, Петя розбирається у винах і дизайні, а Вася не боїться лізти з вами на скелю, ніхто не забороняє вам любити всіх трьох. Аж доти, поки зустрінеться той, хто максимально збере всі бажані вами якості в одному флаконі.

Таке буває – скажу авторитетно і, знову ж таки, з власного досвіду. Бачите щось наближе-не до ідеалу – хапайте. Бо якщо інформатиці та сміливості навчити важко, то прищепити, напри-клад, гарний смак до їжі й одягу – елементар-но. Цільтеся туди, де є потенціал, а не готовий принц-на-білому. І обіцяю – весь ваш попередній полігамний досвід стане для вас індикатором того, що це – нарешті Він.

Розділ 17.

ТО З КИМ ЖЕ ВОНИ ОДРУЖУЮТЬСЯ?

Пам'ятаєте стару народну «мудрість», якою нас лякали в дитинстві? Ну, про те, що хлопці гуляють з одними, а одружуються з іншими. Вже в дитинстві воно мені здавалося жахливим сексизмом і об'єктивацією жінки: з якої це радості мене хтось має вибирати, як м'ясо на базарі, я ще сама їх всіх, як м'ясо, повибираю! І довгий час, із бунтарських міркувань, таки вибирала. Бо в чому-чому, а в особистому житті пливати за течією страшно. Так і до «б'є значить любить» недовго доплисти.

Але я зараз не про вибір. А про те, що в цьому народному ужасі, якщо на нього подивитися з іншого боку, таки є частка рації. Бо останні дослідження думки навіть українських дрімучих мужиків показують, що вони таки шукають собі партнерку, а не просто результат фасадних робіт.

Відтюнінгованою і наштукатуреною, затягнутою в корсет і з накладним волоссям може (і має бути) професійна повія, стриптизерка, утриманка чи будь-яка жінка, що свідомо обрала заробляти на життя обслуговуванням... назвемо це «естетичних потреб» самця.

П'ятдесятирічна дружина, яка кинеться колоти філер у вилиці й надувати губи слідом за двадцятирічною коханкою, а потім ще й додасть «непомітну» підтяжечку, завжди програє битву з біологічною молодістю. Моя подруга-косметологиня розказує страшні речі про жінок, які в паніці намагаються себе переробити, приховати вік, омолодитися за один день якимись дикими пілінгами в шарлатанів, а відтак вже приходять до неї із зареваним обличчям Фреді Крюгера і тонесеньким «ряту-уй...»

Нам не варто бути жалюгідними. Ми – не одноразові ляльки. Так, ми старіємо, це не омине нікого. Але хтось старіє з панікою, а хтось красиво і з гідністю. Давайте обирати другий варіант. Він значно більше пасує тій, хто збирається бути чоловікові партнеркою, а не «усласою очей» чи окрасою спальні.

І навіть якщо така «окраса спальні» випадково прибудить на поле вашого сімейного життя –

не біда, кажуть мудрі жінки. «Що ми, коханок не бачили?..» Ті, хто з цим зіткнулися й не відразу вишибли мужикові мозок (не отруїли, не найняли кілера, не розлучилися з хорошим адвокатом, отримавши повну опіку над дітьми), покладаються на власну мудрість, добрий смак, вироблену роками взаємну підтримку, а ще розуміння партнера (як облупленого). Ну бо не один мужик уже йшов до юної й сексапільної акулки, а потім нив друзям за келихом, що все-то наче й так: і трах прекрасний, і готувати вона так кумедно не вміє, що їдять вони тільки суші в ліжку, а потім знову прекрасний трах, але... не вистачає йому дому з жовтою лампою. Де діти вчать уроки, собака тішиться, що ти прийшов живий, а з кухні пахне горіховим пирогом. (Я зараз, певно, звучу як традиційна швабра, да? Тож підкреслюю – все це лише спостереження за природою людей...)

Це в мене думка заблукала. Бо ж починала я тут про «красу фасадну» vs «real stuff», якого все більше мужиків шукають у шлюбі.

А продовжу про те...

Розділ 18.

ЧОМУ Ж ВОНИ ТАКИ НАВАЖУЮТЬСЯ ОДРУЖИТИСЯ?

Ну, самі розумієте, в ексів я тут запитати не дуже можу. Прикиньте, пишу чи дзвоню я їм така: альо, привіт, пам'ятаєш мене, я твоя колишня жінка. Так от, скажи мені, будь ласка, чого ти тоді вирішив зі мною одружитися? Мені не для себе, мені для книжки! З огляду на те, скільки разів і в яких формах я згадувала своїх бідолашних ексів у книжках, можна тільки уявити, що вони відповідатимуть...

Тож, дівчата, я обмежилась актуальним чоловіком. Та ще й, як нормальна собі «жіночка під сорок»*, прочитавши блог іншої такої самої жіночки, дотепної блогерки Татусі Бо, виявила, що це в принципі тенденція. Пройшовши через низку шлюбів із придурками й ~~козлами~~ не тими

* Крилатий термін письменниці Гаськи Шиян стосовно себе самої.

чоловіками, у цьому віці, як правило, дівчата вже одружуються з мужиками достойними й надійними. Ну, принаймні ті дівчата, що не живуть за принципами «неси свій хрест» і «терпи, терпи, терпець тебе шліфує». Бо є чимало тих, хто одружився в студентському віці, не пізнавши нічого іншого, та так до старості й живе за інерцією. Якщо спершу «була любов», а потім негаразди, побої, знецінення, сварки (тобто все те, що суспільством заповідається терпіти «заради дітей», аааа!), то потім виробляється якась звичка, чи що. Люди настільки втягуються у свою гру «жертва-агресор», що вже й не знають, як без неї жити. І що цікаво – часто ці ролі можуть мінятися.

Ви, мабуть, не одну таку пару знаєте: спершу чоловік тлумить жінку різноманітними претензіями, а то й кулаками (*«де ти шлялася, чого підгорів пиріг, ану йди сюда, ти ще й там огризаєшся?!»*), а відтак жінка, довівши його, як пес-поводир, до передчасної старості (а «здоровий» спосіб життя з пивком, горілкою і жирним хавчиком у традиційних родинах дуже цій передчасності сприяє) повністю бере контроль на себе. І справді – більше йому без неї не вижити. Він же просто не вміє ні їсти собі зварити, ні пральну машину ввімкнути,

ні лікаря викликати... Жінка потирає ручки. Бо на-
решті за все, що було в молодості, відіграється.

Але чи можна це назвати тим життям, якого
вона для себе хотіла? Навряд чи. Лише особливо
сміливі можуть вискочити з цього зачарованого
кола, перш ніж стане пізно й перестане будь-чого
хотітися. На щастя, я знаю такі приклади.

Одна начебто ідеальна пара з ідеальними
дітьми й ідеальним домом нещодавно взяла і...
розлучилася. Продовжуючи жити в одному домі
й ані дітям, ані оточенню нічого не кажучи. По-
знайомилися вони ще на першому курсі універу,
росли разом, ставали на ноги. Він почав дуже до-
бре заробляти, вона теж не була домогосподар-
кою, але десь все-таки відчувалося, що могла би
зробити цікавішу кар'єру, якби чоловік лагідно
не просив її «берегтися від стресу» й краще біль-
ше лишатися з родиною, ніж пропадати на ро-
боті. Тож у житті її відчувалась лакуна – коли
все добре, тебе поважають, бо ти не тупа курка,
а рідкісна спеціалістка, але раз у раз ти відмов-
ляєшся від чогось «стресового» (бо в грошах
нема потреби) і парадоксально відчуваєш, що
тобі чогось бракує. Ймовірно, тієї себе, якою би
ти могла зараз бути, якби весь час не йшла на

компроміси. У результаті ця жінка організувала важливий соціальний проєкт, якому віддає величезну кількість часу й енергії. Проєкт процвітає, а от пара їхня офіційно розлучилася, щоби – увага! – можливо, колись одружитися знову. Але вже такими, якими вони є тепер, а не в студентському віці.

(Так, пора змінити тему, поки ви не вирішили, що з «наважуються одружитися» я перемкнулась на «наважуються розлучитися»).

Отже, що каже Луї, коли журналісти питають його, чому він обрав українку, а не французку? *«Тому що вона вміє піклуватися про свого чоловіка».*

Що каже Луї, коли я його питаю, чому він одружився зі мною? *«Боявся тебе відпустити. І ще хотів, аби тобі було спокійно».*

Що кажуть батьки Луї про наш шлюб? *«Вона на нього добре впливає».*

Що кажуть мої діти про весілля? *«Мамо, а коли ви одружитесь знову?»*

Що кажуть рідні ЗМІ? *«Ізвесная українка жєніла на себе потомка Віктора Гюґо».*

Що кажуть подруги? *«Шо, опять?!»*

Що кажуть подруги, коли я їх не чую? *«Блін, він же не багатий олігарх, що вона в ньому знайшла, невже справді любить? І не зраджує йому?.. Не вірю!»*

Що кажуть заздрісниці, яких я не читаю, але про яких якась добра душа однаково мені візьме й розкаже? *«Захомувала іноземця, сука!»*

Що каже мій колишній начальник, дядя-дипломат, поза очі? *«І шо, ото її в такому віці і з двома дітьми хтось взяв?»*

Що всі ці люди кажуть мені в очі? *«Вітаємо, прекрасна новина. З роси й з води вам!»*

Що кажу я?.. *«Кажись, із мене досить. Три – це прекрасне число для кількості моїх шлюбів».*

Такі от справи. Щодо турботи, то Луї, в принципі, правий. Я, як і будь-яка нормальна людина, зрештою, турбуюся про тих, хто поруч: чоловік, діти, собака, бонсай. Це сприяє екологічності клімату. І допомагає покращити мій особистий рівень життя: якби я жила геть сама, то жерла б які-небудь яйця (бо білок), салат просто з пачки (бо клітковина) і макарони з твердої пшениці (бо складні вуглеводи). Не заморочувалася б вишуканою подачею страв, апетитним запахом печеного м'яса з часником (так сталося, що він для мене змалечку асоціюється з домашнім затишком) чи новими рецептами тосканської кухні. Я б ходила по хаті в треніках і пила червоне вино, пишучи чергову книжку. Так собі картинка, кажись. Саме тому сім'я таким лінивим дупам, як я, лише на користь.

По-справжньому зрозуміти причину того, чому люди (дорослі, без тиску батьків чи соціуму, добровільно) вирішують узаконити стосунки, сьогодні складно. Суто в моєму оточенні більше цілком щасливих сімейних пар, які ніколи не ходили ні до РАЦСу, ні тим паче до церкви. Це — їхня тверда позиція й їхній вибір. Я справді не знаю, чому для мене так важливо бути «законною»

дружиною. Вам, якщо читаєте цю книжку, швидше за все, теж. Що ж, дівчата, ось нам всім і нова тема для візиту до психоаналітика.

Ну і якщо ви любите ці мої дурацькі списочки, то тримайте ще кілька причин, через які холостяки вирішують одружитися (а розлучені – ввійти в цю ріку ще разок):

- **Бо хочуть стати батьками**

Так-так, не лише жінки носять у собі це мамине відчайдушне *«та хоч у подолі принеси вже, будемо виховувати!»* чи *«та хоч для себе вже народи!»*. Чимало є у мене в оточенні класних мужиків, які дуже хочуть завести дітей, але при цьому... не хочуть одружуватися. От кум мій, наприклад, м'язистий татуйований байкер із власним успішним бізнесом, просто вмирає, так хоче стати батьком. А зустрічається при цьому з дівчатами з еліт-ескорта й танцівницями в надії, що котрась із них завагітніє і... «спихне» йому дитьо. Ну, щоби далі безперешкодно могли вести свій спосіб життя. Біда в тому, що кожна така дівчина після знайомства з ним перестає рватися на свободу і хоче з ним серйозних стосунків. Тож рано чи пізно доведеться кумові таки одружитися, раз йому так хочеться завести дітей.

• Бо хочуть, щоби так класно, як тепер, було завжди

Ага, не тільки ми живемо ілюзіями. Чоловіки теж здатні себе переконувати, що ось ця чарівна фея, яка змушує їх літати без крил, такою й залишиться. (Не те що його проклята колишня). Імпульсивні екземпляри можуть під гормональний шумок і одружитися отак. І вже потім відкривати, що в нас теж є гормони, ПМС, перепади настрою, бажання побути наодинці чи навпаки – у компанії галасливих подруг, що натхненно готувати жерти ми можемо тільки тоді, коли власне натхненні, що на рибалку ми з ним їздили, бо не було завалу тощо. Словом, не відразу вони підозрюють, що жінка – це жива людина і стихія в одному флаконі. Ти ж не ображаєшся на світ за вікном, бо зранку було сонце, тепер дощ із вітром, а ввечері знову розвидніється?.. От і від баби відчепись. Розвидніється. Утім, сумувати за тою, з якою ходив на перше побачення, їм усім властиво. (Ви йому теж нагадалочку ввімкніть, що, мовляв, на перших побаченнях він у ліжку не пердів і по хаті в трусах не гуляв, а носився з квітами й еклерами з модної кондитерської, які ви потім їли з шампанським

у ванній при свічках. Ну і коли відійдете від словесного мордобою – спробуйте хоча б зрозуміти, що у вас було на початку і чи можна це хоч трохи реанімувати).

- **Щоби зменшити податки**

Ага, в Європі вони суттєво нижчі, якщо ви одружені. Мій чоловік так завдяки мені «зеконював» за рік, наче я додому додаткову зарплатню носила.

- **Бо жити й справді легше, коли поряд надійна партнерка**

Все – від виховання дітей (привіт, куме, чуєш мене?) і до організації побуту, оренди житла, купівлі авто, адміністративних і хатніх справ – робиться легше, коли нас двоє. Ну і, звісно ж, приємніше ділити радості (подорожі, смачну їжу, добре вино, активний спорт, походи на природу, на концерти, в кіно) на двох. І давати раду зі смутком і горем так теж легше. Мужики – теж люди з душевним життям, принаймні ті з них, хто нас цікавлять. Тому вони теж розуміють ці речі.

- **Задля данини традиціям**

Ага, у них теж є це «от мені уже тридцять, пора б і задуматися». Далі все за моделлю «посадити дерево – виростити сина – взяти іпотеку».

- Щоби зробити кохану щасливою

Варіант мужика з Червоної книги, скажете ви. А я вам відповім, що це головна причина фрустрацій цього самого мужика в далекому майбутньому: жінка, для якої він готовий на все, нещасна. Вона весь час скаржиться, ниє, свариться, мішає його з кізяками. Зважайте на це. Мужики в'януть, коли ми поливаємо їх кислотою. Я якось вчила Мадам Мармеладку, як правильно приймати подарунки – на прикладі огірка на балконі. Мадам Мармеладка досі не може оговтатися від того, з яким абсолютно щирим (!) виглядом щасливої ідіотки я приймала в неї з рук той «тренувальний» огірок. Мене цьому один екс колісь навчив, показуючи, як тьолочки-утриманки випрошують діаманти. «О боже! – затамувала подих я, обмацавши огірок із заплющеними очима. – Невже це ТЕ, про що я думаю?.. Ні... Не може бути. Невже ти й справді слухав, що я кажу, і запам'ятав, яку я хочу форму, модель і колір?.. Ах... Та це ж просто мрія мого

*життя... Не вірю, ні... О боже мій, коханий – та це ж і справді ОГІРОК!!! Дякую, дякую тобі, ти робиш мене такою щасливою!»**

Так от те саме варто час від часу проробляти з усім хорошим, що від нього вам надходить. Тренуйте правильні рефлекси во ім'я собаки Павлова. Бо так чи інакше всі ми хочемо робити те, за що отримуємо максимум заохочення.

* Промовляти з максимальним «прідишанієм» і непідробними емоціями.

Розділ 19.

ПРОПОЗИЦІЯ

(Досвід триразової нареченої)

Так-так, саме та пропозиція, якої всі чекають, на-читавшись у дитинстві «Анжеліки й короля» і на-дивившись «Сексу й міста» чи реклами ювелірних виробів.

Усю свою емансиповану юність я була певна, що сама робитиму пропозицію одруження, бо що це за традиція така ганебна, що прям треба доче-катися, поки Воно (перепрошую, Він) наважиться і вибере тебе?!

Але не так сталося, як гадалося. І коли в мої ніжні двадцять років фінська любов-мого-життя у відповідь на куплений на мої останні студентські гроші перстень і наївне «Чи будеш ти моїм секретним нареченим?» відповіла, що буде, тільки якщо ми заберемо це прокляте слово і залишимо значення, я ревла від сорому й відчуття *rejection** три дні й три ночі. Ну, насправді менше.

* Відкидання, відштовхування (англ.)

але травмувало це мене надовго. Тим із вас, хто пережив відчуття «Ах, значить, я тебе недостойна?», картина має бути зрозумілою. Мучили мене його принципи «не треба одружуватися, будемо жити так, головне – довіра і любов» довгі шість років. Ну бо якої сраки, думала я, коли вже є довіра і любов, так сильно боятися шлюбу?! Хоча, звісно ж, уголос декларувала те, що й він: інститут шлюбу себе віджив і все це ретроградство нам не треба. І коли ми через кілька років знову зустрілися з цим фінським коханням, він лише зітхнув: «Ми ж розлучалися з тобою на кілька місяців, аби спробувати, як нам житиметься одне без одного, а ти вже встигла двічі вийти заміж і народити двох дітей». А ти думав. Нефіг було моїм скромним перстеником гребувати свого часу.

(І хоч інколи ностальгія за минулим накриває нас усіх, варто тверезо глянути на те, ким стала наша нереалізована любов юності. Цей наш так званий «главний екс». Може, пузанем? Може, алкоголіком? Може, домашнім тираном? Мій прекрасний витончений фін майже не змінився, і це теж підтвердило правильність тодішнього мого життєвого вибору. Він живе від проекту до проекту, змінює країни світу, ніде надовго не

затримується, заробляє то достатньо, то менше, ніж моя няня... Який вже тут батько сімейства? Ми б довго з ним не протягнули, так чи так. От і ви озирніться на своїх – just for fun!)

Як я вже казала, я твердо вирішила вийти заміж у двадцять сім років. Не знаю, чому і звідки прийшло це число. Певно, переконала себе (ха-ха!), що надходить моя старість. І ліпше вже «сходити й розвестися» (чули від мами цей прекрасний стереотип?), ніж не ходити взагалі. Таким чином я:

- Вперше погодилась виходити заміж під екстазі на Гоа.
- Вдруге – напившись сент-емільйону з горла в Парижі на метро «Мадлен».
- І тільки втретє – цілком пристойною й тверезою, всього лише після келиха шампанського в ресторані на Вандомській площі.

Основною передумовою завжди було Тупо Не Хотіти Заміж (ТНХЗ, як пам'ятаєте з розділу лайф-хаків). Ну тобто, може, десь я цього хотіла, але явно не декларувала в лоба потенційному обранцеві. Звісно ж, у мене теж було, як і у всіх нас, сакральне *«ну от, доця, сьогодні тобі двадцять п'ять, я тебе вітаю, звісно, але завтра вже й тридцять! А ти*

ще ні про що не задумалась!» із обов'язковим ритуальним маминим риданням у фіналі.

Через те що в мене дуже довго було кредо «заміж не хочу, дітей не пропонуйте», практично кожен чувак починав завзято зі мною жити вже з перших побачень. І хотіти дітей. Крім тих небагатьох, закономірно, з якими я трошечки хотіла дітей і заміж і про яких у результаті написала купу тужливих чи смішних пісень (знайомий вам «Екс, дякую за секс» — із тої опери).

Про волелюбного скандинава я вам уже розказала.

Потім був мій прекрасний москаль-мільйонер. З класичною бандитською передісторією з дев'яностих. З рахунками в офшорах, черевцем і самовідданим коханням до фріка-мене. Він сильно і майже одразу хотів одружитися, водночас покинувши заради мене «старої» двадцятичотирирічної свою юну дев'ятнадцятирічну жону (хоч я про це і не просила). Мені було цікаво з ним жити, вчити подорожувати і слухати історії про тюрму, де цей респектабельний бізнесмен провів свою буремну юність. Але я була чесною: дітей із ним я не хотіла. Ну не уявляла я, як народжуватиму від когось, хто мені симпатичний, але кого я більше

не люблю. І пофіг на гроші – попереду ще була купа часу. Тож я встала і пішла до двадцятиодно-річного гонщика – ганяти адреналін і відчувати себе живою. А москаль мій із того горя став із мільйонера мультимільйонером, одружившись на моїй же колишній фанатці.

Та добра дівчина самовіддано втирала йому гіркі соплі за мною цілих три (три!) довгі роки після нашого розриву. До речі, вони теж потім розлучилися, але малишка була не така принципова (чи дурна?), як я: за всі свої страждання отримала двістіметрову квартиру на Подолі й свій бізнес «під ключ». Плюс довічні аліменти. Народна мудрість – вона така. Не всім із народження дається. «Зато я чесна!», – повторюю я своєму психоаналітику. А психоаналітик загадково відмовчується.

Моя чесність на той час полягала в пристрасті до швидкої нічної їзди і божевільного сексу з тим самим юним гонщиком. Все минуло так швидко – і пристрась, і стосунки, і гонщик – що, крім пісні «Дякую за секс», нічого в пам'яті й не залишилося. Які вже там пропозиції?..

Відтак з'явився Антоша-ручки-ножки. Вже й не пам'ятаю, як те назвисько виникло – може,

бо він був схожий на пупсика. Найкраще, що було в Антоші – це його мама і лосось на пару, який вона готувала. Гадаю, через маму я так надовго і затрималася з цим на чотири роки молодшим за мене синьооким кучерявим чудом. Чудо спершу подавало надії і взагалі було кмітливим студентом-випускником технічного ВНЗ. А ще воно було впевнене, що ми одружимося, і розгортало дизайнерські плани переобладнання однокімнатної квартири на Воскресенці. Спершу чудо було активним і десь працювало, але потім відкрило для себе марихуану і мій банківський рахунок. «А для чого мені працювати?.. Ти ж заробляєш – нам вистачає!» – і захоплено так кліпало своїми густими довгими віями. На мій вираз обличчя поборниці традиційних цінностей (у мене й такий буває, якщо треба) воно лише знизало плечами: «А хто взагалі вирішив, що заробляти мусить чоловік, а не жінка?»

Такі ультраматріархальні аргументи з боку чоловіка, з яким я сплю, дещо мене, кгм, збентежили. «Ну як же, – майже благально спробувала я, – невже тобі не нудно від того, що ти нічим не зайнятий?..» – «Як це не зайнятий?! – обурено випростався Антоша. – Я зайнятий! Тобою!»

І справді ж: приїду додому – а в тарілці курка-карі (яку я навчила готувати). Вийду з офісу – а там машина напоготові (моя). Ляжу в ліжко – а там молоде красиве тіло, тепле і готове. Які ще можуть бути претензії?.. Словом, дівки, була у мене в житті змога відчути себе не те щоб олігархом, але старим козлом із молодією утриманкою точно. Так собі відчуття. Неприкольно ні з цього, ні з іншого боку, підозрюю.

Тоді ж я зрозуміла, що трохи перегинаю палку зі своїм чоловічим характером (пояснювати чуваку, який сам поводить як дівочка, що ти дівочка і тобі хочеться на ручки, сенсу немає). Можливо, десь тоді я почала хоч трохи витягати на світ божий свою жіночність. Хоча би для балансу сил.

Не пам'ятаю вже, куди я пішла, коли ми розійшлися, але через кілька років довелось мені знову зустріти Антошу-ручки-ножки з уже готовою дитиною і жінкою, як дві краплі води на нього схожою. Дівчина була з хорошої родини і по вуха у нього закохана. Я щиро пораділа за них. Коли відтак спільні знайомі сказали, що він тепер живе у Флориді, я, стара змія, просичала: *«Ну от, з усіх нас заміж вигідно вийшов лише Антон»*. А мені в лоба виставили іншу версію: ніфіга, він,

молодчинка, працює програмістом, отримав роботу в міжнародній компанії й вивіз родину в Штати, де дружина сидить вдома з дитиною, борщиком і красивими фото. Що ж, така вона, справжня любов: трансформує людей у кращі версії самих себе.

Узагалі, якщо ми проаналізуємо альтернацію своїх дошлюбних (а то і шлюбних у декого) стосунків, виходить якась політична Америка: то у нас домашній зануда в тапочках, то якась безумна пристрасть «на грані». То республіканці, то демократи. І так по черзі, поки не вийдеш із зачарованого кола й не знайдеш баланс. Головне – вчасно при цьому попрацювати з психологом...

Між Антошею-ручки-ножки й Антоном, який став моїм першим чоловіком, у мене стався один із найкращих моментів у житті – я нарешті (!) ні з ким (!) не жила. А просто ділила квартиру з двома іншими дівками, про що написала в дурнуватій повісті «Планета тьолок». Це був час свободи, здорового пофігу, сексуальної аскези і майже справжньої дружби. Але коли тьолки мене задовбали, я вирішила таки сходити заміж. Задля сильнішої драми кинувши заради нового кохання свого старого воздихателя (ну, він був не такий і старий, але кілька місяців – то був максимальний термін

придатності для моїх стосунків). От тільки не кажіть, що заплуталися за цим усім слідкувати — уявляєте, як мені це згадувати?!

Мій перший чоловік фактично викрав мене з татарської неволі — каналу MTV, де і я, і мій воздихатель на той час працювали. Начебто на тиждень відпочити на Гоа, але по факту вийшло трохи надовше. Директор каналу був чоловіковим другом, тож питання «передачі рабині» з рук у руки вирішилося одним телефонним дзвінком. (Це тепер я думаю, що стидно, батенька, а тоді почувалася підлітком, якого батьки відмазують від школи). Ну, і поки я прогулювала три тижні роботи, Антон зробив мені пропозицію. (Варто ще сказати, що все було дуже романтично з його боку — купив квитки, передав мені їх і готівку у крафтовому конверті з кур'єром, — і дуже практично з мого: прийшовши до нього в гості вперше, я спокійно оцінила розміри двору й вирішила, що тут мені буде нескладно паркуватися).

Тож отримавши скромну й симпатичну срібну каблучку з оніксом, я сказала «так». Спершу суто із ввічливості, а коли подіяла таблетка екстазі (діти! Не повторюйте в домашніх умовах!) — мене накрило ще й усвідомленням вселенського щастя

і переконаності в тому, що все правильно. Все це було в якійсь хижці з цілою індійською родиною за стіною. Дивний час експериментів із життям. Але я ж сказала собі, що вийду заміж у двадцять сім – і вийшла!

Ми прожили довгий і нудний щасливий рік. Курили, їли шоколадні цукерки «Маргарита» і дивилися «Prison Break». Із важливого – завели собаку. Розлучилися ми значно спокійніше, ніж одружилися. Не прийшла до нас на розлучення Ірина Білик, не подарувала порцелянову корону «для збереження марихуани». І тільки дівчата у РАЦСі (в кабінеті 5, а не 4, «розлучення» замість «одружень») перепитали, чи точно ми, такі спокійні й доброзичливі одне до одного, хочемо розлучатися. Бо ж черга за дверима кабінету 5 лютувала, обзивалася і кричала в телефон: *«Лена! Лена!! Ти прійдьош? Прійді! Тебе што, сложна?!!»* і поряд: *«Льоша, не нервничай, всьо уже пачті пазаді...»* І ми такі цивілізовані. Аж тут відкриваються двері й заглядає голова співробітниці з кабінету номер 6: *«Девочки, хтось бачив ключі від смертей?..»*

До речі, наступну пропозицію одруження я на момент першого розлучення вже прийняла.

Зваживши перед тим на те, що вже «скоро тридцять» і вже якщо заводити дитину, то з якимось бонусом. У цьому випадку бонусом був автоматичний американський паспорт – а отже, більше свободи. Можете мене скільки завгодно звинувачувати в цинізмі, але безвізу тоді ще не було. І взагалі, як на мене, множинність вибору, який ми даємо нащадку – це дещо краще, ніж *«підеш, синок, по моїм стопам і будеш фігачити на заводі, як я і твоїй дід»*. Ну чи там у лікарні, в суді чи прокуратурі – династійні скрепи ніхто ніде не скасовував. Сама американська пропозиція прозвучала, як я вже казала, у підземеллі паризького метро «Мадлен» – на поверхні знаходиться однойменна церква, в якій досі влаштовують найбільш пафосні вінчання. Католиків тут полишалося чимало, незважаючи на всі революції й прогрес. Ну і сходити в церкву на *«я згодна!»* – це додатковий привід для гостей надягнути божевільні капелюхи. Цього вимагає етикет. Найсмішніше, звісно, дивитися на цей парад католицьких моделей у французькій провінції. Карпатське село Білі Ослави відпочиває: стільки фіолету, кисло-салатового і рожевого з вуалями побачити можна хіба у мультфільмах для трирічок.

Особисто я про вінчання думала хіба що зовсім із якимись безумними коханнями (які, як правило, виявлялися потім упоротими психами, тому слава богу, нічого в нас не вийшло). Але ніхто з чоловіків, які стали моїми законними чоловіками, ніколи особливо проти не були. Що ж, справа кожного. Просто я реально надивилася сумного: що пишніше було весілля і всі церемонії, то менше тривало сімейне життя. Це НЕ тенденція. У кожного своє. Просто я трохи остерігаюся пафосних речей. І все життя лишаюсь переконана, що краще зробити весілля мінімалістичним і стильним, а «на всі гроші» поїхати удвох в омріяну подорож. (Це той випадок, коли ви отримуєте на неї індульгенцію як від родичів, так і від роботодавців, якщо ті не зовсім уроди). І в жодному разі не беріть кредити під весілля, бо мама наполягла і «люди ж скажуть, що ми бідні», якщо не запросити усіх стопіццот родичів з села.

На метро «Мадлен» казати «так» знову було легко — випита перед тим пляшка бордо знімала з мене всю відповідальність і стирала згадки про те, що я ж, узагалі-то, ще свіжозаміжня. (Поганий приклад, знаю, але розказую правду). До того ж американець так щиро обіцяв бути моїм найкращим другом і сповідувати принципи відкритого шлюбу,

які на той момент для мене були вкрай важливими, так показово виявляв щедрість, уважність і готовність слідувати моєму хорошому смаку, – що я не встояла. А ще він обіцяв побудувати мені дім, який я сама придумаю. Та багато що обіцяв – хто колись виходила заміж, знає, про які золоті гори й несхожені альпіністські доріжки йдеться. Тож я погодилася. (Ну, чи просто бордо подіяло).

Гадаю, що особисто **ваша пропозиція** знайде вас там і тоді, де ви й не думали її чекати. На природі, в морі, у готелі, в барі у келиху з шампанським (чогось же люди вирішили, що це капець як романтично – підкидати обручку у склянку, а так же і вдаватися можна!), на повітряній кулі, на кухні, у ванній.

Головне – щоби вона була від того, від кого ви її приймете.

І широко зрадієте. Дозволяється стрибати, пиццати, робити закохані очі й пускати сльозу. Так само можна потримати саспенс і сказати, що ви ще подумаєте (але якщо це «так», думайте не довше, ніж п'ятнадцять секунд, бо мужик умре від тривоги: йому страшенно сцикотно робити цей крок, особливо заіржавілому холостяку, тож мучте його винятково в міру).

А от чого точно не треба робити, то це завчасно порпатися в його речах у пошуках заповітної коробочки чи в його гаджетах, перевіряючи меседжі й історію пошуку. Бо раптом знайдете, що він робив покупки на сайті «Картье»... не для вас?

До речі, не виключено, що пропозиція надійде вам не від того мужика, від якого ви її чекали. І тут вам слід не виказувати розчарування, а подумати про бідолаху. За руки його взяти, в очі подивитися. І чесно сказати йому: «Вибач...» Якщо він дебільно сміється чи у нього з рота тхне – кажіть «ти занадто хороший для мене». Якщо жлоб і тупіца – «ти занадто хороший для мене». Якщо ви любите іншого – «ти знаєш, я не готова до таких життєвих

рішень, і взагалі – ти занадто хороший для мене!» Зрештою, ви і без мого чорного гумору впораєтесь. Головне – не напивайтеся так, щоби погодитися вийти заміж із жалощів чи після дзвінка мами на ваше тридцятиріччя.

Мій другий (та і перший, і третій теж) шлюб був настільки медійним, що бабусі на вулиці зустрічали мене словами: «*О, ви же та дівушка, що заміж вийшла!*» Я чесно щоразу захлиналась кавою на виніс і вкотре серйозно замислювалась над тим, що для українського традиційного суспільства «вийшла заміж» ще довго буде значно важливішим досягненням, ніж усі написані вами книжки і музичні альбоми, засновані успішні бізнеси чи реалізовані соціальні проекти. Це дуже смішно. Але й дуже сумно, бо не одна моя знайома крута незаміжня баба через оці ідіотські оцінки зовсім лівих людей хай і мовчки, але страждає. Причому закидон «що ж він на тобі ніяк не жениця?!» стосується й тих жінок, які в громадянському шлюбі вже по троє дітей народили, виховують і вчать їх у найкращих школах, і бізнес сімейний процвітає... Ех. Все це – ніщо в очах пересічної бабушки з овочевого магазину. Ну що – стало вам смішно хоч трохи?..

Тож так і раджу робити – щоразу, коли вас накриває невидима внутрішня претензія, уявляйте, як вам її висловлює випадкова бабця, що стоїть за вами в черзі магазину «Дари природи». І палкою вас у спину так постукує. Щоби рухалися швидше.

Між другим і третім чоловіком у мене вистачило перехідних персонажів: від моєї старої любові ще шкільних часів до гопніка Паші й красивого психопата, описаного в «Добрих новинах». Всі вони робили спроби зробити пропозицію. (Я свідомо тут тавтологію вжила, якщо що). Бо спроби перших двох не пройшли фільтрів природного відбору, а від третього бог відвів. Я його, звісно, любила якоюсь хворою любов'ю, могла би, якби попросив, і нирки, і печінку йому віддати, не лише руку і серце. Але тоді б мені прийшов кінець. Жити з тим чоловіком означало би втратити себе назавжди. Тому зараз, із відстані прожитих років, я можу йому тільки подякувати за всі його обмани, зради з «моделями» і «телеведучими» і знецінення штибу *«Карна, тобі для цього плаття треба спершу ніжки відростити!»*. Брр. Хай спочиває з миром. Тобто, живе собі десь там довго і щасливо. Без мене.

Цей останній «дошлюбний» чоловік зробив мені неоціненний подарунок: розуміння того, що не варто відштовхувати хороших хлопців. Усі ці юнацькі потяги незрілої душі до *bad guys* хоч і описуються всіма можливими психологами (добре, наприклад, у Естес* – про внутрішнього хижака, який виїдає наші ресурси), а все одно як об стіну зеленим горошком: поки на власній шкурі не відчуєш контрасту, кіна не буде. І я відчула цей контраст, коли зустріла Луї.

Незважаючи на те що він, здавалося би, був принциповим «нежонаторм» – прожив вісімнадцять років і народив двох дітей, навіть не уклавши легітимного у Франції громадянського шлюбу, – якось швидко стало зрозуміло, що це мужик для життя. Може, несвідомо – вже з моменту, коли він, француз, взяв до рук дріль і склав мені докупити дитяче двоярусне ліжко, з яким не могли впоратися українські професійні ремонтники. (Все моє попереднє життя вкручувала шурупи, ремонтувала розетки і шукала бензин із вищим октановим числом, коли машина подихала на дорозі – я сама). Тож тут відразу стало ясно: нада брать. Ну і плюс

* «Жінки, що біжать з вовками», згадана книга Клариси Пінколи Естес.

він читав книжки – більше, ніж я, і грав на фортепіано – точно більше, ніж я (бо я на ньому взагалі не граю).

На момент самої пропозиції ми вже прожили зо два роки разом. Мій контракт у посольстві рано чи пізно мав добігти кінця, і я час від часу з жалем дивилася на Луї й зітхала: от зараз контракт закінчиться і доведеться повертатися додому. І він хаотично пропонував варіанти: як не поїхати зі мною в Київ, то взяти мене на роботу в свою компанію, щоби був привід для робочої візи. Як кожна нормальна баба, я вже собі нашифрувала: отже, одружуватися зі мною він не хоче, раз не згадує про те, що лежить на поверхні – візу для члена родини! Ну вже якщо він не згадує, то і я натякати не буду. Ще чого. Не вистачало виглядати знедоленою емігранткою, яка шукає спосіб лишитися в ЄС. Щоправда, я інколи його троліла: от знайду десь десять тисяч євро, укладу з яким-небудь французьким алканавтом фіктивний шлюб – і так отримаю можливість бачити тебе, мого коханого, хоч трохи довше... Йому, здається, ставало соромно, і він знову обіцяв щось придумати. Коли ми були наодинці – особливо у близькі моменти – він брався називати мене

ту wife (чомусь англійською). «Імеджінері!», – рубала я на всі ці пустотілі фантазії.

Інколи мене розбирала справедлива лють, і я щедро випускала отруту. *«Все-таки добре було б тут лишитися. Така хороша школа в дітей, у Києві я не потягну французьку школу оплатити!»* І тоді вже знічувався він: ага, мовляв, ти тут хочеш залишитися тільки заради школи...

Пишу я вам це все, щоби ви розуміли: ми живемо не в країні рожевих поні. Навіть найбільш видиме мімімі пройшло через свої сльози, маніпуляції, зважування і нелегкі прийняття рішень. Я от досі не знаю, чи повпливав мій статус іноземки на те, що Луї так швидко прийняв рішення. Напрошуватися я не збиралася. Якщо чувак готовий був мене так легко відпустити – що ж, і на тому дякую, чимало гарних моментів пережили разом. Як цілком нормальна сім'я, з усіма дітьми і всіма адіщами, пов'язаними з нашими ексами.

Але чувак вирішив не відпускати. Це було дуже кумедно: йому, пригадую, якось довго затримували гонорар за проект. Він усе нервував, вибачався, що «проїдаємо» мої гроші й обіцяв відвести мене в розкішний ресторан, щойно

він отримає свої. Я знизувала плечами й пропонувала розслабитися: ну то й що, що проїдаємо, добре, що є що проїдати. І от нарешті день розплати настав. Ми сіли в таксі й поїхали на Вандомську площу. Це вже було доволі дивним дестінейшном – ми живемо на іншому березі. Ну але ОК, вибрав там ресторан, то й вибрав. Піду поїм. Я це люблю.

Мені ще майнула думка в голові, коли ми крокували через цю красивенну площу, чи не одружитися він зібрався зі мною. Ну, знаєте, теорія єдиного інформаційного поля, інтуїція і все таке... Але я цю думку відігнала. Точніше, вона сама зникла, бо вів мене Луї прямісінько в той готель, де я востаннє жила в Парижі зі своїм ексом-психопатом. Що за прикол?.. Він не міг цього знати (і так і не дізнався). Це простий, але дуже дивний збіг. Ми пішли в ресторан на другому поверсі готелю «Вандом». Замовили шампанське і вечерю (є значно смачніші місця в Парижику, якщо чесно). І поки я намагалася прогнати дивні відчуття дежавю, Луї поліз кудись під стіл у свою сумку. Попросив мене заплющити очі. Ну, і коли вже я намацала квадратну коробочку характерного розміру, то ще

навіть їх не розплющивши і не побачивши канонічного «Тіфані» на м'ятого кольору картоні, зрозуміла що до чого. Здається, йому на очі набігли сльози, а я, як завжди, збивала пафос моменту дурнуватими жартами. Типу там «ой, ну я не знаю навіть, схожу подумаю надвір...» Але, звісно ж, я сказала «так!» і якщо пили шампанське ми ще просто як гьорлфренд і бойфренд, то голуба під соусом із чорної смородини їли вже у статусі наречених. (І я тут-таки нафоткала і розіслала всім своїм цю канонічну каблучку з діамантом-солітером на безіменному пальці лівої руки, тоді ж сама собі вирішивши, що по обручки ми точно йдемо до «Картье», раз уже в мене попередня була «Тіфані»... Годі вже збігів – один готель чого вартий!)

Такий от гепі-момент. Без вагань, бо виважений. Чого і вам бажаю.

Розділ 20.

ТОЙ ІЩЕ ЧЕЛЕНДЖ: НЕ З'ІСТИ ОДНЕ ОДНОГО

Особливо актуально в часи коронавірусу (поки я це пишу, люди масово полишають Париж, щоби оселитися на час карантину зі своїми близькими). Ми залишаємося жити у нашій чотирикімнатній, але не такій вже й великій паризькій квартирі. (Я вкотре скрегочу зубами, що Луї продав будиночок із садом коло моря, де в нього не залагодилося з колишньою, а то би теж рвонули туди у натовпі панікерів).

Коли ви читатимете цю книжку, все вже закінчиться. І, сподіваюся, на користь людей.

А нині, поки всі сидимо вдома, у нас є хороший шанс перевірити, наскільки ми здатні витримувати таку близькість. Коли бачишся не лише за ранковою кавою, вечерею й на вихідних, а впродовж усього дня. Ділячи горе, радість і робочий стіл, бо ж обоє тепер працюєте з дому, а дітям

вчителька надсилає завдання онлайн. Скільки пар розпадеться, скільки батьків з'ясують, що не знають своїх дітей, і скільки навпаки з'явиться нових стосунків і навіть нових дітей у результаті цього вимушеного ущільнення?.. Виживуть тільки закохані, як пам'ятаємо з фільму на задану тему.

Але відкинемо цей апокаліпсис і повернемося в минуле. Ви колись отак-от мусили провести з чуваком два тижні, місяць, пів року тупо разом?.. Байдуже навіть де: в круїзі, у горах, у відпустці в незнайомій країні, просто вдома, бо ви так працювали? Я – сто разів. І якщо в горах чи у відкритому морі в тебе ще є всілякі челенджі й відволікатори, то вдома всі предмети давно знайомі, а нескінченно дивитися фільми просто неможливо. Як і займатися сексом. Як і куховарити (хоча ні, варити їжу – це про виживання, тож тут можливо).

Коли це тісне співіснування переростає в довгі місяці чи й роки, на поверхню вилазить усе. Люди чомусь не хочуть розуміти, що варто б дати одне одному подихати. І коли ви повертаєтеся додому, а ваш партнер там як пришитий сидить у тих самих треніках і дивиться той самий серіальчик, рано чи пізно він вам набридне. Чи ви йому – така вся роздратована, в тапках і з неритою головою.

Хоча у вас купа причин такою бути: депресія, маленькі діти, відсутність замовлень на фрилансі... Звісно ж, скажете ви і будете праві, я зараз малюю доволі похмурі сценарії. Так. Але один мій шлюб приблизно через це і розпався. Чоловік перестав бути для мене навіть мінімально цікавим. Він завжди був там-як-там. Нічого не мінялося. Він був просто нерухомістю без власного життя. Все, чим він жив, – це дурнуваті фільми про війну, претензії до світу і ревності щодо мене. Не треба вам таке.

Навіть якщо ви вимушено засіли вдома – через ту-таки пандемію чи просто захворіли обоє – не набридайте одне одному. Почитайте десь книжку спокійно в іншому кутку квартири. На підлозі ляжте з ноутбуком. Ванну підіть прийміть чи медитативно поліпіть вареники... Коротше, будь-що, крім *«мені нудно, придумай щось, а чого ти зі мною не говориш, ну ти, блін, і плямкаєш, і кому ти там пишеш?»*. Ваше завдання – не тільки показати, що у вас є власне життя, а ще й його насправді мати. Бо імітація – не вихід, а прямий шлях до психічного розладу. (Я колись так жила, в останню мить вибралася, тому знаю як це. Коли у тебе тотальне душевне виснаження, а треба перед меном показати власну зайнятість, бо ти

у нього «не модель, зато умніца», тож ти сидиш і бездумно клацаєш по клавішах макбука, зображуючи активний творчий процес, брррр...)

Ну а коли ви обоє просто фрилансери з ручками-ножками і без надзвичайного стану пандемії — не гребуйте вийти в люди. Байдуже куди. Навіть у кав'ярню під домом. Просто щоби не сидіти вдвох у закритому приміщенні двадцять чотири години на добу. Урбаністичний світ неймовірно щедрий на «робочі місця»: коворкінги, тераси, бібліотеки, лобі-бари готелів. Та й не урбаністичний теж: ліпше вже під деревом на галявині писати звіт, статтю, бізнес-план, ніж хекати одне одному в потилицю. Дайте собі скучити за ним. А йому — за вами.

Давати людині дихати і водночас щиро цікавитися нею — це цілком собі норма, а не тонка грань. У кожної з нас були в житті задушливі стосунки, де тебе допитують: а коли ти повернешся, а з ким ти зараз, а давай я тебе почекаю, а скажи мені, про що ти думаєш. Правда ж? І якщо так не тероризували вас, то цілком можливо, що це робили ви. Зупиніться. Відступіть на крок. Вдихніть і видихніть. Охолоньте. Якщо ви не психопатка — у вас вийде. Для підкріплення можете ще раз перечитати розділ про МПП. Мистецтво. Правильного. Пофігу.

Розділ останній.

HAPPILY EVER AFTER

Ех, усі казки традиційно закінчуються цим моментом – весіллям. Інколи ще там легковажно додається «і жили вони довго і щасливо», а ще рідше – «померли в один день». Останнє мене в дитинстві неабияк засмучувало, бо ж хотілося, щоби ніхто не вмирав у принципі. Кожен, хто мав гуманітарну освіту, згадає зараз, що весілля у казках часто символізує смерть. Ерос і Танатос там, «Хімічне Весілля»...

Я часто думала про те, що казкарям просто лінь розказувати, що було далі. За винятком сценаристів «Шрека», звісно – там всьо по чесноку про кризу казкової пари і як із неї вийти. (Мій улюблений мульт, до речі).

Дотепер я виходила з кризи шлюбу дуже просто – заміняла кризовий шлюб на некризовий. А зараз от думаю зупинитися і запросто уявляю нас старими пердунами, що з останніх

сил деруться в гори і читають книжки біля каміна. Може, мені просто вже лінь скакати в гречку. Може, це нарешті Він. А може, просто якщо ми обираємо партнера у зрілішому віці, коли вже встигли нагулятися, набратися усіх можливих досвідів і відчутти весь спектр емоцій – від дикої пристрасті до розбитого серця (да-да, тут саме час станцювати танго) – наші стосунки стають спокійнішими і міцнішими. Не знаю, скажу вам років через десять. А поки можу лише сподіватися, що якісь поради з цієї книжки стали вам у пригоді. Чи ви хоча б пореготали в певних місцях, підняли собі рівень ендорфінів і трошечки поповнили ресурс. Дивіться, які ви класні, коли щиро регочете!

І наостанок: пам'ятайте, навіть коли ви самі у собі сумніваєтеся, я у вас вірю. Беріть із мене приклад. І припиняйте вже нарешті сумніватися!

А, ще ж Додаток, який обіцяла:
СУПЕРБОНУС ВІД МАДАМ МАРМЕЛАДКИ,
або
**ВСЕ ТЕ, ЩО ВОНА (ЧОМУСЬ)
СВАЙПНУЛА ВЛІВО**

Ох, тут, звісно, по-хорошому зробити б серйозний рісьорч і вивчати за ним психотравми цивілізації. Чи хоча б дипломну написати із соціології, не знаю. Але в нас уже як пішла книжка, то так і буде. Віддаємо майже задарма: три за ціною одного. І якщо хтось із вас якимось дивом досі не знає, що таке тіндер, то зараз отримаєте таку його дозу, щоби був імунітет на все життя.

Робимо подобу хіт-параду з кінця.

Отже, **на десятому місці** в нас **Денис** (32).

Парніша в білій сорочечці й подобі піджачка. Ракурс на фоточці – як у моєї вчительки хімії у шкільному альбомі, радянський такий, по

діагоналі, з легким прижмуром. Денис ловить нас «на живці» таким меседжем: *«Девушки. Пишите. Едем на макдрайв. Кофе-бургер. Потом в тихое место, в теплой машине и по домам».*

Ну як вам?.. Я вже починаю збуджуватися, ахаха.

Дев'яте місце – Майк (32) – чесно зізнається, що російською не розмовляє, і бозна-що він хотів сказати оцим своїм *«ищу друзей с льготами»*, яке йому переклав гугл-перекладач. Зате наприкінці бородатий і голоторсовий (ну таке, до фітоняші йому ще як до неба рачки) недвозначно заявляє, що в нього є *«хороший инструмент, я знаю как его использовать 2X см»*. Лишилося зрозуміти, скільки дорівнює ікс, і вперед!

Восьме місце – Игорь (33). Звичайний собі пацанчик, який у синій курточці в кіоск за півасіком вийшов, а тут його сфоткали. Но ніт. Не все так просто: Игорь обіцяє нам *«исполнить все ваши желания и фантазии за вознаграждение»*. Ха. А ви оце не знали, куди гроші діти.

Сьоме місце – Денис (33). Денис реально шукає нас із вами, але ніяк не знайде. *«Надежную*

*спутницю життя з чувством юмора, господарствен-
ную, цілеустремленную, активную дівчину,
стремляющуюся активно розвиватися і рости. С
общими планами, інтересами, общими мечтами,
а главное с общим стремлением быть вместе!»*
Мадам Мармеладка на своєму екрані підкреслила
слово «хазяйственную». Воно тут ключове: бо ін-
тереси інтересами, а якщо ти вчасно не помила
підлогу й не запаслась крупкою, стремління бути
вместе може й згаснути!

Шосте місце — Євгеній (30). Він, кажись, прямо
з РАЦСу вийшов і зафоткався: у весільному ко-
стюмчику і квіточкою в петлиці. Не, ну а що втра-
чати час?..

(Я не рахую вже тих чуваків, про яких нічого
й писати не треба — достатньо просто глянути на
фото. Наприклад, чим не прекрасний пацанчик,
що виголив собі на голові член і чекає, що тепер
на нього посипляться дівчачі свайпи вправо? Чи
оце-от зворушливе нещастя з очима викинутого
цуценяти, у якого в профілі стоїть одне-єдине сло-
во і один розділовий знак: «Sex?» (Не, ну а раптом
котрась та й пожаліє).

П'яте місце – Александр (33). Із Харкова хлопча. Він просто нещодавно зробив татуху і так сильно хотів нею похвалитися, що поставив на аватарку лише руку з іще запаленим свіжим тату і ногу, яка ту руку підпирає.

Четверте місце – Матт. Вік невідомий, але зріст 184 сантиметри. Матт – із Данії. На фото з маленькою донькою, про яку каже, що вона найважливіша у його житті (ну щоби ви одразу знали своє місце). Матт дуже чітко зазначає ваш вік (23-32) і зріст (155-166). (У Матта явно якийсь покрут на цифрах). Матт дуже конкретно, як то роблять професійні рекрутери, прописує ваші обов'язкові скіли: ви маєте готувати, керувати авто і трохи говорити англійською. Матт живе в Бангкоку. Хочете до нього? Свайпайте праворуч.

Третє місце – просто рекрутингова компанія з набору повій. Обіцяють «серйозну роботу», особистого водія, дохід шість тисяч євро на місяць, житло в центрі чи виїзд на місяць закордон. Боже, ну чому я не працюю в організації із запобігання торгівлею людьми?..

Друге місце – Андрей. Тут треба наводити повну цитату. Бо таких офігівших і самовпевнених мудаків ви навряд чи колись бачили. В музей би його. В підручник із біології, показувати ученицям молодших класів, як отруйний гриб бліду поганку. (До речі, настільки з себе непоказний, що і поганка проти нього як Джеймс Дін). Зате про аудиторію тіндера Андрей знає всьо:

«Тут сидят тупие пизди, ищущие спонсора, и просто тупие пизди. Маленькие девочки, ищущие внимание. Стареющие деви, верящие в последний шанс. Простушки, думающие, что они красавицы. Простушки, думающие, что у них богатый внутренний мир. Творческие маргиналки с некрасивыми лицами. Разочарованные в отношениях и свежерасставшиеся, которые ищут срочную замену. На вид успешные и симпатичные, но со скрытой душевной травмой или комплексами. Просто те, котрим делать нехуй. И я. Я ищу инсайти».

Що, дівчата, знайшли свою категорію?.. Ану бігом писати Андрееві. Засохне ж без інсайтів, сарака!

І нарешті – наше **перше місце**. Це чемпіон із відкритості й чесності **Микола**. З головою і шиєю, які

надихнули б не одного японського мультиплікатора, що ілюструє перетворення людини на свиню (я ще називаю цю породу «українська холодцева»). Микола прямо і чесно виставив у тіндері свою фоточку з білявою дружиною й дитиною у теплій шапці й куртці (за спиною Миколи квітуча весна і Миколина дача з несапанним городом). Наш чемпіон – не для слабачок. По-перше, ти вже бачиш, на що йдеш і з якою тяжкою артилерією (Миколина Жінка) тобі доведеться за Миколу боротися. Ну, а якщо ще й вистоїш у цьому нерівному двобої, то й майбутнє своє можеш побачити – з городом, квітучими яблунами й недобудованою дачею... Ех, що ж Микола не написав просто «Секс?». Так би коло охочих розширилося ще більше. Від Сяну до Дону.

Париж, 2020

Про авторку

Ірена Карпа – сучасна українська письменниця, солістка гурту «QARPA» («Фактично самі»), журналістка, телеведуча, мандрівниця, громадська діячка, культурна дипломатка. У 2000-х – на початку 2010-х виходили твори письменниці «50 хвилин трави», «Фройд би плакав», «Перламутрове порно», «Суки отримують все», «Добло і Зло», «Піца “Гімалаї”», «З Роси, з Води і з Калабані», «Baby Travel. Подорожі з дітьми, або Як не стати куркою» тощо, які принесли їй літературне визнання та славу «найепатажнішої письменниці» й «майстрині культурної провокації». У 2019 році, після тривалої паузи, авторка презентувала свій новий роман «Добрі новини з Аральського моря». Мешкає у Франції разом із чоловіком та двома доньками.

„Весела й корисна книжка, яку можна розглядати і як жарт, і як інструкцію. Та й взагалі девіз цієї книжки: вийшло в мене, вийде й у вас”.

Ірена Карпа

#книголав

ISBN 978-617-7820-48-1

18+

9 786177 820481 >